32003O0016

8.3.2004 *URADNI LIST EVROPSKE UNIJE* L 69/1

SMERNICA EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 1. decembra 2003

o spremembi Smernice ECB/2000/7 o instrumentih monetarne politike in postopkih Eurosistema

(ECB/2003/16)

(2004/202/ES)

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prve alinee člena 105(2),

ob upoštevanju Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter zlasti člena 12.1 in člena 14.3 v povezavi s prvo alineo člena 3.1, členom 18.2 in prvim odstavkom člena 20,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Enotna monetarna politika zahteva opredelitev instrumentov in postopkov, ki se bodo uporabljali v Eurosistemu, sestavljenem iz nacionalnih centralnih bank (NCB) držav članic, ki so uvedle euro (v nadaljevanju: sodelujoče države članice), in Evropske centralne banke (ECB), da bi se ta politika izvajala na enoten način v vseh sodelujočih državah članicah.

(2) ECB je pooblaščena, da sprejme potrebne smernice za izvajanje enotne monetarne politike Eurosistema, NCB pa so dolžne ravnati v skladu s temi smernicami.

(3) Nedavne spremembe v opredelitvi in izvajanju enotne monetarne politike Eurosistema se morajo primerno upoštevati ob nadomestitvi Priloge I k Smernici ECB o instrumentih monetarne politike in postopkih Eurosistema, ki je trenutno v veljavi.

(4) V skladu s členom 12.1 in členom 14.3 Statuta so smernice ECB sestavni del prava Skupnosti –

SPREJEL NASLEDNJO SMERNICO:

Člen 1

Načela, instrumenti, postopki in merila za izvajanje enotne monetarne politike Eurosistema

Priloga I k Smernici ECB/2000/7 z dne 31. avgusta 2000 o instrumentih monetarne politike in postopkih Eurosistema ([1]), kot je bila spremenjena s Smernico ECB/2002/2 ([2]), z naslovom „Enotna monetarna politika v euroobmočju – Splošna dokumentacija o instrumentih in postopkih monetarne politike Eurosistema“ se nadomesti s prilogo k tej smernici z naslovom „Izvajanje monetarne politike v euroobmočju – Splošna dokumentacija o instrumentih in postopkih monetarne politike Eurosistema“.

Člen 2

Preverjanje

NCB pošljejo ECB najkasneje do 16. januarja 2004 podrobne informacije glede besedil in sredstev, s katerimi se nameravajo uskladiti s to smernico.

([1]) UL L 310, 11.12.2000, str. 1.
([2]) UL L 185, 15.7.2002, str. 1.

Člen 3

Končne določbe

1. Ta smernica je naslovljena na NCB sodelujočih držav članic.

2. Ta smernica začne veljati dva dneva po sprejemu. Člen 1 se uporablja od 8. marca 2004 naprej.

3. Ta smernica se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Frankfurtu na Majni, 1. decembra 2003

V imenu Sveta ECB

Predsednik

Jean-Claude TRICHET

PRILOGA

IZVAJANJE MONETARNE POLITIKE V EUROOBMOČJU

Splošna dokumentacija o instrumentih in postopkih monetarne politike Eurosistema

Februar 2004

KAZALO

		Stran
Uvod		347
POGLAVJE 1		
1.	**Pregled okvira monetarne politike**	348
1.1	Evropski sistem centralnih bank	348
1.2	Cilji Eurosistema	348
1.3	Instrumenti monetarne politike Eurosistema	348
1.3.1	Operacije odprtega trga	348
1.3.2	Odprte ponudbe	349
1.3.3	Obvezne rezerve	349
1.4	Nasprotne stranke	349
1.5	Finančno premoženje za zavarovanje terjatev	350
1.6	Spremembe okvira monetarne politike	350
POGLAVJE 2		
2.	**Primerne nasprotne stranke**	351
2.1	Splošna merila primernosti	351
2.2	Izbira nasprotnih strank za hitre avkcije in dvostranske operacije	351
2.3	Sankcije v primeru neizpolnjevanja obveznosti nasprotne stranke	352
2.4	Začasna ali trajna izključitev zaradi razlogov varnega poslovanja	352
POGLAVJE 3		
3.	**Operacije odprtega trga**	353
3.1	Povratne transakcije	353
3.1.1	Splošni opis	353
3.1.2	Operacije glavnega refinanciranja	353
3.1.3	Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	354
3.1.4	Povratne operacije finega uravnavanja	354
3.1.5	Povratne strukturne operacije	355
3.2	Dokončne transakcije	355
3.3	Izdaja dolžniških certifikatov ECB	356
3.4	Valutne zamenjave	357
3.5	Zbiranje vezanih depozitov	358
POGLAVJE 4		
4.	**Odprte ponudbe**	358
4.1	Odprta ponudba mejnega posojanja	358
4.2	Odprta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč	359
POGLAVJE 5		
5.	**Postopki**	360
5.1	Avkcijski postopki	360
5.1.1	Splošni opis	360
5.1.2	Koledar avkcij	362
5.1.3	Najava avkcije	363
5.1.4	Priprava in posredovanje protiponudb s strani nasprotnih strank	364
5.1.5	Postopki za sprejem ponudb	365

Stran

5.1.6 Objava rezultatov avkcije 368

5.2 Postopki za dvostranske operacije 369

5.3 Postopki poravnave 370

5.3.1 Splošni opis 370

5.3.2 Poravnava operacij odprtega trga 370

5.3.3 Postopki ob koncu dneva 371

POGLAVJE 6

6. **Primerna sredstva za zavarovanje** 371

6.1 Splošni opis 371

6.2 Finančno premoženje z liste l 372

6.3 Finančno premoženje z liste 2 374

6.4 Ukrepi za obvladovanje tveganj 378

6.4.1 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste l 379

6.4.2 Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2 382

6.5 Načela vrednotenja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev 384

6.6 Uporaba ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje 385

6.6.1 Korespondenčni centralnobančni model 385

6.6.2 Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev 386

POGLAVJE 7

7. **Obvezne rezerve** 387

7.1 Splošni opis 387

7.2 Institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve 387

7.3 Določitev obveznih rezerv 388

7.4 Vzdrževanje rezervnih imetij 390

7.5 Pošiljanje poročil, potrditev in preverjanje osnove za rezerve 391

7.6 Neizpolnjevanje obveznih rezerv 392

Priloge

Priloga 1 Primeri operacij in postopkov monetarne politike 393

Priloga 2 Glosar 404

Priloga 3 Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za cilje monetarne politike 412

Priloga 4 Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko Evropske centralne banke 413

Priloga 5 Spletne strani Eurosistema 423

Priloga 6 Postopki in sankcije, ki se uporabljajo ob kršitvah obveznosti nasprotne stranke 424

Seznam okvirov, diagramov in preglednic

Diagrami

1. Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov standardnih avkcij 361

2. Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij 362

3. Korespondenčni centralnobančni model 385

4. Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev 386

		Stran
Preglednice		
1.	Operacije monetarne politike Eurosistema	350
2.	Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja	363
3.	Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Eurosistema	371
4.	Ustrezno finančno premoženje za operacije monetarne politike Eurosistema	375
Okviri		
1.	Izdaja dolžniških certifikatov ECB	356
2.	Valutne zamenjave	357
3.	Operativni koraki avkcijskih postopkov	361
4.	Dodelitev pri avkciji s fiksno mero	365
5.	Dodelitev pri avkciji z variabilno obrestno mero v eurih	366
6.	Dodelitev pri avkciji valutne zamenjave z variabilno swap mero	367
7.	Ukrepi za obvladovanje tveganj	378
8.	Likvidnostne kategorije za finančno premoženje z liste 1	379
9.	Stopnja odbitka pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja pri ustreznem finančnem premoženju z liste 1 pri instrumentih s fiksnim kuponom in brezkuponskih instrumentih	380
10.	Stopnja odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja pri instrumentih z inverznim variabilnim donosom z liste 1	380
11.	Izračun pozivov h kritju	381
12.	Stopnja odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporablja za ustrezno finančno premoženje z liste 2	383
13.	Osnova za rezerve in stopnje obveznih rezerv	389
14.	Izračun obresti na rezervna imetja	391

Kratice

CCBM	korespondenčni centralnobančni model
C.E.T.	srednjeevropski čas
KI	kreditne institucije
CRVP	centralni register vrednostnih papirjev
DVP	dostava proti plačilu
ES	Evropska skupnost
ECB	Evropska centralna banka
EGP	Evropski gospodarski prostor
EGS	Evropska gospodarska skupnost
EPM	plačilni mehanizem ECB
ESCB	Evropski sistem centralnih bank
EU	Evropska unija
FOP	brez plačila
FRN	vrednostni papir s spremenljivo obrestno mero
IDC	posojilo čez dan
ISIN	ISIN koda
MFI	monetarna finančna institucija
SDT	sklad denarnega trga
MMP	vrednostni papir denarnega trga
MU	monetarna unija
MUMS	države članice monetarne unije
NCB	nacionalna centralna banka
RoW	tujina
BPRČ	bruto poravnava v realnem času
SSS	sistem poravnave vrednostnih papirjev
Strip	ločeno trgovanje s kuponi in glavnico
TARGET	transevropski sistem bruto poravnave v realnem času
KNPVPVP	kolektivni naložbeni podjem, ki vlaga v prenosljive vrednostne papirje

Uvod

Ta dokument predstavlja operativni okvir, ki ga je Eurosistem ([1]) izbral za enotno monetarno politiko v euroobmočju. Ta dokument, ki je del pravnega okvira Eurosistema za instrumente in postopke monetarne politike, naj bi se uporabljal kot „splošna dokumentacija“ o instrumentih in postopkih monetarne politike Eurosistema, zlasti s ciljem zagotoviti nasprotnim strankam podatke, ki jih potrebujejo v zvezi z izvajanjem monetarne politike Eurosistema.

Ta dokument sam po sebi niti ne podeljuje pravic niti ne nalaga obveznosti nasprotnim strankam. Pravno razmerje med Eurosistemom in njegovimi nasprotnimi strankami se vzpostavi na podlagi ustreznih pogodb ali javnopravnih ureditev.

Ta dokument je razdeljen na sedem poglavij. Poglavje 1 ponuja pregled operativnega okvira monetarne politike Eurosistema. V poglavju 2 so opredeljena merila primernosti nasprotnih strank, ki sodelujejo v operacijah monetarne politike Eurosistema. Poglavje 3 opisuje operacije odprtega trga, medtem ko poglavje 4 predstavlja odprte ponudbe, ki so na voljo nasprotnim strankam. Poglavje 5 določa postopke, ki se uporabljajo pri izvrševanju operacij monetarne politike. V poglavju 6 so opredeljena merila primernosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v operacijah monetarne politike. Poglavje 7 predstavlja sistem obveznih rezerv Eurosistema.

Priloge vsebujejo primere operacij monetarne politike, glosar, merila za izbor nasprotnih strank za posege Eurosistema na deviznem trgu, predstavitev okvira poročanja za potrebe denarne in bančne statistike Evropske centralne banke, seznam naslovov spletnih strani Eurosistema ter opis postopkov in sankcij, ki se uporabijo v primeru, da nasprotna stranka ne izpolni svojih obveznosti.

([1]) Svet Evropske centralne banke se je odločil besedo „Eurosistem“ uporabljati kot izraz, ki označuje sestavo, v kateri Evropski sistem centralnih bank opravlja svoje temeljne naloge, tj. Eurosistem zajema nacionalne centralne banke držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti, in Evropsko centralno banko.

POGLAVJE 1

1. PREGLED OKVIRA MONETARNE POLITIKE

1.1 Evropski sistem centralnih bank

Evropski sistem centralnih bank (ESCB) sestavljajo Evropska centralna banka (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic Evropske unije (EU) ([2]). Dejavnosti ESCB se izvajajo v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba) in Statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke (Statut ESCB). ESCB vodijo organi odločanja ECB. S tem v zvezi je Svet ECB odgovoren za oblikovanje monetarne politike, medtem ko je Izvršilni odbor pooblaščen za izvajanje monetarne politike v skladu s odločitvami Sveta in smernicami, ki jih določi Svet. Kolikor to velja za možno in primerno, ter s ciljem zagotoviti operativno učinkovitost, ECB naloži nacionalnim centralnim bankam ([3]) opravljanje poslov, ki so sestavni del nalog Eurosistema. Operacije monetarne politike Eurosistema se izvajajo pod enakimi pogoji v vseh državah članicah ([4]).

1.2 Cilji Eurosistema

Poglavitni cilj Eurosistema je ohranjanje stabilnosti cen, kakor je opredeljeno v členu 105 Pogodbe. Ne da bi to posegalo v navedeni poglavitni cilj, mora Eurosistem podpirati splošno gospodarsko politiko v Evropski skupnosti. Pri uresničevanju svojih ciljev mora Eurosistem ravnati po načelu odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco, pri čemer daje prednost učinkovitemu razdeljevanju sredstev.

1.3 Instrumenti monetarne politike Eurosistema

Eurosistem ima za doseganje svojih ciljev na voljo vrsto instrumentov monetarne politike: Eurosistem izvaja operacije odprtega trga, nudi odprte ponudbe in od kreditnih institucij zahteva, da vzdržujejo obvezne rezerve na računih pri Eurosistemu.

1.3.1 *Operacije odprtega trga*

Operacije odprtega trga igrajo pomembno vlogo v monetarni politiki Eurosistema za uravnavanje obrestnih mer, uravnavanje likvidnosti na trgu in signaliziranje naravnanosti monetarne politike. Eurosistem ima za izvajanje operacij odprtega trga na voljo pet vrst instrumentov. Najpomembnejši instrument so *povratne transakcije* (izvajajo se na podlagi repo pogodb ali zavarovanih posojil). Eurosistem se lahko poslužuje tudi *dokončnih transakcij*, *izdaje dolžniških certifikatov*, *valutnih zamenjav* in *zbiranja vezanih depozitov*. Pobudo za operacije odprtega trga daje ECB, ki tudi odloča o instrumentu, ki se bo uporabil, in pogojih za njihovo izvršitev. Lahko se izvršijo na podlagi standardnih avkcij, hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov. ([5]) Glede na njihove cilje, rednost in postopke se lahko operacije odprtega trga Eurosistema razdelijo na naslednje štiri kategorije (glej tudi preglednico 1):

— *Operacije glavnega refinanciranja* so redne povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane tedensko in z običajno dospelostjo enega tedna. Te operacije izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Operacije glavnega refinanciranja igrajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev operacij odprtega trga Eurosistema in zagotavljajo večino refinanciranja finančnemu sektorju.

([2]) Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodbo), obdržijo svoja pooblastila na področju monetarne politike v skladu z nacionalnim pravom in zato niso vključene v izvajanje enotne monetarne politike.

([3]) Povsod v tem dokumentu se izraz „nacionalne centralne banke“ nanaša na nacionalne centralne banke držav članic, ki so uvedle enotno valuto v skladu s Pogodbo.

([4]) Povsod v tem dokumentu se izraz „država članica“ nanaša na državo članico, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

([5]) Različni postopki za izvajanje operacij odprtega trga Eurosistema, tj. standardne avkcije, hitre avkcije in dvostranski postopki, so navedeni v poglavju 5. Pri *standardnih avkcijah* poteče največ 24 ur med najavo avkcije in pošiljanjem obvestil uspešnim ponudnikom. Standardnih avkcij se lahko udeležijo vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz oddelka 2.1. *Hitre avkcije* se izvedejo v časovnem okviru ene ure. Eurosistem lahko izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje pri hitrih avkcijah. Izraz „dvostranski postopki“ se nanaša na kateri koli primer, v katerem Eurosistem izvede transakcijo z eno nasprotno stranko ali več, ne da bi pri tem uporabil avkcijske postopke. Dvostranski postopki zajemajo operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali prek tržnih posrednikov.

— *Operacije dolgoročnejšega refinanciranja* so povratne transakcije za povečevanje likvidnosti, organizirane mesečno in z običajno dospelostjo treh mesecev. Te operacije imajo za cilj zagotoviti nasprotnim strankam dodatno dolgoročnejše refinanciranje in jih izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. S temi operacijami Eurosistem praviloma ne želi signalizirati trgu namer glede obrestnih mer.

— *Operacije finega uravnavanja* se izvajajo občasno s ciljem uravnavanja likvidnost na trgu in uravnavanja obrestnih mer, zlasti z namenom izravnati učinke, ki jih imajo na obrestne mere nepričakovana nihanja likvidnosti na trgu. Operacije finega uravnavanja se v prvi vrsti izvajajo kot povratne transakcije, vendar so lahko tudi v obliki dokončnih transakcij, valutnih zamenjav in zbiranja vezanih depozitov. Instrumenti in postopki, ki se uporabljajo za izvajanje operacij finega uravnavanja, se prilagodijo glede na vrsto transakcije in posebne cilje, ki se jih želi doseči s temi operacijami. Operacije finega uravnavanja običajno izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov. Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvaja tudi sama ECB.

— Poleg tega lahko Eurosistem izvaja *strukturne operacije* na podlagi izdaje dolžniških certifikatov, povratnih transakcij in dokončnih transakcij. Te operacije se izvajajo, kadar želi ECB prilagoditi strukturno pozicijo Eurosistema nasproti finančnemu sektorju (redno ali občasno). Strukturne operacije v obliki povratnih transakcij in izdaje dolžniških instrumentov izvajajo nacionalne centralne banke na podlagi standardnih avkcij. Strukturne operacije v obliki dokončnih transakcij se izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov.

1.3.2 *Odprte ponudbe*

Odprte ponudbe imajo za cilj povečevati ali zmanjševati likvidnost čez noč, signalizirati splošno naravnanost monetarne politike in določiti mejo nihanj obrestnih mer na trgu čez noč. Primerne nasprotne stranke imajo na lastno pobudo na voljo dve odprti ponudbi, pod pogojem, da izpolnjujejo določene operativne pogoje dostopa (glej tudi preglednico 1):

— Nasprotne stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo mejnega posojanja* za pridobitev likvidnosti čez noč od nacionalnih centralnih bank na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. V normalnih okoliščinah ni omejitev zneska posojila ali drugih omejitev dostopa nasprotnih strank do posojila, razen zahteve po predložitvi zadostnega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Obrestna mera za mejno posojanje praviloma predstavlja zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč.

— Nasprotne stranke lahko uporabijo *odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč* za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalnih centralnih bankah. V normalnih okoliščinah ni omejitev višine depozitov ali drugih omejitev dostopa nasprotnih strank do zadevnega instrumenta. Obrestna mera za odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč praviloma predstavlja spodnjo mejo obrestne mere na trgu čez noč.

Odprte ponudbe nacionalne banke upravljajo decentralizirano.

1.3.3 *Obvezne rezerve*

Sistem obveznih rezerv Eurosistema se uporablja za kreditne institucije v euroobmočju, in sicer predvsem za stabilizacijo obrestnih mer denarnega trga in ustvarjanje (ali povečanje) strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. Rezerve, ki jih je dolžna zagotoviti vsaka institucija, se določijo glede na postavke njene bilance stanja. Z namenom slediti cilju stabilizacije obrestnih mer sistem obveznih rezerv Eurosistema omogoča institucijam uporabo metode povprečenja. Izpolnjevanje obveznih rezerv se določi na podlagi povprečnih dnevnih stanj rezervnih imetij za obdobje izpolnjevanja. Institucije prejmejo nadomestilo za rezervna imetja, ki ne presegajo zneska izračunanih obveznih rezerv po obrestni meri Eurosistema za operacije glavnega refinanciranja.

1.4 **Nasprotne stranke**

Okvir monetarne politike Eurosistema je oblikovan tako, da zagotavlja udeležbo širokega kroga nasprotnih strank. Institucije, za katere velja zahteva po obveznih rezervah v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, lahko dostopajo do odprtih ponudb in sodelujejo v operacijah odprtega trga na podlagi standardnih avkcij. Eurosistem lahko izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje pri operacijah finega uravnavanja. Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnih omejitev glede kroga nasprotnih strank. Pri operacijah valutnih zamenjav (swap poslih), ki se izvajajo za namene monetarne politike, se uporabljajo aktivni udeleženci na deviznem trgu. Krog nasprotnih strank za te operacije je omejen na tiste institucije, ki se nahajajo v euroobmočju in so bile izbrane za posege Eurosistema na deviznem trgu.

1.5 **Finančno premoženje za zavarovanje terjatev**

Na podlagi člena 18.1 Statuta ESCB morajo vse kreditne operacije Eurosistema (tj. operacije povečevanja likvidnosti) temeljiti na ustreznih zavarovanjih. Eurosistem sprejema širok nabor finančnega premoženja za zavarovanje svojih operacij. Predvsem zaradi notranjih potreb Eurosistema razlikujemo med dvema kategorijama ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: „finančno premoženje za zavarovanje terjatev z liste 1“ in „finančno premoženje za zavarovanje terjatev z liste 2“. Na listo 1 se uvrščajo tržni dolžniški instrumenti, ki izpolnjujejo enotna merila primernosti, ki veljajo za celotno euroobmočje, in ki jih določi ECB. Na listo 2 se uvršča dodatno tržno in netržno finančno premoženje, ki je posebnega pomena za nacionalne finančne trge in bančne sisteme ter za katerega merila primernosti določijo nacionalne centralne banke, pri čemer jih mora odobriti ECB. Med obema listama ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njegove ustreznosti za različne vrste operacij monetarne politike Eurosistema (razen dejstva, da se finančno premoženje z liste 2 v Eurosistemu običajno ne uporablja za dokončne transakcije). Ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko za zavarovanje terjatev vseh vrst refinanciranja v Eurosistemu uporablja prek meje s pomočjo korespondenčnega centralnobančnega modela (CCBM) ali prek odobrenih povezav med sistemi za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS) v EU ([6]). Vse finančno premoženje, ki je ustrezno za operacije monetarne politike Eurosistema, se prav tako lahko uporabi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev posojila čez dan.

1.6 **Spremembe okvira monetarne politike**

Svet ECB lahko kadar koli spremeni instrumente, pogoje, merila in postopke za izvajanje operacij monetarne politike Eurosistema.

PREGLEDNICA 1

Operacije monetarne politike Eurosistema

Operacije monetarne politike	Vrste transakcij		Dospelost	Pogostost	Postopek
	Povečevanje likvidnosti	Zmanjševanje likvidnosti			
Operacije odprtega trga					
Operacije glavnega refinanciranja	Povratne transakcije	—	En teden	Tedensko	Standardne avkcije
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	Povratne transakcije	—	Tri mesece	Mesečno	Standardne avkcije
Operacije finega uravnavanja	— Povratne transakcije — Valutne zamenjave	— Povratne transakcije — Zbiranje vezanih depozitov — Valutne zamenjave	Nestandardizirano	Občasno	— Hitre avkcije — Dvostranski postopki
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje	—	Občasno	Dvostranski postopki
Strukturne operacije	Povratne transakcije	Izdaja dolžniških certifikatov	Standardizirano/ nestandardizirano	Redno in občasno	Standardne avkcije
	Dokončni nakupi	Dokončne prodaje	—	Občasno	Dvostranski postopki
Odprte ponudbe					
Odprta ponudba mejnega posojanja	Povratne transakcije	—	Čez noč	Dostop po prostem preudarku nasprotnih strank	
Odprta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč	—	Depoziti	Čez noč	Dostop po prostem preudarku nasprotnih strank	

([6]) Glej oddelka 6.6.1 in 6.6.2.

POGLAVJE 2

2. PRIMERNE NASPROTNE STRANKE

2.1 Splošna merila primernosti

Nasprotne stranke v operacijah monetarne politike Eurosistema morajo izpolnjevati določena merila primernosti ([7]). Ta merila so določena s ciljem omogočiti širokemu krogu institucij dostop do operacij monetarne politike Eurosistema, krepiti enako obravnavo institucij v celotnem euroobmočju in zagotoviti, da nasprotne stranke izpolnjujejo določene operativne zahteve in zahteve varnega poslovanja:

— Samo institucije, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Eurosistema v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB, so primerne nasprotne stranke. Institucije, ki so izvzete iz obveznosti v okviru sistema obveznih rezerv Eurosistema (glej oddelek 7.2), niso primerne nasprotne stranke pri odprtih ponudbah in operacijah odprtega trga Eurosistema.

— Nasprotne stranke morajo biti finančno trdne. Biti morajo podvržene najmanj eni obliki nadzora s strani nacionalnih organov, harmoniziranega z zahtevami EU/EGP ([8]). Vendar se lahko kot nasprotne stranke sprejmejo tudi finančno trdne institucije, ki so predmet neharmoniziranega nacionalnega nadzora na primerljivi ravni v euroobmočju, npr. podružnice institucij, ki imajo sedež izven Evropskega gospodarskega prostora (EGP).

— Da bi se zagotovilo učinkovito izvajanje operacij monetarne politike Eurosistema, morajo nasprotne stranke izpolnjevati vsa operativna merila, določena v ustreznih pogodbenih ali javnopravnih ureditvah, ki jih uporablja njihova nacionalna centralna banka (ali ECB).

Ta splošna merila primernosti so enaka za celotno euroobmočje. Institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti:

— lahko dostopajo do odprtih ponudb Eurosistema, in

— se lahko udeležujejo operacij odprtega trga Eurosistema na podlagi standardnih avkcij.

Institucija lahko dostopa do odprtih ponudb in operacij odprtega trga Eurosistema na podlagi standardnih avkcij samo prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri je ustanovljena. Če ima institucija poslovalnice (v obliki sedeža ali podružnice) v več kakor eni državi članici, ima vsaka poslovalnica dostop do teh operacij prek nacionalne centralne banke države članice, v kateri se nahaja, ne glede na dejstvo, da protiponudbe ene institucije lahko predloži samo ena poslovalnica (bodisi sedež ali izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

2.2 Izbira nasprotnih strank za hitre avkcije in dvostranske operacije

Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank.

Pri valutnih zamenjavah, ki se izvajajo za namene monetarne politike, morajo biti nasprotne stranke sposobne učinkovito opravljati devizne transakcije velikega obsega v katerih koli tržnih pogojih. Krog nasprotnih strank za valutne zamenjave je enak krogu nasprotnih strank, ki se nahajajo v euroobmočju in so izbrane za posege Eurosistema na deviznem trgu. Merila in postopki, ki se uporabljajo za izbiro nasprotnih strank za posege na deviznem trgu, so predstavljeni v Prilogi 3.

Pri drugih operacijah, ki se izvajajo na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov (povratne transakcije finega uravnavanja in zbiranje vezanih depozitov), vsaka nacionalna centralna banka izbere določeno število nasprotnih strank iz nabora institucij, ustanovljenih v svoji državi članici, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za nasprotne stranke. V tem pogledu je glavno merilo izbire aktivnost na denarnem trgu. Druga merila, ki se lahko upoštevajo, so na primer učinkovitost službe za trgovanje z vrednostnimi papirji in potencial za udeležbo pri avkcijah.

Pri hitrih avkcijah in dvostranskih operacijah nacionalne centralne banke sklepajo posle izključno z nasprotnimi strankami, ki so vključene v krog njihovih nasprotnih strank za fino uravnavanje. Če zaradi operativnih razlogov nacionalna centralna banka pri posamezni operaciji ne more sodelovati z vsemi nasprotnimi strankami za fino uravnavanje, se nasprotne stranke v tej državi članici izberejo po sistemu kroženja, da bi se zagotovil enakopraven dostop vseh nasprotnih strank.

Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvaja tudi sama ECB. Če bi morala dvostranske operacije izvajati ECB, ta v takšnih primerih z namenom zagotovitve enakopravnega dostopa po sistemu kroženja izbere nasprotne stranke iz kroga tistih nasprotnih strank v euroobmočju, ki so primerne za hitre avkcije in dvostranske operacije.

([7]) Pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank.

([8]) Harmoniziran nadzor kreditnih institucij temelji na Direktivi 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (UL L 126, 26.5.2000, str. 1), z vsemi spremembami.

2.3 **Sankcije v primeru neizpolnjevanja obveznosti nasprotne stranke**

ECB institucijam, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz uredb in odločb ECB v zvezi z uporabo obveznih rezerv, naloži sankcije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij ([9]), Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 2157/1999 z dne 23. septembra 1999 o pooblastilih Evropske centralne banke za nalaganje sankcij (ECB/1999/4) ([10]), Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv Evropske centralne banke ([11]), kakor je bila spremenjena, in Uredbo Evropske centralne banke (ES) št. 1745/2003 z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9) ([12]). Ustrezne sankcije in postopkovna pravila za njihovo izvajanje so določeni v zgoraj navedenih uredbah.Poleg tega lahko v primeru hudih kršitev zahtev po obveznih rezervah Eurosistem nasprotne stranke začasno izključi iz udeležbe v operacijah odprtega trga.

V skladu s pogodbenimi ali javnopravnimi ureditvami, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), Eurosistem nasprotnim strankam naloži denarne kazni ali jih začasno izključi iz udeležbe v operacijah odprtega trga, če ne izpolnijo svojih obveznosti po pogodbenih ali javnopravnih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB), kakor je navedeno spodaj.

To velja za primere kršitev avkcijskih pravil (če nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega finančnega premoženja za zavarovanje zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji povečevanja likvidnosti, ali če ni sposobna zagotoviti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen v operaciji zmanjševanja likvidnosti) in pravil dvostranskih transakcij (če pri dvostranskih transakcijah nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega zneska ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali zadostnih denarnih sredstev za poravnavo dogovorjenega zneska).

To velja tudi za primere, ko nasprotna stranka ne izpolnjuje pravil za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki je ali je postalo neustrezno ali ki ga nasprotna stranka ne sme uporabljati, na primer zaradi tesnih povezav med izdajateljem/garantom in nasprotno stranko ali zato ker sta to isti osebi), in za neizpolnjevanje pravil za postopke ob koncu dneva ter pogojev dostopa do mejnega posojanja (če nasprotna stranka, ki ima ob koncu dneva negativno stanje na poravnalnem računu, ne izpolnjuje pogojev dostopa do mejnega posojanja).

Poleg tega se lahko ukrep začasne izključitve iz operacij odprtega trga, ki se izreče nasprotni stranki, ki ne izpolnjuje obveznosti, uporabi tudi za podružnice iste institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah. Izjemoma se lahko nasprotni stranki za določeno obdobje prepove sodelovanje v vseh prihodnjih operacijah monetarne politike, kadar se to zahteva glede na resnost primera neizpolnjevanja obveznosti, denimo zaradi njegove pogostosti ali trajanja.

Denarne kazni, ki jih naložijo nacionalne centralne banke v primeru neizpolnjevanja, ki se nanaša na kršitve pravil v zvezi z avkcijami, dvostranskimi transakcijami, finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev, postopki ob koncu dneva ali pogoji dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja, se izračunajo po vnaprej določeni kazenski obrestni meri (kakor je navedeno v Prilogi 6).

2.4 **Začasna ali trajna izključitev zaradi razlogov varnega poslovanja**

V skladu s pogodbenimi ali javnopravnimi ureditvami, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB), lahko Eurosistem zaradi razlogov varnega poslovanja nasprotne stranke začasno ali trajno izključi iz uporabe instrumentov monetarne politike.

([9]) UL L 318, 27.11.1998, str. 4.
([10]) UL L 264, 12.10.1999, str. 21.
([11]) UL L 318, 27.11.1998, str. 1.
([12]) UL L 250, 2.10.2003, str. 10.

Poleg tega se lahko začasna ali trajna izključitev nasprotnih strank odobri v nekaterih primerih, ki sodijo pod pojem „neizpolnitev obveznosti“ nasprotne stranke, kakor je opredeljen v pogodbenih ali javnopravnih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke.

POGLAVJE 3

3. OPERACIJE ODPRTEGA TRGA

Operacije odprtega trga igrajo pomembno vlogo v monetarni politiki Eurosistema pri uresničevanju ciljev uravnavanja obrestnih mer, uravnavanja likvidnost na trgu in signaliziranja naravnanosti monetarne politike. Glede na njihove cilje, rednost in postopke se lahko operacije odprtega trga Eurosistema razdelijo na štiri kategorije: operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja, operacije finega uravnavanja in strukturne operacije. Z vidika uporabljenih instrumentov so povratne transakcije glavni instrument odprtega trga Eurosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij, medtem ko se lahko dolžniški certifikati uporabijo za operacije strukturnega zmanjševanja likvidnosti. Poleg tega ima Eurosistem na razpolago tri druge instrumente za izvajanje operacij finega uravnavanja: dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih depozitov. V naslednjih oddelkih so podrobno predstavljene značilnosti posameznih vrst instrumentov odprtega trga, ki jih uporablja Eurosistem.

3.1 Povratne transakcije

3.1.1 *Splošni opis*

(a) Vrsta instrumenta

Povratne transakcije se nanašajo na operacije, pri katerih Eurosistem kupuje ali prodaja ustrezno finančno premoženje na podlagi repo pogodb ali izvaja kreditne operacije, zavarovane z ustreznim finančnim premoženjem. Povratne transakcije se uporabljajo za operacije glavnega refinanciranja in operacije dolgoročnejšega refinanciranja. Poleg tega lahko Eurosistem povratne transakcije uporablja za strukturne operacije in operacije finega uravnavanja.

(b) Pravna narava

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo povratne transakcije bodisi v obliki repo pogodb (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa se stranki dogovorita, da bo lastništvo nad finančnim premoženjem enkrat v prihodnosti preneseno nazaj na dolžnika) ali z zavarovanimi posojili (tj. upnik dobi izvršljivo pravico unovčite finančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljeni izpolnitvi dolžnikove obveznosti lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za povratne transakcije v obliki repo pogodb so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB). Ureditve za povratne transakcije v obliki zavarovanih posojil upoštevajo posebne postopke in formalnosti, ki so v posameznih pravnih sistemih potrebni za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave).

(c) Izračun obresti

Razlika med nakupno ceno in ceno ponovnega nakupa pri repo pogodbi je enaka obrestim na izposojeni ali posojeni denarni znesek v času do dospelosti posla, tj. cena ponovnega nakupa vključuje obresti posla. Obresti povratne transakcije v obliki zavarovanega posojila se določijo na podlagi obrestne mere, zneska posojila in roka dospelosti operacije. Obrestna mera, ki velja za povratne operacije odprtega trga Eurosistema, je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“.

3.1.2 *Operacije glavnega refinanciranja*

Operacije glavnega refinanciranja so najpomembnejše operacije odprtega trga, ki jih izvaja Eurosistem in igrajo osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev uravnavanja obrestnih mer, uravnavanja likvidnosti na trgu in signaliziranja naravnanosti monetarne politike. Finančnemu sektorju zagotavljajo tudi večino refinanciranja.

Operativne značilnosti operacij glavnega refinanciranja se lahko povzamejo, kakor sledi:

— so operacije povečevanja likvidnosti,

— izvajajo se redno vsak teden ([13]),

— običajno imajo rok dospelosti en teden ([14]),

— izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank,

— izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1),

— vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko pri operacijah glavnega refinanciranja posredujejo protiponudbe in

— finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri operacijah glavnega refinanciranja primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.3 *Operacije dolgoročnejšega refinanciranja*

Eurosistem izvaja tudi redne operacije refinanciranja, običajno s trimesečnim rokom dospelosti, namenjene zagotavljanju dodatnega dolgoročnejšega refinanciranja finančnega sektorja. Te operacije predstavljajo samo omejen del celotnega zneska refinanciranja. S temi operacijami Eurosistem praviloma ne želi signalizirati trgu namer glede obrestnih mer. Zato se operacije dolgoročnejšega refinanciranja običajno izvajajo v obliki avkcij z variabilno mero, ECB pa občasno objavi obseg refinanciranja, ki bo dodeljen v prihodnjih avkcijah. V izrednih okoliščinah lahko Eurosistem operacije dolgoročnejšega refinanciranja izvede tudi v obliki avkcije s fiksno mero.

Operativne značilnosti operacij dolgoročnejšega refinanciranja se lahko povzamejo, kakor sledi:

— so operacije povečevanja likvidnosti,

— izvajajo se redno vsak mesec ([15]),

— običajno imajo rok dospelosti tri mesece ([16]),

— izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank,

— izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1),

— vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja posredujejo protiponudbe in

— finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.4 *Povratne operacije finega uravnavanja*

Eurosistem lahko izvaja operacije finega uravnavanja v obliki povratnih transakcij odprtega trga. Cilj operacij finega uravnavanja je uravnavati likvidnost na trgu in uravnavati obrestne mere, zlasti z namenom izravnati učinke, ki jih imajo na obrestne mere nepričakovana nihanja likvidnosti na trgu. Zaradi morebitne potrebe po hitrem ukrepanju v primeru nepričakovanih dogodkov na trgu je zaželeno ohraniti visoko stopnjo fleksibilnosti pri izbiri postopkov in operativnih značilnostih teh operacij.

Operativne značilnosti povratnih operacij finega uravnavanja se lahko povzamejo, kakor sledi:

— lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti ali zmanjševanja likvidnosti,

— pogostost operacij ni standardizirana,

— rok dospelosti ni standardiziran,

— povratne transakcije finega uravnavanja za povečevanje likvidnosti se običajno izvajajo na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5),

([13]) Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z vnaprej objavljenim koledarjem avkcij Eurosistema (glej tudi oddelek 5.1.2), ki je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletne strani Eurosistema (Priloga 5).

([14]) Rok dospelosti operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se lahko občasno spreminja, med drugim v odvisnosti od praznikov v državah članicah.

([15]) Glej opombo 1 zgoraj.

([16]) Glej opombo 2 zgoraj.

— povratne transakcije finega uravnavanja za zmanjševanje likvidnosti se praviloma izvajajo na podlagi dvostranskih postopkov (kakor je določeno v oddelku 5.2),

— te operacije se običajno izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske povratne operacije finega uravnavanja izvaja ECB),

— Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2, izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje v povratnih operacijah finega uravnavanja in

— finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri povratnih operacijah finega uravnavanja primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.1.5 *Povratne strukturne operacije*

Eurosistem lahko izvaja strukturne operacije v obliki povratnih transakcij odprtega trga z namenom prilagoditi strukturno pozicijo Eurosistema nasproti finančnemu sektorju.

Operativne značilnosti teh operacij se lahko povzamejo, kakor sledi:

— so operacije povečevanja likvidnosti,

— pogostost operacij je lahko redna ali občasna,

— rok dospelosti operacij ni vnaprej standardiziran,

— izvajajo se na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1),

— izvajajo se decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank,

— vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko pri povratnih strukturnih operacijah posredujejo protiponudbe in

— finančno premoženje z liste 1 in finančno premoženje z liste 2 (kakor je določeno v poglavju 6) sta pri povratnih strukturnih operacijah primerna kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

3.2 **Dokončne transakcije**

(a) Vrsta instrumenta

Dokončne transakcije odprtega trga so operacije, pri katerih Eurosistem na trgu dokončno kupuje ali prodaja ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Takšne operacije se izvajajo samo za strukturne namene in namene finega uravnavanja.

(b) Pravna narava

Dokončna transakcija je popoln prenos lastništva s prodajalca na kupca, ne da bi bil pri tem predviden poznejši prenos lastništva nazaj na prodajalca. Te transakcije se izvajajo v skladu s tržnimi običaji, ki veljajo za dolžniške instrumente, uporabljene v transakciji.

(c) Določitev cene

Pri izračunu cen Eurosistem deluje v skladu s tržnimi običaji, ki se najbolj pogosto uporabljajo za dolžniški instrument, uporabljen v transakciji.

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti dokončnih transakcij Eurostistema se lahko povzamejo, kakor sledi:

— lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti (dokončni nakup) ali zmanjševanja likvidnosti (dokončna prodaja),

— njihova pogostost ni standardizirana,

— izvajajo se prek dvostranskih postopkov (kakor je določeno v oddelku 5.2),

— običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah dokončne operacije finega uravnavanja izvaja ECB),

— pri dokončnih transakcijah ni vnaprejšnjih omejitev glede kroga nasprotnih strank in

— pri dokončnih transakcijah se kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev običajno uporabljajo samo instrumenti z liste 1 (kakor je določeno v oddelku 6.1).

3.3 **Izdaja dolžniških certifikatov ECB**

(a) Vrsta instrumenta

ECB lahko izda dolžniške certifikate s ciljem prilagajanja strukturne pozicije Eurosistema nasproti finančnemu sektorju, da bi se ustvaril (ali povečal) likvidnostni primanjkljaj na trgu.

(b) Pravna narava

Certifikati ECB predstavljajo dolg ECB do imetnika tega instrumenta. Certifikati se izdajo in hranijo v nematerializirani obliki pri registrih vrednostnih papirjev v euroobmočju. ECB ne postavlja nikakršnih omejitev glede prenosljivosti certifikatov. Ostale določbe v zvezi z dolžniškimi certifikati ECB bodo vsebovane v pogojih za takšne certifikate.

(c) Izračun obresti

Certifikati se izdajo z diskontom, tj. izdajo se v znesku, ki je manjši od nominalnega zneska, izplačajo pa se v nominalnem znesku. Razlika med zneskom izdaje in zneskom izplačila je enaka obračunanim obrestim na znesek izdaje po dogovorjeni obrestni meri za obdobje do dospelosti certifikata. Uporabljena obrestna mera je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. Izračun zneska izdaje je prikazan v okvirju 1.

OKVIR 1

Izdaja dolžniških certifikatov ECB

Kjer je:

N = nominalni znesek dolžniškega certifikata

r_I = obrestna mera (kot odstotek)

D = rok dospelosti dolžniškega certifikata (v dnevih)

P_T = znesek izdaje dolžniškega certifikata

Znesek izdaje znaša:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_I \times D}{36\,000}}$$

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti dolžniških certifikatov ECB se lahko povzamejo, kakor sledi:

— certifikati se izdajo za zmanjšanje likvidnosti na trgu,

— certifikati se lahko izdajajo redno ali občasno,

— certifikati imajo rok dospelosti krajši od dvanajst mesecev,

— certifikati se izdajo na podlagi standardnih avkcij (kakor je določeno v oddelku 5.1),

— avkcije certifikatov in poravnave certifikatov se opravljajo decentralizirano s strani posameznih nacionalnih centralnih bank in

— vse nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti (kakor je določeno v oddelku 2.1), lahko predložijo protiponudbe za vpis dolžniških certifikatov ECB.

3.4 **Valutne zamenjave**

(a) Vrsta instrumenta

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, sestavljata istočasni promptni in terminski nakup ali prodaja eura za tujo valuto. Uporabljajo se za namene finega uravnavanja, zlasti s ciljem uravnavanja likvidnosti na trgu in uravnavanja obrestnih mer.

(b) Pravna narava

Valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, so operacije, pri katerih Eurosistem promptno kupuje (ali prodaja) euro za tujo valuto in istočasno terminsko prodaja (ali kupuje) euro za tujo valuto. Ostale določbe za valutne zamenjave so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka (ali ECB).

(c) Valute in devizni tečaji

Eurosistem praviloma sklepa posle samo v valutah, s katerimi se veliko trguje, in v skladu z običajno tržno prakso. V vsaki operaciji valutne zamenjave se Eurosistem in nasprotne stranke dogovorijo o swap točkah transakcije. Swap točke so razlika med deviznim tečajem terminskega posla in deviznim tečajem promptnega posla. Swap točke za euro nasproti tuji valuti kotirajo v skladu s splošnimi tržnimi običaji. Zveza med promptnim in formalnim tečajem obeh valut je predstavljena v okvirju 2.

OKVIR 2

Valutne zamenjave

S = promptni (na dan sklenitve valutne zamenjave) devizni tečaj med eurom (EUR) in tujo valuto ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = terminski devizni tečaj med eurom in tujo valuto ABC na datum ponovnega nakupa pri valutni zamenjavi (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

Δ_M = terminske točke med eurom in tujo valuto ABC na datum ponovnega nakupa pri valutni zamenjavi (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

N(.) = promptni znesek valute; $N(.)_M$ je terminski znesek tuje valute:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ ali } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ ali } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti valutnih zamenjav se lahko povzamejo, kakor sledi:

— lahko so v obliki operacije povečevanja likvidnosti ali zmanjševanja likvidnosti,

— njihova pogostost ni standardizirana,

— njihov rok dospelosti ni standardiziran,

— izvajajo se na podlagi hitrih avkcij ali dvostranskih postopkov (glej poglavje 5),

— običajno se izvajajo decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah valutne zamenjave v obliki dvostranskih postopkov izvaja ECB) in

— Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2 in Prilogi 3, izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje v valutnih zamenjavah.

3.5 **Zbiranje vezanih depozitov**

(a) Vrsta instrumenta

Naprotna stranka lahko na pobudo Eurosistema sklene obrestovane vezane depozite pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena. Zbiranje vezanih depozitov je predvideno samo za fino uravnavanje, z namenom zmanjšanja likvidnosti na trgu.

(b) Pravna narava

Depoziti nasprotnih strank so plasirani za določen rok in s fiksno obrestno mero. Nacionalne centralne banke ne dajejo zavarovanja v zameno za depozite.

(c) Izračun obresti

Obrestna mera, ki velja za depozite, je linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. Obresti se izplačajo ob dospelosti depozita.

(d) Druge operativne značilnosti

Operativne značilnosti zbiranja vezanih depozitov se lahko povzamejo, kakor sledi:

— depoziti se zbirajo z namenom zmanjšanja likvidnosti,

— pogostost zbiranja depozitov ni standardizirana,

— rok dospelosti depozitov ni standardiziran,

— zbiranje depozitov se običajno izvajajo na podlagi hitrih avkcij, čeprav možnost uporabe dvostranskih postopkov ni izključena (glej poglavje 5),

— zbiranje depozitov se običajno izvaja decentralizirano s strani nacionalnih centralnih bank (Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah zbiranje vezanih depozitov v obliki dvostranskih postopkov ([17]) izvede ECB), in

— Eurosistem lahko v skladu z merili, določenimi v oddelku 2.2, izbere omejeno število nasprotnih strank za zbiranje vezanih depozitov.

POGLAVJE 4

4. **ODPRTE PONUDBE**

4.1 **Odprta ponudba mejnega posojanja**

(a) Vrsta instrumenta

Nasprotne stranke lahko uporabijo odprto ponudbo mejnega posojanja, da pridobijo likvidnost čez noč od nacionalnih centralnih bank po vnaprej določeni obrestni meri na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (kakor je določeno v poglavju 6). Namen instrumenta je zadovoljiti začasne likvidnostne potrebe nasprotnih strank. V normalnih okoliščinah obrestna mera za mejno posojanje predstavlja zgornjo mejo obrestne mere na trgu čez noč. Pogoji za to operacijo so enaki v celotnem euroobmočju.

(b) Pravna narava

Nacionalne centralne banke lahko ponudijo odprto ponudbo mejnega posojanja bodisi v obliki pogodb o povratnem nakupu čez noč (tj. lastništvo nad finančnim premoženjem se prenese na upnika, istočasno pa stranki skleneta povratno transakcijo vračila lastništva finančnega premoženja nazaj na dolžnika z naslednjim delovnim dnem) ali z zavarovanimi posojili čez noč (tj. upnik dobi izvršljivo pravico unovčitve

([17]) Vezani depoziti se vodijo na računih pri nacionalnih centralnih bankah; to bi veljalo tudi v primeru, ko bi ECB operacije izvajala centralizirano.

inančnega premoženja, ki je bilo dano kot zavarovanje terjatve, vendar ob predpostavljeni izpolnitvi dolžnikove obveznosti lastništvo nad finančnim premoženjem obdrži dolžnik). Ostale določbe za repo pogodbe so določene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka. Ureditve za zagotavljanje likvidnosti v obliki zavarovanih posojil upoštevajo posebne postopke in formalnosti, ki so v posameznih pravnih sistemih potrebni za vzpostavitev in poznejše aktiviranje osnovnega zavarovanja (npr. zastave).

(c) Pogoji dostopa

Do odprte ponudbe mejnega posojanja lahko dostopajo institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za nasprotne stranke, določena v oddelku 2.1. Dostop do mejnega posojanja je mogoč preko nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja je mogoč samo na dneve, ko so zadevni nacionalni sistem bruto poravnave v realnem času (BPRČ) in zadevni sistemi SSS odprti za poslovanje.

Morebitno debetno stanje na poravnalnem računu nasprotne stranke pri nacionalni centralni banki ob koncu dneva se avtomatsko šteje kot zahtevek za dostop do mejnega posojanja. Postopki dostopa do mejnega posojanja ob koncu dneva so določeni v oddelku 5.3.3.

Nasprotna stranka lahko dobi dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja tudi tako, da pošlje zahtevek nacionalni centralni banki države članice, v kateri je ustanovljena. Da bi nacionalna centralna banka lahko obravnavala zahtevek še isti dan, mora zahtevek prejeti najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET ([18]), ([19]) za poslovanje. Splošno pravilo je, da je čas zaprtja sistema TARGET za poslovanje 18.00 ura po času ECB (srednjeevropski čas). Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut. V zahtevku je treba navesti znesek posojila in, če finančno premoženje za zavarovanje terjatev za transakcijo ni bilo vnaprej deponirano pri nacionalni centralni banki, finančno premoženje za zavarovanje terjatev mejnega posojanja.

Razen zahteve po predložitvi zadostnega ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatve ni omejitve glede denarnega zneska, ki se lahko odobri v okviru odprte ponudbe mejnega posojanja.

(d) Rok dospelosti in izračun obresti

Rok dospelosti posojila, odobrenega na podlagi odprte ponudbe mejnega posojanja, je čez noč. Nasprotne stranke, ki so neposredno udeležene v sistemu TARGET, posojilo odplačajo naslednji dan, ko so zadevni nacionalni sistem BPRČ in zadevni sistemi SSS operativni, in sicer v trenutku, ko se odprejo za poslovanje.

Obrestno mero objavi Eurosistem vnaprej in se izračuna kot linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. ECB lahko kadar koli spremeni obrestno mero z učinkom ne prej kakor naslednji delovni dan Eurosistema ([20]). Obresti posojila se plačujejo skupaj z odplačilom posojila.

(e) Ukinitev odprte ponudbe mejnega posojanja

Dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami monetarne politike ECB. ECB lahko kadar koli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

4.2 **Odprta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč**

(a) Vrsta instrumenta

Nasprotne stranke lahko uporabijo odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč za sklenitev depozitov čez noč pri nacionalnih centralnih bankah. Depoziti se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri. V normalnih okoliščinah obrestna mera za odprto ponudbo deponiranja likvidnosti čez noč predstavlja spodnjo mejo obrestne mere na trgu čez noč. Pogoji za možnost deponiranja likvidnosti čez noč so enaki v celotnem euroobmočju ([21]).

([18]) V nekaterih državah članicah nacionalne centralne banke (ali nekatere njihove podružnice) na določene delovne dneve Eurosistema ne izvajajo operacij monetarne politike zaradi nacionalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje nasprotnih strank o ureditvi dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja na zadevni praznični dan.

([19]) Dnevi, ko je sistem TARGET zaprt, so objavljeni na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletne strani Eurosistema (Priloga 5).

([20]) Povsod v tem dokumentu se izraz „delovni dan Eurosistema“ nanaša na kateri koli dan, ko sta ECB in najmanj ena nacionalna centralna banka odprti za izvajanje operacij monetarne politike Eurosistema.

([21]) Zaradi različnih struktur računov v nacionalnih centralnih bankah lahko med državami euroobmočja obstajajo operativne razlike.

(b) Pravna narava

Depoziti čez noč, sprejeti od nasprotnih strank, se obrestujejo po fiksni obrestni meri. V zameno za depozite se nasprotnim strankam ne daje zavarovanja.

(c) Pogoji dostopa ([22])

Do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč lahko dostopajo institucije, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti za nasprotne stranke, določena v oddelku 2.1. Dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč je mogoč preko nacionalne centralne banke v državi članici, v kateri je institucija ustanovljena. Dostop do možnosti deponiranja likvidnosti čez noč je mogoč samo na dneve, ko je zadevni nacionalni sistem BPRČ odprt za poslovanje.

Da se nasprotni stranki dovoli dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč, mora poslati zahtevek nacionalni centralni banki države članice, v kateri je ustanovljena. Da bi nacionalna centralna banka lahko obravnavala zahtevek še isti dan, mora nacionalna centralna banka zahtevek prejeti najpozneje 30 minut po dejanskem času zaprtja sistema TARGET, ki je praviloma ob 18.00 uri po času ECB (srednjeevropski čas) ([23]) ([24]). Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč se na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut. V zahtevku je treba navesti znesek depozita.

Znesek, ki ga nasprotna stranka lahko deponira v okviru odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč, ni omejen.

(d) Rok dospelosti in izračun obresti

Rok dospelosti depozita v okviru odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč je čez noč. Za nasprotne stranke, ki so neposredno udeležene v sistemu TARGET, imajo depoziti, ki so jih sklenile v okviru odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč, rok dospelosti naslednji dan, ko je zadevni nacionalni sistem BPRČ operativen, in sicer v trenutku, ko se odpre za poslovanje.

Obrestno mero objavi Eurosistem vnaprej in se izračuna kot linearna obrestna mera, pri čemer se za štetje dni uporablja konvencija „dejansko število dni/360 dni v letu“. ECB lahko kadar koli spremeni obrestno mero z učinkom ne prej kakor naslednji delovni dan Eurosistema. Obresti na depozite se plačajo ob dospelosti depozita.

(e) Ukinitev odprte ponudbe

Dostop do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč se odobri samo v skladu s cilji in splošnimi usmeritvami monetarne politike ECB. ECB lahko kadar koli prilagodi pogoje instrumenta ali ga ukine.

POGLAVJE 5

5. POSTOPKI

5.1 Avkcijski postopki

5.1.1 *Splošni opis*

Operacije odprtega trga Eurosistema se običajno izvajajo v obliki avkcijskih postopkov. Avkcijski postopki Eurosistema se izvajajo v šestih operativnih korakih, kakor so navedni v okvirju 3.

Eurosistem razlikuje med dvema različnima avkcijskima postopkoma: standardne avkcije in hitre avkcije. Postopki za standardne in hitre avkcije so enaki, razen rokov izvedbe in kroga nasprotnih strank.

([22]) Zaradi obstoja različnih struktur računov v nacionalnih centralnih bankah lahko ECB dovoli nacionalnim centralnim bankam uporabljati pogoje dostopa, ki se nekoliko razlikujejo od tistih, ki so navedeni tukaj. Nacionalne centralne banke posredujejo informacije o morebitnih odstopanjih od pogojev dostopa, opisanih v tem dokumentu.

([23]) V nekaterih državah članicah nacionalne centralne banke (ali nekatere njihove podružnice) na določene delovne dneve Eurosistema ne izvajajo operacij monetarne politike Eurosistema zaradi nacionalnih ali regionalnih praznikov. V takšnih primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje nasprotnih strank o ureditvi dostopa do odprte ponudbe deponiranja likvidnosti čez noč na zadevni praznični dan.

([24]) Dnevi, ko je sistem TARGET zaprt, so objavljeni na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletne strani Eurosistema (Priloga 5).

OKVIR 3

Operativni koraki avkcijskih postopkov

Korak 1 **Najava avkcije**

(a) objava s strani ECB prek javnih elektronskih medijev

(b) objava s strani nacionalnih centralnih bank prek nacionalnih elektronskih medijev in neposredno posameznim nasprotnim strankam (po potrebi)

Korak 2 **Priprava in posredovanje protiponudb s strani nasprotnih strank**

Korak 3 **Zbiranje protiponudb s strani Eurosistema**

Korak 4 **Dodelitev in objava rezultatov avkcije**

(a) odločitev ECB o dodelitvi

(b) objava dodelitve

Korak 5 **Pošiljanje obvestil uspešnim ponudnikom**

Korak 6 **Poravnava transakcij** (glej oddelek 5.3)

(a) Standardne avkcije

Pri standardnih avkcijah lahko poteče največ 24 ur od najave avkcije do pošiljanja obvestil uspešnim ponudnikom (pri čemer je čas med rokom za posredovanje protiponudb in objavo dodelitve približno dve uri). Diagram 1 podaja pregled običajnega časovnega okvira za operativne korake standardnih avkcij. ECB se lahko odloči za prilagoditev časovnega okvira pri posameznih operacijah, če meni, da je to primerno.

Operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne operacije (razen dokončnih transakcij) se vedno izvajajo v obliki standardnih avkcij. Standardnih avkcij se lahko udeležijo nasprotne stranke, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti iz oddelka 2.1.

DIAGRAM 1

Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov standardnih avkcij

(naveden je čas, ki ga uporablja ECB (srednjeevropski čas))

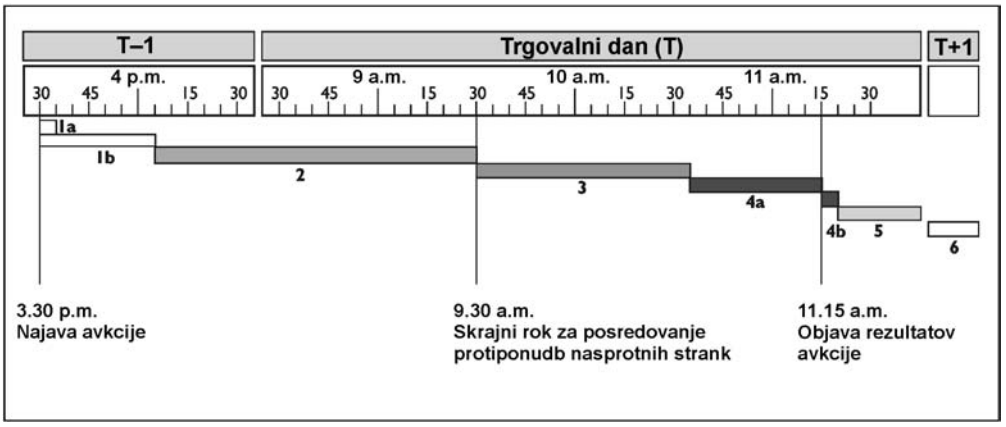

Opomba: Številke se nanašajo na operativne korake, kakor so opredeljeni v okvirju 3.

(b) Hitre avkcije

Hitre avkcije se običajno izvedejo v roku ene ure po najavi avkcije, obvestila uspešnim ponudnikom pa se pošljejo neposredno po objavi rezultatov. Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij je podan v diagramu 2. ECB se lahko odloči za prilagoditev časovnega okvira pri posameznih operacijah, če meni, da je to primerno. Hitre avkcije se uporabljajo izključno za izvajanje operacij finega uravnavanja. Eurosistem lahko v skladu z merili in postopki iz oddelka 2.2 izbere omejeno število nasprotnih strank za sodelovanje na hitrih avkcijah.

DIAGRAM 2

Običajni časovni okvir za izvajanje operativnih korakov hitrih avkcij

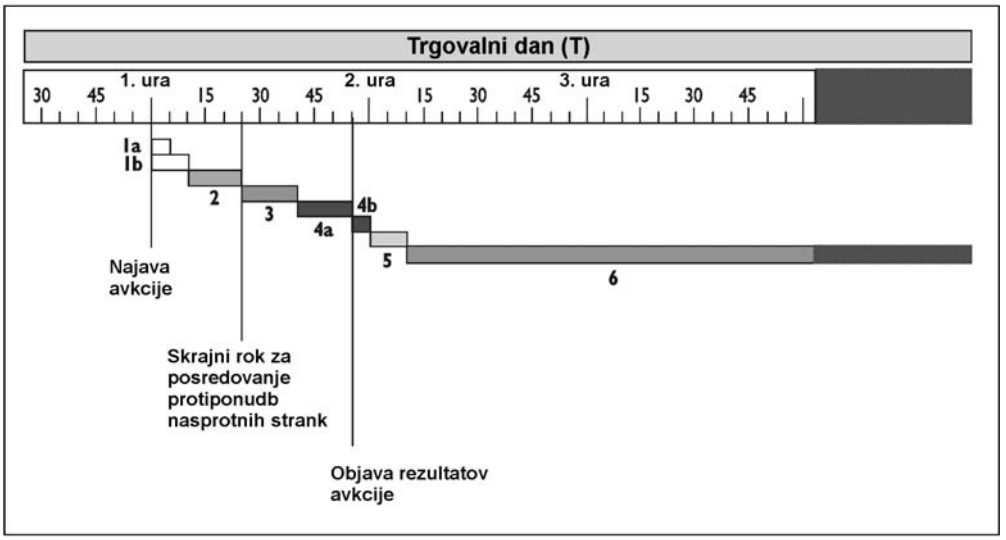

Opomba: Številke se nanašajo na operativne korake, kakor so opredeljeni v okvirju 3.

(c) Avkcije s fiksno mero in avkcije z variabilno mero

Eurosistem ima možnost izvajati bodisi avkcije s fiksno mero (licitira se količina) bodisi avkcije z variabilno mero (licitira se obrestna mera). Pri avkciji s fiksno mero ECB vnaprej določi obrestno mero in udeležene nasprotne stranke v protiponudbah navedejo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni obrestni meri ([25]). Pri avkciji z variabilno mero nasprotne stranke v protiponudbah navedejo denarne zneske in obrestne mere, po katerih želijo skleniti posle z nacionalnimi centralnimi bankami ([26]).

5.1.2 *Koledar avkcij*

(a) Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja

Operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo v skladu z okvirnim koledarjem, ki ga objavi Eurosistem ([27]). Koledar se objavi najmanj tri mesece pred začetkom leta, za katerega velja. Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja so navedeni v preglednici 2. ECB si prizadeva zagotoviti, da se operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja lahko udeležijo nasprotne stranke v vseh državah članicah. ECB pri pripravi okvirnega koledarja avkcij upošteva državne praznike v posameznih državah članicah, zato so možna odstopanja od običajnih trgovalnih dnevov.

([25]) Pri avkcijah valutnih zamenjav s fiksno swap mero ECB za posamezno operacijo določi swap točke, nasprotne stranke pa licitirajo znesek v valuti, ki ga želijo prodati (in ponovno kupiti) ali kupiti (in ponovno prodati) po navedeni meri.

([26]) Pri avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero nasprotne stranke v protiponudbah navedejo znesek v osnovni valuti in kotacijo swap točk, po katerih želijo skleniti posel.

([27]) Koledar avkcij Eurosistema je objavljen na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletne strani Eurosistema (Priloga 5).

PREGLEDNICA 2

Običajni trgovalni dnevi za operacije glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja

Vrsta operacije	Običajni trgovalni dan (T)
Operacije glavnega refinanciranja	vsak torek
Operacije dolgoročnejšega refinanciranja	zadnjo sredo vsakega koledarskega meseca ([1])

([1]) Zaradi božičnih praznikov se decembrska operacija prestavi na zgodnejši termin, običajno za en teden, tj. na predhodno sredo v tem mesecu.

(b) Strukturne operacije

Pri strukturnih operacijah, ki se izvajajo na podlagi standardnih avkcij, se vnaprej določen koledar ne upošteva. Vendar se te običajno izvajajo in poravnavajo samo na dneve, ki so delovni dnevi NCB ([28]) v vseh državah članicah.

(c) Operacije finega uravnavanja

Pri operacijah finega uravnavanja se vnaprej določen koledar ne upošteva. ECB se lahko odloči, da izvede operacije finega uravnavanja na kateri koli delovni dan Eurosistema. V teh operacijah sodelujejo samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovalni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi NCB.

5.1.3 *Najava avkcije*

Standardne avkcije Eurosistema se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o avkciji neposredno obvestijo nasprotne stranke, ki nimajo dostopa do elektronskih medijev. Javna najava avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

— referenčna številka avkcije,

— datum avkcije,

— vrsta operacije (povečevanje ali zmanjševanje likvidnosti in vrsta instrumenta monetarne politike, ki se bo uporabil),

— rok dospelosti operacije,

— vrsta avkcije (avkcija s fiksno mero ali avkcija z variabilno mero),

— metoda dodelitve (avkcija nizozemskega tipa ali avkcija ameriškega tipa, kakor je opredeljeno v oddelku 5.1.5 d),

— predvideni znesek operacije (običajno samo pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja),

— obrestna mera/cena/swap točka, ki je določena za avkcijo (pri avkcijah s fiksno mero),

— izklicna obrestna mera/cena/swap točka (če je predvideno),

— datum začetka in datum dospelosti operacije (če je predvideno) ali datum valute in datum dospelosti instrumenta (pri izdaji dolžniških certifikatov),

— valute, uporabljene v operaciji, in osnovna valuta (pri valutnih zamenjavah),

([28]) Povsod v tem dokumentu se izraz „delovni dan NCB“ nanaša na kateri koli dan, ko je nacionalna centralna banka določene države članice odprta za izvajanje operacij monetarne politike Eurosistema. V nekaterih državah članicah so lahko podružnice nacionalne centralne banke zaprte na delovni dan NCB zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov. V takšnih primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna za vnaprejšnje obveščanje nasprotnih strank o postopkih za transakcije, ki vključujejo te podružnice.

— referenčni promptni devizni tečaj, ki se uporablja za izračun protiponudbe (pri valutnih zamenjavah),

— zgornja meje protiponudbe (če je predvideno),

— minimalni znesek dodelitve (če je predvideno),

— minimalni odstotek dodelitve (če je predvideno),

— roki za predložitev protiponudb,

— denominacija certifikatov (pri izdaji dolžniških certifikatov) in

— ISIN koda izdaje (pri izdaji dolžniških certifikatov).

Zaradi izboljšanja preglednosti operacij finega uravnavanja Eurosistem hitre avkcije običajno javno najavi vnaprej. Vendar se v izrednih okoliščinah ECB lahko odloči, da hitrih avkcij ne bo javno najavil vnaprej. Najava hitre avkcije poteka po enakih postopkih kakor za standardne avkcije. Pri hitri avkciji, ne glede na to, ali je javno najavljena ali ne, nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z izbranimi nasprotnimi strankami.

5.1.4 *Priprava in posredovanje protiponudb s strani nasprotnih strank*

Protiponudbe nasprotnih strank morajo biti pripravljene v skladu z vzorcem, ki ga za zadevno operacijo določijo nacionalne centralne banke. Protiponudbe se morajo predložiti nacionalni centralni banki države članice, v kateri ima institucija poslovalnico (sedež ali podružnico). Protiponudbe ene institucije lahko predloži samo ena poslovalnica (bodisi sedež ali izbrana podružnica) v vsaki državi članici.

Pri avkcijah s fiksno mero nasprotne stranke v svojih protiponudbah navedejo denarni znesek, v katerem nameravajo skleniti posel z nacionalnimi centralnimi bankami ([29]).

Pri avkcijah z variabilno mero lahko nasprotne stranke predložijo do deset protiponudb z različnimi obrestnimi merami/cenami/swap točkami. V vsaki protiponudbi navedejo denarni znesek, v katerem nameravajo skleniti posel z nacionalnimi centralnimi bankami in ustrezno obrestno mero ([30]) ([31]). Licitirane obrestne mere morajo biti izražene kot mnogokratniki 0,01 odstotne točke. Pri operacijah valutne zamenjave z variabilno swap mero se swap točke navajajo v skladu s splošnimi tržnimi običaji, protiponudbe pa morajo biti izražene kot mnogokratniki 0,01 swap točke.

Pri operacijah glavnega refinanciranja znaša najnižji znesek protiponudbe 1 000 000 EUR. Protiponudbe, ki ta znesek presegajo, morajo biti izražene kot mnogokratniki 100 000 EUR. Isti znesek protiponudbe in mnogokratnik veljata tudi za fino uravnavanje in strukturne operacije. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni licitirani višini obrestne mere/cene/swap točk.

Pri operacijah dolgoročnejšega refinanciranja določi vsaka nacionalna centralna banka najnižji znesek protiponudbe v razponu od 10 000 EUR do 1 000 000 EUR. Protiponudbe, ki presegajo najnižji določeni znesek protiponudbe, morajo biti izražene kot mnogokratniki 10 000 EUR. Najnižji znesek protiponudbe se uporablja pri vsaki posamezni višini licitirane obrestne mere.

ECB lahko določi zgornjo mejo protiponudbe, da bi preprečila nesorazmerno visoke protiponudbe. Vsaka tovrstna omejitev zgornje meje protiponudbe se vedno navede v javni najavi avkcije.

Od nasprotnih strank se pričakuje, da imajo za denarni znesek, ki jim je bil dodeljen, vedno na voljo kritje z zadostno višino ustreznega finančnega premoženja ([32]). Pogodbene ali javnopravne ureditve, ki jih uporablja zadevna nacionalna centralna banka, dovoljujejo naložiti kazni, če nasprotna stranka ni sposobna zagotoviti zadostnega zneska finančnega premoženja ali denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen na avkciji.

([29]) Pri valutnih zamenjavah s fiksno swap mero je treba navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je nasprotna stranka pripravljena skleniti posel z Eurosistemom.

([30]) V zvezi z izdajo dolžniških certifikatov ECB lahko ECB sklene, da morajo protiponudbe vsebovati licitirano ceno in ne obrestno. V takšnih primerih se cene navajajo kot odstotek nominalnega zneska.

([31]) Pri valutnih zamenjavah z variabilno swap mero je treba navesti znesek v osnovni valuti, v višini katerega je nasprotna stranka pripravljena skleniti posel z Eurosistemom, ter swap točke.

([32]) Ali, pri operacijah zmanjševanja likvidnosti, dovolj denarja za poravnavo transakcije.

Nasprotne stranke lahko umaknejo protiponudbe do skrajnjega roka za oddajo protiponudb. Protiponudbe, predložene po skrajnem roku, določenem v najavi avkcije, so neveljavne. O upoštevanju skrajnega roka presojajo nacionalne centralne banke. Nacionalne centralne banke zavržejo vse protiponudbe nasprotne stranke, če skupni znesek protiponudb presega zgornjo mejo protiponudb, ki jo določi ECB. Nacionalne centralne banke prav tako zavržejo vsako protiponudbo, ki je pod spodnjim zneskom protiponudbe ali ki je pod ali nad izklicno obrestno mero/ceno/swap točkami. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke zavržejo protiponudbe, ki niso popolne ali niso pripravljene v skladu z vzorcem. Če se protiponudba zavrže, zadevna nacionalna centralna banka o svoji odločitvi obvesti nasprotno stranko pred dodelitvijo.

5.1.5 *Postopki za sprejem ponudb*

(a) Avkcije s fiksno mero

Pri avkciji s fiksno mero se protiponudbe, ki so jih podale nasprotne stranke, seštejejo. Če skupni znesek protiponudb presega znesek za dodelitev, se predložene protiponudbe dodelijo sorazmerno glede na razmerje med zneskom za dodelitev in skupnim zneskom ponudb (glej okvir 4). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro. Vendar se lahko ECB na avkciji s fiksno mero odloči dodeliti vsakemu ponudniku minimalni znesek/odstotek.

OKVIR 4

Dodelitev pri avkciji s fiksno mero

Kjer je:

A = skupni dodeljeni znesek

n = skupno število nasprotnih strank

a_i = ponujeni znesek *i*-te nasprotne stranke

vsi% = odstotek dodelitve

vsi_i = skupni znesek, dodeljen *i*-ti nasprotni stranki

Odstotek dodelitve je:

$$vsi\% = \frac{A}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

Znesek dodelitve *i*-ti nasprotni stranki je:

$$vsi_i = vsi\% \times (a_i)$$

(b) Avkcije z variabilno obrestno mero v eurih

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero v eurih, na katerih Eurosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po padajočem vrstnem redu glede na licitirano obrestno mero. Protiponudbe z najvišjimi obrestnimi merami se sprejmejo prednostno, medtem ko se protiponudbe z vedno nižjimi obrestnimi merami sprejemajo, dokler se ne izčrpa celotni znesek za dodelitev. Če pri najnižji sprejeti obrestni meri (tj. pri mejni obrestni meri) skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri (glej okvir 5). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro.

OKVIR 5

Dodelitev pri avkciji z variabilno obrestno mero v eurih

(primer se nanaša na avkcije, kjer se licitira obrestna mera)

Kjer je:

A = skupni dodeljeni znesek

r_s = *s*-ta obrestna mera, ki jo licitirajo nasprotne stranke

n = skupno število nasprotnih strank

$a(r_s)_i$ = ponujeni znesek pri *s*-ti obrestni meri (r_s) s strani *i*-te nasprotne stranke

$a(r_s)$ = skupni znesek protiponudb pri *s*-ti obrestni meri (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^{n} a(r_s)_i$$

r_m = mejna obrestna mera:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ pri avkciji za povečevanje likvidnosti

$r_m \geq r_s \geq r_1$ pri avkciji za zmanjševanje likvidnosti

r_{m-1} = obrestna mera pred mejno obrestno mero (zadnja obrestna mera, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo):

$r_{m-1} > r_m$ pri avkciji za povečevanje likvidnosti

$r_m > r_{m-1}$ pri avkciji za zmanjševanje likvidnosti

$vsi\%(r_m)$ = odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri

$vsi(r_s)_i$ = dodelitev *i*-ti nasprotni stranki pri *s*-ti obrestni meri

vsi_i = skupni znesek, dodeljen *i*-ti nasprotni stranki

Odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri je:

$$vsi\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Znesek dodelitve *i*-ti nasprotni stranki pri mejni obrestni meri je:

$$vsi(r_m)_i = vsi\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen *i*-ti nasprotni stranki, je:

$$vsi_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + vsi(r_m)_i$$

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero, na katerih Eurosistem zmanjšuje likvidnost (takšne avkcije se lahko uporabljajo za izdajo dolžniških certifikatov in zbiranje vezanih depozitov), se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu licitiranih obrestnih mer (ali v padajočem vrstnem redu licitiranih cen). Protiponudbe z najnižjimi obrestnimi merami (najvišjimi cenami) se sprejmejo prednostno, medtem ko se protiponudbe z vedno višjimi obrestnimi merami (nižjimi cenami) sprejemajo, dokler se ne izčrpa celoten znesek likvidnosti, ki jo želi Eurosistem z operacijo zmanjšati. Če pri najvišji obrestni meri (najnižji ceni) od sprejetih (tj. pri mejni obrestni meri/ceni) skupni znesek protiponudb po tej obrestni meri presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na

razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni obrestni meri/ceni (glej okvir 5). Pri izdaji dolžniških certifikatov se znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, zaokroži na najbližji mnogokratnik denominacije dolžniških certifikatov. Pri drugih operacijah zmanjševanja likvidnosti se znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, zaokroži na najbližji euro.

Pri avkcijah z variabilno obrestno mero se lahko ECB odloči, da vsakemu uspešnemu ponudniku dodeli minimalni znesek.

(c) Avkcije valutnih zamenjav z variabilno swap mero

Pri avkcijah valutnih zamenjav z variabilno swap mero, na katerih Eurosistem povečuje likvidnost, se protiponudbe razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu glede na licitirane swap točke ([33]). Najprej se sprejmejo protiponudbe z najnižjimi kotacijami swap točk, nato pa se sprejemajo protiponudbe z vedno višjimi kotacijami swap točk, in sicer dokler se ne izčrpa celotni znesek za dodelitev v osnovni valuti. Če pri najnižji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri mejni kotaciji swap točk) skupni znesek protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap točk (glej okvir 6). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro.

OKVIR 6

Dodelitev pri avkciji valutne zamenjave z variabilno swap mero

Kjer je:

A = skupni dodeljeni znesek

Δ_s = s-ta kotacija swap točk, ki jo licitirajo nasprotne stranke

n = skupno število nasprotnih strank

$a(\Delta_s)_i$ = ponujeni znesek pri s-ti kotaciji swap točk (Δ_s) s strani i-te nasprotne stranke

$a(\Delta_s)$ = skupni ponujeni znesek pri s-ti kotaciji swap točk (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^{n} a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = mejna kotacija swap točk

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ pri valutni zamenjavi za povečevanje likvidnosti

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ pri valutni zamenjavi za zmanjševanje likvidnosti

Δ_{m-1} = kotacija swap točk pred mejno kotacijo swap točk (zadnja kotacija swap točk, pri kateri se protiponudbe v celoti sprejmejo):

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ pri valutni zamenjavi za povečevanje likvidnosti

$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ pri valutni zamenjavi za zmanjševanje likvidnosti

$vsi\%(\Delta_m)$ = odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk

$vsi(\Delta_s)_i$ = dodelitev i-ti nasprotni stranki pri s-ti kotaciji swap točke

vsi_i = skupni znesek, dodeljen i-ti nasprotni stranki

([33]) Kotacije swap točk se razvrstijo po naraščajočem vrstnem redu, ob upoštevanju predznaka kotacije, ki je odvisen od predznaka obrestne razlike med tujo valuto in eurom. Če je za dano ročnost valutne zamenjave obrestna mera za tujo valuto višja od ustrezne obrestne mere za euro, je kotacija swap točke pozitivna (tj. euro kotira s premijo glede na tujo valuto). Če je, nasprotno, obrestna mera za tujo valuto nižja od ustrezne obrestne mere za euro, je kotacija swap točke negativna (tj. euro kotira z diskontom glede na tujo valuto).

Odstotek dodelitve pri mejni kotaciji swap točk je:

$$vsi\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Znesek dodelitve *i*-ti nasprotni stranki pri mejni kotaciji swap točk je:

$$vsi(\Delta_m)_i = vsi\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Skupni znesek, dodeljen *i*-ti nasprotni stranki, je:

$$vsi_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + vsi(\Delta_m)_i$$

Pri avkcijah valutnih zamenjav za zmanjševanje likvidnosti z variabilno swap mero se protiponudbe razvrstijo po padajočem vrstnem redu licitiranih kotacij swap točk. Ponudbe z najvišjimi kotacijami swap točk se sprejmejo prednostno, medtem ko se naslednje nižje kotacije swap točk sprejemajo, dokler se ne izčrpa celotni znesek v osnovni valuti. Če pri najnižji sprejeti kotaciji swap točk (tj. pri mejni kotaciji swap točk) skupni znesek protiponudb po tej kotaciji presega preostali znesek za dodelitev, se preostali znesek razdeli med protiponudbe sorazmerno glede na razmerje med preostalim zneskom za dodelitev in skupnim zneskom protiponudb pri mejni kotaciji swap točk (glej okvir 6). Znesek, dodeljen vsaki nasprotni stranki, se zaokroži na najbližji euro.

(d) Vrsta avkcije

Pri avkcijah z variabilno mero lahko Eurosistem uporabi postopek za avkcije nizozemskega ali ameriškega tipa. Pri avkciji nizozemskega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točka, ki se uporablja za vse sprejete protiponudbe, enaka mejni obrestni meri/ceni/swap točki (tj. tisti, pri kateri se izčrpa znesek za dodelitev). Pri avkciji ameriškega tipa je dodelitvena obrestna mera/cena/swap točka enaka obrestnim meram/cenam/swap točkam, ponujenim za vsako posamezno protiponudbo.

5.1.6 *Objava rezultatov avkcije*

Rezultati standardnih in hitrih avkcij se javno objavijo prek elektronskih medijev. Poleg tega lahko nacionalne centralne banke o rezultatih dodelitve neposredno obvestijo nasprotne stranke, ki nimajo dostopa do elektronskih medijev. Javno sporočilo o rezultatih avkcije običajno vsebuje naslednje podatke:

— referenčna številka avkcije,

— datum avkcije,

— vrsta operacije,

— rok dospelosti operacije,

— skupni znesek protiponudb s strani nasprotnih strank Eurosistema,

— število ponudnikov,

— valute, uporabljene v operaciji (pri valutnih zamenjavah),

— skupni dodeljeni znesek,

— odstotek dodelitve (pri avkcijah s fiksno mero),

— promptni devizni tečaj (pri valutnih zamenjavah),

— mejna obrestna mera/cena/swap točke in odstotek dodelitve pri mejni obrestni meri/ceni/swap točkah (pri avkcijah z variabilno mero),

— najnižja licitirana obrestna mera/cena/swap točke, najvišja licitirana obrestna mera/cena/swap točke in tehtana povprečna obrestna mera/cena/swap točke dodelitve (pri avkcijah ameriškega tipa),

— datum začetka in datum dospelosti operacije (če je predvideno) ali datum valute in datum dospelosti instrumenta (pri izdaji dolžniških certifikatov),

— minimalni znesek dodelitve (če je predvideno),

— minimalni odstotek dodelitve (če je predvideno),

— denominacija certifikatov (pri izdaji dolžniških certifikatov) in

— ISIN koda izdaje (pri izdaji dolžniških certifikatov).

Nacionalne centralne banke obvestijo uspešne ponudnike o rezultatih dodelitve neposredno.

5.2 **Postopki za dvostranske operacije**

(a) Splošni opis

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo operacije na podlagi dvostranskih postopkov ([34]). Ti postopki se lahko uporabljajo za operacije finega uravnavanja na odprtem trgu in strukturne dokončne operacije. V širšem smislu so opredeljeni kot kateri koli postopki, v katerih Eurosistem izvede transakcijo z eno nasprotno stranko ali več brez uporabe avkcijskega postopka. S tem v zvezi lahko razlikujemo med dvema različnima vrstama dvostranskih postopkov: operacije, pri katerih Eurosistem neposredno stopi v stik z nasprotnimi strankami, in operacije, ki se izvajajo prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

(b) Neposredni stik z nasprotnimi strankami

Pri tem postopku nacionalne centralne banke neposredno stopijo v stik z eno domačo nasprotno stranko ali več, izbrano(-imi) v skladu z merili iz oddelka 2.2. V skladu z natančnimi navodili ECB se nacionalne centralne banke odločijo, ali bodo sklenile posel z nasprotnimi strankami. Transakcije se poravnajo prek nacionalnih centralnih bank.

Če bi Svet ECB odločil, da lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije izvaja tudi sama ECB (ali ena nacionalna centralna banka ali več, ki bi delovala kot operativna enota ECB), bi se postopki za tovrstne operacije ustrezno prilagodili. V tem primeru bi ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e) v vlogi operativne enote ECB) neposredno stopila v stik z eno nasprotno stranko ali več v euroobmočju, izbrano v skladu z merili iz oddelka 2.2. ECB (ali nacionalna(-e) centralna(-e) banka(-e) v vlogi operativne enote ECB) bi se odločila, ali bo sklenila posel z nasprotnimi strankami. Transakcije bi se kljub temu poravnale decentralizirano prek nacionalnih centralnih bank.

Dvostranske operacije prek neposrednega stika z nasprotnimi strankami se lahko uporabijo za povratne transakcije, dokončne transakcije, valutne zamenjave in zbiranje vezanih depozitov.

(c) Operacije, izvedene prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov

Nacionalne centralne banke lahko izvajajo dokončne transakcije prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov. Pri teh operacijah krog nasprotnih strank ni vnaprej omejen, postopki pa so prilagojeni tržnim običajem, ki veljajo za dolžniške instrumente, za katere se sklepajo posli. Svet ECB odloči, ali

([34]) Svet ECB odloči, ali lahko v izrednih okoliščinah dvostranske operacije finega uravnavanja izvaja tudi sama ECB.

lahko v izrednih okoliščinah ECB sama (ali ena nacionalna centralna banka ali več v vlogi operativne enote ECB) izvaja dokončne operacije finega uravnavanja prek borz vrednostnih papirjev in tržnih posrednikov.

(d) Najava dvostranskih operacij

Dvostranske operacije se običajno vnaprej javno ne najavljajo. Poleg tega se ECB lahko odloči, da rezultatov dvostranskih operacij ne bo javno objavila.

(e) Delovni dnevi

ECB se lahko odloči, da bo dvostranske operacije finega uravnavanja izvedla na kateri koli delovni dan Eurosistema. V teh operacijah sodelujejo samo nacionalne centralne banke držav članic, v katerih so trgovalni dan, dan poravnave in dan izplačila delovni dnevi NCB.

Dokončne dvostranske operacije za strukturne namene se običajno izvajajo in poravnavajo samo na dneve, ki so delovni dnevi NCB v vseh državah članicah.

5.3 **Postopki poravnave**

5.3.1 *Splošni opis*

Denarne transakcije, povezane z uporabo odprtih ponudb Eurosistema ali sodelovanjem v operacijah odprtega trga, se poravnajo prek računov nasprotnih strank pri nacionalnih centralnih bankah (ali prek poravnalnih računov bank udeleženk sistema TARGET). Denarne transakcije se poravnajo šele po (ali ob) dokončnem prenosu finančnega premoženja za zavarovanje terjatev operacije. To pomeni, da je treba finančno premoženje za zavarovanje terjatev bodisi vnaprej deponirati na skrbniškem računu pri nacionalni centralni banki bodisi poravnati na podlagi sistema dostave proti plačilu pri zadevni nacionalni centralni banki. Prenos finančnega premoženja za zavarovanje terjatev se izvrši prek poravnalnih računov za vrednostne papirje nasprotnih strank pri sistemih SSS, ki izpolnjujejo minimalne zahteve ECB ([35]). Nasprotne stranke brez skrbniških računov pri nacionalni centralni banki ali brez poravnalnih računov za vrednostne papirje pri SSS, ki izpolnjujejo minimalne zahteve ECB, lahko transakcije s finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev poravnajo prek poravnalnega računa za vrednostne papirje ali skrbniškega računa korespondenčne kreditne institucije.

Ostale določbe v zvezi s postopki poravnave so opredeljene v pogodbenih ureditvah, ki jih uporabljajo nacionalne centralne banke (ali ECB) za posamezne instrumente monetarne politike. Postopki poravnave posameznih nacionalnih centralnih bank se lahko zaradi različnih nacionalnih zakonodaj in operativnih praks med seboj nekoliko razlikujejo.

5.3.2 *Poravnava operacij odprtega trga*

Operacije odprtega trga na podlagi standardnih avkcij (tj. operacije glavnega refinanciranja, operacije dolgoročnejšega refinanciranja in strukturne operacije) se običajno poravnajo na prvi dan po trgovalnem dnevu, ko so odprti vsi zadevni nacionalni sistemi BPRČ in vsi zadevni SSS. Eurosistem si načeloma prizadeva poravnati transakcije v zvezi s svojimi operacijami odprtega trga istočasno v vseh državah članicah z vsemi nasprotnimi strankami, ki so zagotovile zadostno finančno premoženje za zavarovanje terjatev. Vendar se lahko zaradi operativnih omejitev in tehničnih značilnosti sistemov SSS časovne razporeditve na dan poravnave operacij odprtega trga znotraj euroobmočja med seboj razlikujejo. Čas poravnave operacij glavnega in dolgoročnejšega refinanciranja običajno sovpada s časom vračila prejšnje operacije z ustrezno dospelostjo.

Eurosistem si prizadeva operacije odprtega trga na podlagi hitrih avkcij in dvostranskih postopkov poravnati na trgovalni dan. Vendar lahko Eurosistem zaradi operativnih razlogov za te operacije, zlasti za dokončne transakcije (za namene finega uravnavanja in strukturne namene) in valutne zamenjave, občasno določi druge datume poravnave (glej preglednico 3).

([35]) Opis standardov za uporabo primernih sistemov SSS v euroobmočju in ažuriran seznam ustreznih povezav med temi sistemi je na spletni strani ECB (www.ecb.int).

PREGLEDNICA 3

Običajni datumi poravnave za operacije odprtega trga Eurosistema ([1])

Instrument monetarne politike	Datum poravnave pri standardnih avkcijah	Datum poravnave pri hitrih avkcijah ali dvostranskih postopkih
Povratne transakcije	T+1 ([2])	T
Dokončne transakcije	—	V skladu s tržnimi običaji na trgu finančnega premoženja za zavarovanje terjatev
Izdaja dolžniških certifikatov	T+1	—
Valutne zamenjave	—	T, T+1 ali T+2
Zbiranje vezanih depozitov	—	T

([1]) T se nanaša na trgovalni dan. Datum poravnave je delovni dan Eurosistema.
([2]) Če običajni datum poravnave za operacije glavnega ali dolgoročnejšega refinanciranja sovpada z državnim praznikom, lahko ECB določi drug datum poravnave in uporabi možnost poravnave istega dne. Datumi poravnave za operacije glavnega ali dolgoročnejšega refinanciranja se določijo vnaprej v koledarju avkcij Eurosistema (glej oddelek 5.1.2).

5.3.3 *Postopki ob koncu dneva*

Postopki ob koncu dneva so opredeljeni v dokumentaciji v zvezi z nacionalnimi sistemi BPRČ in sistemom TARGET. Praviloma je čas zaprtja sistema TARGET 18.00 ura po času ECB (srednjeevropski čas). Po času zaprtja se nadaljnji plačilni nalogi za obdelavo v nacionalnih sistemih BPRČ ne sprejemajo, čeprav so preostali plačilni nalogi, ki so bili sprejeti pred časom zaprtja, še vedno v obdelavi. Nasprotne stranke morajo zahtevek za dostop do mejnega posojanja ali deponiranja likvidnosti čez noč predložiti zadevni nacionalni centralni banki najpozneje 30 minut po dejanskem zaprtju sistema TARGET ([36]).

Negativna stanja na poravnalnih računih primernih nasprotnih strank (v nacionalnih sistemih BPRČ), ki ostanejo po zaključku kontrolnih postopkov ob koncu dneva, se avtomatsko štejejo kot zahtevek za dostop do mejnega posojanja (glej oddelek 4.1).

POGLAVJE 6

6. USTREZNO FINANČNO PREMOŽENJE ZA ZAVAROVANJE TERJATEV

6.1 Splošni opis

Člen 18.1 Statuta ESCB dovoljuje ECB in nacionalnim centralnim bankam, da na finančnih trgih sklepajo posle v obliki dokončnega nakupa in prodaje finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali v obliki pogodb o povratnem nakupu in zahteva, da so vsi kreditni posli Eurosistema sklenjeni na podlagi ustreznega zavarovanja. Kot posledica, vse posojilne operacije Eurosistema temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, ki ga zagotovijo nasprotne stranke v obliki prenosa lastništva nad finančnim premoženjem (v primeru dokončnih transakcij ali pogodb o povratnem nakupu) ali v obliki zastave, dane na ustrezno finančno premoženje (v primeru zavarovanih posojil) ([37]).

([36]) Skrajni rok za zahtevek za dostop do odprte ponudbe Eurosistema se na zadnji delovni dan Eurosistema v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv podaljša za dodatnih 30 minut.
([37]) Dokončne in povratne operacije odprtega trga za umik likvidnosti se prav tako opravljajo na podlagi finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Merila ustreznosti za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki se pri povratnih operacijah odprtega trga uporabljajo za umik likvidnosti, so enaka tistim, ki veljajo za finančno premoženje za zavarovanje terjatev za začasne operacije odprtega trga za povečevanje likvidnosti. Za operacije za umik likvidnosti se odbitki pri vrednotenju ne uporabljajo.

S cilji zaščite Eurosistema pred tveganjem izgub iz naslova operacij monetarne politike, zagotavljanja enake obravnave nasprotnih strank in krepitve operativne učinkovitosti mora finančno premoženje za zavarovanje terjatev izpolnjevati določena merila, zato da je ustrezno za operacije monetarne politike Eurosistema.

Enotna uporaba meril ustreznosti na celotnem euroobmočju prispeva k enaki obravnavi in operativni učinkovitosti. Hkrati je treba upoštevati obstoječe razlike v finančnih strukturah v državah članicah. Predvsem zaradi notranjih potreb Eurosistema razlikujemo med dvema kategorijama finančnega premoženja, ustreznega za operacije monetarne politike Eurosistema. Ti dve kategoriji sta poimenovani „lista 1“ in „lista 2“:

— na listo 1 se uvrščajo tržni dolžniški instrumenti, ki izpolnjujejo enotna merila ustreznosti, ki veljajo za celotno euroobmočje, in ki jih določi ECB in

— na listo 2 se uvršča dodatno finančno premoženje, tržno in netržno, ki je posebnega pomena za nacionalne finančne trge ter bančne sisteme, in za katerega merila ustreznosti določajo nacionalne centralne banke glede na minimalna merila ustreznosti, ki jih določi ECB. Posamezna merila ustreznosti za listo 2, ki jih uporabljajo zadevne nacionalne centralne banke, odobri ECB.

Med dvema listama ni razlik glede kakovosti finančnega premoženja in njegove ustreznosti za različne vrste operacije monetarne politike Eurosistema (razen dejstva, da se finančno premoženje z liste 2 v Eurosistemu običajno ne uporablja za dokončne transakcije). Finančno premoženje, ki je ustrezno za operacije monetarne politike Eurosistema, se prav tako lahko uporabi kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev posojila čez dan.

Pri finančnem premoženju z liste 1 in z liste 2 se uporabljajo ukrepi za nadzor tveganj, opredeljeni v oddelku 6.4.

Nasprotne stranke Eurosistema lahko uporabljajo ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev prek meje, t. j., dobijo lahko denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri so ustanovljene, tako da koristijo finančno premoženje, ki se nahaja v drugi državi članici (glej oddelek 6.6).

6.2 **Finančno premoženje z liste 1**

ECB oblikuje in vodi seznam finančnega premoženja z liste 1. Ta seznam je dostopen javnosti ([38]).

Dolžniški certifikati, izdani s strani ECB, so del liste 1. Dolžniški certifikati, izdani s strani nacionalnih centralnih bank pred uvedbo eura v teh državah članicah, se tudi uvrščajo na listo 1.

Za druga finančna premoženja z liste 1 veljajo naslednja merila ustreznosti (glej tudi Preglednico 4):

— Biti morajo dolžniški instrumenti, ki imajo: (a) fiksni brezpogojni znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more imeti negativnega denarnega donosa. Poleg tega mora kupon biti bodisi: (i) brezkuponska obveznica; (ii) kupon s fiksno obrestno mero; ali (iii) kupon z obrestno mero vezano na referenčno obrestno mero. Kupon je lahko vezan na spremembo ocene bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so ustrezne tudi obveznice, indeksirane z inflacijo. Naštete značilnosti mora instrument ohraniti do poravnave obveznosti ([39]).

([38]) Ta lista se dnevno objavlja in ažurira na spletni strani ECB (www.ecb.int).

([39]) Dolžniški instrumenti, ki podeljujejo pravice na glavnico in/ali obresti, ki so podrejene pravicam imetnikov drugih dolžniških instrumentov istega izdajatelja (ali, v okviru strukturirane izdaje, podrejene drugim tranšam iste izdaje), so izključeni iz liste 1.

— izpolnjevati morajo visoke kreditne standarde. Pri ocenjevanju kreditnega standarda dolžniških instrumentov ECB upošteva, med drugim, razpoložljive bonitetne ocene, ki so jih izdelale tržne agencije, garancije, ki so jih izdali finančno trdni garanti ([40]), kot tudi določena institucionalna merila, ki bi zagotovila posebej visoko zaščito imetnikom instrumentov ([41]). Garancija se šteje za sprejemljivo, če je garant brezpogojno in nepreklicno jamčil za obveznosti izdajatelja v zvezi s plačilom glavnice, obresti in drugih zapadlih zneskov po dolžniških instrumentih njihovim imetnikom, dokler niso v celoti povrnjeni. Garancija mora biti plačljiva na prvi poziv (neodvisno od osnovne dolžniške obveznosti). Garancije javnih oseb, upravičenih do pobiranja davka, morajo bodisi biti plačljive na prvi poziv bodisi drugače zagotavljati takojšnje in točno plačilo po dolžniški zamudi. Obveznosti garanta po garanciji morajo biti vsaj enakovredne in sorazmerne (*pari passu*) z vsemi drugimi nezavarovanimi obveznostmi garanta. Garancijo mora urejati pravo države članice EU in mora biti enako veljavna, zavezujoča in izterljiva ([42]) do garanta. Pravno potrditev glede pravne veljavnosti, zavezujočega učinka in izterljivosti garancije ([43]) je treba predložiti v obliki in vsebini, sprejemljivi za Eurosistem ([44]), preden se finančno premoženje, ki ga garancija podpira, lahko šteje za ustrezno.Zahteva po pravni potrditvi ne velja za garancije, dane v zvezi z dolžniškimi instrumenti z individualno bonitetno oceno ali za garancije, ki jih dajo javne osebe, upravičene do pobiranja davkov,

— biti morajo prenosljivi v nematerializirani obliki,

— biti morajo deponirani/registrirani (izdani) v EGP pri centralni banki ali pri centralnem registru vrednostnih papirjev (CRVP), ki izpolnjuje minimalne zahteve ECB. Hraniti (poravnati) se morajo v euroobmočju prek računa pri Eurosistemu ali pri sistemu SSS, ki izpolnjuje standarde, ki jih je postavila ECB (tako da se za nastanek in vnovčitev uporablja pravo države euroobmočja). Če CRVP, v katerem je finančno premoženje izdano, in SSS, v katerem se hrani, nista ista, potem morata biti ti dve instituciji povezani s povezavo, ki jo odobri ECB ([45]),

— biti morajo denominirani v eurih ([46]),

— biti morajo izdani (ali garantirani) s strani osebe, ustanovljene v EGP ([47]),

— biti morajo uvrščeni ali kotirati na organiziranem trgu, kot je opredeljen v Direktivi Sveta 93/22/EGS z dne 10. maja 1993 o finančnih storitvah na področju vrednostnih papirjev ([48]), ali biti uvrščeni, kotirati ali se z njimi trguje na določenih neorganiziranih trgih, kot jih opredeli ECB ([49]). Poleg tega ECB lahko upošteva likvidnost trga, ko odloča o ustreznosti posameznih dolžniških instrumentov.

Kljub temu, da so uvrščeni na listo 1, nasprotna stranka kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne sme predložiti dolžniških instrumentov, ki jih je izdala ali za katere jamči nasprotna stranka sama ali katera

([40]) Garanti morajo biti ustanovljeni v EGP.

([41]) Dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma usklajene z merili iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL L 375, 31.12.1985, str. 3), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 88/220/EGS z dne 22. marca 1988 (UL L 100, 19.4.1988, str. 31), Direktivo 2001/107/ES z dne 21. januarja 2002 (UL L 41,13.2.2002, str. 20) in Direktivo 2001/108/ES z dne 21. januarja 2002 (UL L 41, 13.2.2002, str. 35) se sprejmejo na listo 1 samo, če vsaka izdaja kot taka pridobi boniteto (s strani bonitetnih agencij), ki s stališča Eurosistema kaže, da dolžniški instrument izpolnjuje visoke kreditne standarde. Ustreznost dolžniških instrumentov, ki so izdani v okviru programa za izdajo, se oceni na podlagi bonitete programa.

([42]) Zahtevo po izterljivosti urejajo zakoni o plačilni nesposobnosti ali stečaju, splošna načela o lastniškem kapitalu ter podobni zakoni in načela, ki veljajo za garanta in vplivajo na pravice upnikov do garanta nasploh.

([43]) Če je garant ustanovljen pod drugo jurisdikcijo kot je zakonodaja, ki ureja garancijo, pravna potrditev tudi potrjuje, da je garancija veljavna in izterljiva po zakonodaji, ki ureja ustanovitev garanta.

([44]) Pravno potrditev je treba predložiti v revizijo NCB, ki priglaša določeno finančno premoženje, ki ga podpira garancija, za uvrstitev na listo ustreznega finančnega premoženja. NCB, ki priglaša določeno finančno premoženje, je normalno NCB države, v kateri bo finančno premoženje uvrščeno, kotirano ali se bo z njim trgovalo. V primeru večkratne uvrstitve je vsa vprašanja treba nasloviti na ECB Eligible Assets Hotline, Eligible-Assets.hotline@ecb.int.

([45]) Opis standardov za uporabo ustreznih SSS na euroobmočju in ažurirana lista ustreznih povezav med temi sistemi je na spletni strani ECB (www.ecb.int).

([46]) Izraženo v eurih ali v nacionalnih denominacijah eura.

([47]) Zahteva, da je izdajatelj ustanovljen v EGS ne velja za mednarodne in nadnacionalne institucije.

([48]) UL L 141, 11.6.1993, str. 27.

([49]) Dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma usklajene z merili iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kot je bila spremenjena, se sprejmejo na listo 1 samo, če so uvrščeni ali kotirajo na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, kot je opredeljen v Direktivi Sveta 93/22/EGS o finančnih storitvah na področju vrednostnih papirjev.

koli druga oseba, s katero je nasprotna stranka tesno povezana ([50]), kot je opredeljeno v Direktivi 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij ([51]) ([52]).

Kljub temu, da so uvrščeni na listo 1, se lahko nacionalne centralne banke odločijo, da kot finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ne sprejemajo naslednjih instrumentov:

— dolžniški instrumenti, ki dospejo v plačilo pred datumom dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev ([53]), in

— dolžniški instrumenti z donosi (npr. plačilo kupona), ki dospejo v plačilo v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katere se ti instrumenti uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

Vse finančno premoženje z liste 1 mora omogočati uporabo prek meje na celotnem euroobmočju. To pomeni, da morajo biti vse nasprotne stranke Eurosistema sposobne uporabljati takšno finančno premoženje bodisi prek povezav z domačimi SSS bodisi prek drugih ustreznih dogovorov, da lahko prejmejo kredit od nacionalne centralne banke države članice, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena (glej oddelek 6.6).

Finančno premoženje z liste 1 je ustrezno za vse operacije monetarne politike, ki temeljijo na finančnem premoženju za zavarovanje terjatev, t. j. povratne in dokončne transakcije odprtega trga in odprto ponudbo mejnega posojanja.

6.3 Finančno premoženje z liste 2

Poleg dolžniških instrumentov, ki izpolnjujejo merila ustreznosti za listo 1, lahko nacionalne centralne banke obravnavajo kot ustrezno drugo finančno premoženje, t.j. finančno premoženje z liste 2, ki je posebnega pomena za njihove nacionalne finančne trge in bančne sisteme. Merila ustreznosti za finančno premoženje z liste 2 oblikujejo nacionalne centralne banke v skladu s spodaj navedenimi minimalnimi merili ustreznosti. Posebna nacionalna merila ustreznosti za finančno premoženje z liste 2 odobri ECB. Nacionalne centralne banke oblikujejo in vodijo nacionalne sezname ustreznega finančnega premoženja z liste 2. Ti seznami so dostopni javnosti ([54]).

Finančno premoženje z liste 2 mora izpolnjevati naslednja minimalna merila (glej tudi Preglednico 4):

— lahko so dolžniški instrumenti (tržni ali netržni), ki imajo: (a) fiksni brezpogojni znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more imeti negativnega denarnega donosa. Poleg tega mora kupon biti bodisi: (i) brezku-

([50]) Nasprotna stranka mora nemudoma obvestiti zadevno nacionalno centralno banko v primeru, da uporablja finančno premoženje, ki ga ne sme ali ga ne sme več uporabljati za zavarovanje izposojenih sredstev, ker sta nasprotna stranka in izdajatelj/garant tega premoženja ena in ista oseba ali ker med nasprotno stranko in izdajateljem/garantom obstaja tesna povezava. Tako finančno premoženje se vrednoti po ceni nič na naslednji datum vrednotenja, kar lahko sproži poziv h kritju (glej tudi Prilogo 6). Poleg tega mora nasprotna stranka čim prej umakniti finančno premoženje.

([51]) Člen 1(26) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij se glasi:
„Tesne povezave pomenijo situacijo, v kateri sta dve ali več fizičnih ali pravnih oseb povezani prek:
(a) *udeležbe*, to je z lastništvom, neposrednim ali obvladovanjem, 20 % ali več glasovalnih pravic ali kapitala družbe; ali
(b) *obvladovanja*, ki pomeni razmerje med nadrejeno in podrejeno družbo, v vseh primerih iz členov 1(1) in (2) Direktive 83/349/EGS, ali podobno razmerje med katero koli fizično ali pravno osebo in družbo; katera koli podrejena družba druge podrejene družbe tudi velja za podrejeno družbo nadrejene družbe, ki je na čelu zadevnih družb.
Situacija, v kateri sta dve ali več fizičnih ali pravnih oseb trajno povezani z eno in isto osebo, z razmerjem obvladovanja, tudi velja kot tesna povezava med takimi osebami."

([52]) Ta določba ne velja za: (i) tesne povezave med nasprotno stranko in javnimi oblastmi držav EGP (vključno s primeri, če je javna oblast garant izdajatelja); (ii) komercialne zapise, pri katerih je poleg nasprotne stranke odgovorna še najmanj ena pravna oseba (ki ni kreditna institucija); (iii) dolžniške instrumente, ki niso popolnoma usklajeni z merili iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kot je bila spremenjena; ali (iv) v primerih, v katerih so dolžniški instrumenti zaščiteni s posebnimi pravnimi varovalkami, primerljivimi z (iii).

([53]) Če nacionalne centralne banke dovolijo uporabo instrumentov z rokom dospelosti, krajšim od operacije monetarne politike, za katere služijo kot finančno premoženje za zavarovanje, se od nasprotnih strank zahteva, da zamenjajo tako finančno premoženje ob ali pred dospelostjo.

([54]) Te liste se objavljajo in ažurirajo dnevno na spletni strani ECB (www.ecb.int). Za netržno finančno premoženje z liste 2 in dolžniške instrumente z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi, se lahko nacionalne centralne banke odločijo, da ne razkrijejo podatkov o posameznih izdajah, izdajateljih/dolžnikih ali garantih v objavah njihovega nacionalnega finančnega premoženja z liste 2, ampak ponudijo alternativne podatke, zato da zagotovijo, da lahko nasprotne stranke na celotnem euroobmočju brez težav ugotovijo ustreznost določenega finančnega premoženja.

ponska obveznica; (ii) kupon s fiksno obrestno mero; ali (iii) kupon z obrestno mero vezano na referenčno obrestno mero. Kupon je lahko vezan na spremembo ocene bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so ustrezne tudi obveznice, indeksirane z inflacijo. Naštete značilnosti mora instrument ohraniti do poravnave obveznosti. Lahko so tudi lastniški vrednostni papirji (s katerimi se trguje na organiziranem trgu, kot je opredeljen v Direktivi Sveta 93/22/EGS z dne 10. maja 1993 o finančnih storitvah na področju vrednostnih papirjev ([55])). Lastniški vrednostni papirji in dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma usklajene z merili iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) ([56]), nazadnje spremenjena z Direktivo Sveta 88/220/EGS z dne 22. marca 1988 ([57]), Direktivo 2001/107/ES z dne 21. januarja 2002 ([58]), in Direktivo 2001/108/ES z dne 21. januarja 2002 ([59]), običajno niso ustrezni za uvrstitev na listo 2. Vendar, ECB lahko pooblasti nacionalne centralne banke, da uvrstijo tako finančno premoženje na svoje liste 2 ob upoštevanju določenih pogojev in omejitev,

PREGLEDNICA 4

Ustrezno finančno premoženje za operacije monetarne politike Eurosistema

Merila	Lista 1	Lista 2
Tip finančnega premoženja	— Dolžniški vrednostni papirji ECB — Drugi tržni dolžniški instrumenti ([1]) ([2])	— Tržni dolžniški instrumenti ([1]) — Netržni dolžniški instrumenti ([1]) — Lastniški vrednostni papirji, s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev
Postopki poravnave	Instrumenti morajo biti deponirani na enem mestu v dematerializirani obliki pri nacionalnih centralnih bankah ali v SSS, ki izpolnjujejo minimalne zahteve ECB	Finančno premoženje mora biti enostavno dostopno nacionalni centralni banki, ki ga je uvrstila na svojo listo 2
Tip izdajatelja	— Centralne banke — Javni sektor — Zasebni sektor ([3]) — Mednarodne in nadnacionalne institucije	— Javni sektor — Zasebni sektor ([4])
Kreditni standard	ECB mora finančno premoženje šteti kot premoženje visokega kreditnega standarda (kar lahko vključuje ustrezno garancijo garanta iz EGP, ki ga ECB šteje kot finančno trdnega)	Nacionalna centralna banka mora finančno premoženje, ki ga je uvrstila na svojo listo 2 (kar lahko vključuje ustrezno garancijo garanta iz euroobmočja, ki ga nacionalna centralna banka, ki ga je uvrstila na svojo listo 2, šteje kot finančno trdnega), šteti kot premoženje visokega kreditnega standarda
Kraj ustanovitve izdajatelja (ali garanta)	EGP ([5])	Euroobmočje

([55]) UL L 141, 11.6.1993, str. 27.
([56]) UL L 375, 31.12.1985, str. 3.
([57]) UL L 100, 19.4.1988, str. 31.
([58]) UL L 41, 13.2.2002, str. 20.
([59]) UL L 41, 13.2.2002, str. 35.

Merila	Lista 1	Lista 2
Lokacija finančnega premoženja	— Kraj izdaje: EGP — Kraj poravnave: Euroobmočje ([6])	Euroobmočje ([6])
Valuta	Euro ([7])	Euro ([7])
Uporaba prek meje	Da	Da

([1]) Imeti morajo oboje: (a) fiksni brezpogojni znesek glavnice; in (b) kupon, ki ne more imeti negativnega denarnega donosa. Poleg tega mora kupon biti bodisi: (i) brezkuponska obveznica; (ii) kupon s fiksno obrestno mero; ali (iii) kupon z obrestno mero, vezano na referenčno obrestno mero. Kupon je lahko vezan na spremembo ocene bonitete samega izdajatelja. Poleg tega so ustrezne obveznice indeksirane z inflacijo. Naštete značilnosti mora instrument ohraniti do poravnave obveznosti.

([2]) Dolžniški instrumenti, ki podeljujejo pravice na glavnico in/ali obresti, ki so podrejene pravicam imetnikov drugih dolžniških instrumentov istega izdajatelja (ali, v okviru strukturirane izdaje, podrejene drugim tranšam iste izdaje), so izključeni iz liste 1.

([3]) Dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma usklajene z merili iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kot je bila spremenjena, se sprejmejo na listo 1 samo pod naslednjima dvema pogojema: Prvič, vsaka izdaja mora pridobiti bonitetno oceno (s strani bonitetnih agencij), ki s stališča Eurosistema označuje, da dolžniški instrument izpolnjuje visoke kreditne standarde. Ustreznost dolžniških instrumentov, ki so izdani v okviru programa za izdajo, se oceni na podlagi bonitete programa. Drugič, dolžniški instrumenti morajo biti uvrščeni ali kotirati na organiziranem trgu, kot je opredeljen v Direktivi Sveta 93/22/EGS z dne 10. maja 1993 finančnih storitvah na področju vrednostnih papirjev.

([4]) Lastniški vrednostni papirji in dolžniški instrumenti, izdani s strani kreditnih institucij, ki niso popolnoma usklajene z merili iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kot je bila spremenjena, običajno niso ustrezni za uvrstitev na listo 2. Vendar, ECB lahko pooblasti nacionalne centralne banke, da uvrstijo tako finančno premoženje na svoje liste 2 ob upoštevanju določenih pogojev in omejitev.

([5]) Zahteva, da je izdajatelj ustanovljen v EGS ne velja za mednarodne in nadnacionalne institucije.

([6]) Tako da se za nastanek in unovčevanje uporablja pravo države članice euroobmočja.

([7]) Izraženo kot tako ali v nacionalnih denominacijah eura.

— biti morajo dolžniške obveznosti do ali lastniški vrednostni papirji (ali biti garantirani s strani) oseb, ki so ocenjene kot finančno trdne s strani nacionalne centralne banke, ki je uvrstila to finančno premoženje na svojo listo 2, Garancija se šteje za sprejemljivo, če je garant brezpogojno in nepreklicno jamčil za obveznosti v zvezi s plačilom glavnice, obresti in drugih zapadlih zneskov imetnikom finančnega premoženja, dokler niso v celoti povrnjeni. Garancija mora biti plačljiva na prvi poziv (neodvisno od osnovne dolžniške obveznosti). Garancije javnih oseb, upravičenih do pobiranja davka, morajo bodisi biti plačljive na prvi poziv bodisi drugače zagotavljati takojšnje in točno plačilo po dolžniški zamudi. Obveznosti garanta po garanciji morajo biti vsaj enakovredne in sorazmerne (*pari passu*) z vsemi drugimi nezavarovanimi obveznostmi garanta. Garancijo mora urejati pravo države članice EU in mora biti enako veljavna, zavezujoča in izterljiva ([60]) do garanta. Pravno potrditev glede pravne veljavnosti, zavezujočega učinka in izterljivosti garancije ([61]) je treba predložiti v obliki in vsebini, sprejemljivi za Eurosistem ([62]), preden se finančno premoženje, ki ga garancija podpira, lahko šteje za ustrezno.Zahteva po pravni potrditvi ne velja za garancije, dane v zvezi z dolžniškimi instrumenti z individualno bonitetno oceno ali za garancije, ki jih dajo javne osebe, upravičene do pobiranja davkov,

([60]) Zahtevo po izterljivosti urejajo zakoni o plačilni nesposobnosti ali stečaju, splošna načela o lastniškem kapitalu ter podobni zakoni in načela, ki veljajo za garanta in vplivajo na pravice upnikov do garanta nasploh.

([61]) Če je garant ustanovljen pod drugo jurisdikcijo kot je zakonodaja, ki ureja garancijo, pravna potrditev tudi potrjuje, da je garancija veljavna in izterljiva po zakonodaji, ki ureja ustanovo garanta.

([62]) Pravno potrditev je treba predložiti v revizijo NCB, ki priglaša določeno finančno premoženje, ki ga podpira garancija, za uvrstitev na listo ustreznega finančnega premoženja. NCB, ki priglaša določeno finančno premoženje, je normalno NCB države, v kateri bo finančno premoženje uvrščeno, kotirano ali se bo z njim trgovalo. V primeru večkratne uvrstitve je vsa vprašanja treba nasloviti na ECB Eligible Assets Hotline, Eligible-Assets.hotline@ecb.int.

— biti mora enostavno dostopno nacionalni centralni banki, ki je uvrstila to finančno premoženje na svojo listo 2,

— mora se nahajati v euroobmočju (tako da se za nastanek in unovčevanje uporablja pravo države članice euroobmočja),

— biti morajo denominirani v eurih ([63]),

— izdani (ali garantirani) morajo biti s strani oseb, ustanovljenih v euroobmočju.

Kljub temu, da so uvrščeni na listo 2, nasprotna stranka kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne sme predložiti dolžniških obveznosti do ali lastniških vrednostnih papirjev nasprotne stranke ali katere koli druge osebe, s katero je nasprotna stranka tesno povezana ([64]), kot je opredeljeno v členu 1(26) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij ([65]) ([66]).

Kljub njihovi uvrstitvi na liste 2 se lahko nacionalne centralne banke odločijo, da ne sprejmejo naslednjega finančnega premoženja kot finančnega premoženja za zavarovanje terjatev:

— dolžniški instrumenti, ki dospejo v plačilo pred datumom dospelosti operacije monetarne politike, za katere se uporabljajo kot finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ([67]),

— dolžniški instrumenti z donosi (npr. plačilo kupona), ki dospejo v plačilo v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katere se ti instrumenti uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ali

— lastniški vrednostni papirji s kakršnim koli plačilom katere koli vrste ali s katero koli drugo njim pripojeno pravico, ki lahko vpliva na njihovo primernost kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev za obdobje do datuma dospelosti operacije monetarne politike, za katero se uporabljajo kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

Vse finančno premoženje z liste 2 mora omogočati uporabo prek meje na celotnem euroobmočju. To pomeni, da morajo biti vse nasprotne stranke Eurosistema sposobne uporabljati takšno finančno premoženje bodisi prek povezav z domačimi SSS bodisi prek drugih ustreznih dogovorov, da lahko prejmejo sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena (glej oddelek 6.6).

Finančno premoženje z liste 2 je ustrezno za povratne transakcije odprtega trga in odprto ponudbo mejnega posojanja. Običajno se ne uporablja pri dokončnih transakcijah Eurosistema.

([63]) Izraženo v eurih ali v nacionalnih denominacijah eura.

([64]) Kot pri finančnem premoženju z liste 1, mora nasprotna stranka nemudoma obvestiti zadevno nacionalno centralno banko v primeru, da uporablja finančno premoženje, ki ga ne sme ali ga ne sme več uporabljati za zavarovanje izposojenih sredstev, ker sta nasprotna stranka in izdajatelj/garant tega premoženja ena in ista oseba ali ker med nasprotno stranko in izdajateljem/garantom obstaja tesna povezava. Tako finančno premoženje se vrednoti po ceni nič na naslednji datum vrednotenja kar lahko sproži poziv h kritju (glej tudi Prilogo 6). Poleg tega mora nasprotna stranka čim prej umakniti finančno premoženje.

([65]) Člen 1(26) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij se glasi:
„Tesne povezave pomenijo situacijo, v kateri sta dve ali več fizičnih ali pravnih oseb povezani prek:
(a) *udeležbe*, to je z lastništvom, neposrednim ali obvladovanjem, 20 % ali več glasovalnih pravic ali kapitala družbe; ali
(b) *obvladovanja*, ki pomeni razmerje med nadrejeno in podrejeno družbo, v vseh primerih iz členov 1(1) in (2) Direktive 83/349/EGS, ali podobno razmerje med katero koli fizično ali pravno osebo in družbo; katera koli podrejena družba druge podrejene družbe tudi velja za podrejeno družbo nadrejene družbe, ki je na čelu zadevnih družb.
Situacija, v kateri sta dve ali več fizičnih ali pravnih oseb trajno povezani z eno in isto osebo, z razmerjem obvladovanja, tudi velja kot tesna povezava med takimi osebami."

([66]) Kot pri finančnem premoženju z liste 1 ta določba ne velja za: (i) tesne povezave med nasprotno stranko in javnimi oblastmi držav EGP (vključno s primeri, če je javna oblast garant izdajatelja); (ii) komercialne zapise, pri katerih je poleg nasprotne stranke odgovorna še najmanj ena pravna oseba (ki ni kreditna institucija); (iii) dolžniške instrumente, ki niso popolnoma usklajeni z merili iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kot je bila spremenjena; ali (iv) v primerih, v katerih so dolžniški instrumenti zaščiteni s posebnimi pravnimi varovalkami, primerljivimi z (iii).

([67]) Kot pri finančnem premoženju z liste 1, če nacionalne centralne banke dovolijo uporabo instrumentov z rokom dospelosti, krajšim od operacije monetarne politike, za katere služijo kot finančno premoženje za zavarovanje, se od nasprotnih strank zahteva, da zamenjajo tako finančno premoženje ob ali pred dospelostjo.

6.4 **Ukrepi za obvladovanje tveganj.**

Ukrepi za obvladovanje tveganj se uporabljajo pri finančnem premoženju za zavarovanje operacij monetarne politike Eurosistema, zato da se zagotovi zaščita Eurosistema pred tveganjem finančne izgube v primeru vnovčitve finančnega premoženja zaradi neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke. Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki jih ima Eurosistem na razpolago, so opisani v okvirju 7.

OKVIR 7

Ukrepi za obvladovanje tveganj

Eurosistem trenutno uporablja naslednje ukrepe za obvladovanje tveganj:

— **Odbitki pri vrednotenju**

Eurosistem uporablja „odbitke pri vrednotenju“ pri vrednotenju finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. To pomeni, da se vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev izračuna kot tržna vrednost finančnega premoženja minus določen odstotek (odbitek).

— **Gibljivo kritje (vrednotenje po tržnih cenah)**

Eurosistem zahteva, da se vzdržuje tržna vrednost po odbitku za finančno premoženje, ki se uporablja za zavarovanje terjatev pri povratnih transakcijah za povečevanje likvidnosti. To pomeni, da morajo, če redno merjena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določen nivo, nacionalne centralne banke zahtevati od nasprotnih strank, da te zagotovijo dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. poziv h kritju). Podobno lahko nasprotne stranke, če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po njegovi ponovni ocenitvi presega določen nivo, umaknejo presežno finančno premoženje ali denarna sredstva. (Izračuni, ki se nanašajo na izvedbo pozivov h kritju so predstavljeni v okvirju 11.)

Eurosistem trenutno ne uporablja naslednjih ukrepov za obvladovanje tveganj:

— **Začetno kritje**

Eurosistem lahko uporablja začetno kritje pri povratnih transakcijah za povečevanje likvidnosti. To bi pomenilo, da bi morale nasprotne stranke priskrbeti finančno premoženje za zavarovanje terjatev v vrednosti, ki je najmanj enaka likvidnosti, ki jo zagotovi Eurosistem, povečani za vrednost začetnega kritja.

— **Omejitve v zvezi z izdajatelji/dolžniki ali garanti**

Eurosistem lahko uporablja omejitve pri izpostavljenosti do izdajateljev/dolžnikov ali garantov.

— **Dodatne garancije**

Eurosistem lahko pogojuje sprejem določenega finančnega premoženja z dodatnimi garancijami s strani finančno stabilnih subjektov.

— **Izločitev**

Eurosistem lahko določeno finančno premoženje izloči iz uporabe pri svojih operacijah monetarne politike.

6.4.1 *Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1*

Eurosistem uporablja specifične ukrepe za obvladovanje tveganj glede na vrsto finančnega premoženja za zavarovanje, ki ga nudi nasprotna stranka. Primerne ukrepe za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1 določa ECB. Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 1 so okvirno usklajeni za celotno euroobmočje ([68]). Sistem obvladovanja tveganj za finančno premoženje z liste 1 zajema naslednje glavne elemente:

— Primerno finančno premoženje iz liste 1 se na podlagi klasifikacije izdajalca in vrste finančnega premoženja razporedi v eno izmed štirih kategorij padajoče likvidnosti. Razporeditev primernega finančnega premoženja v štiri likvidnostne kategorije je opisana v okvirju 8.

OKVIR 8

Likvidnostne kategorije za finančno premoženje z liste 1 ([1])

Kategorija I	**Kategorija II**	**Kategorija III**	**Kategorija IV**
Dolžniški instrumenti enot centralne ravni države	Dolžniški instrumenti enot lokalne in regionalne ravni države	Dolžniški instrumenti v obliki navadnih Pfandbrief obveznic	Zavarovani vrednostni papirji ([2])
Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo centralne banke ([3])	Dolžniški instrumenti v obliki Jumbo Pfandbrief-obveznic ([4])	Dolžniški instrumenti kreditnih institucij	
	Posredniški dolžniški instrumenti ([5])	Dolžniški instrumenti, ki jih izdajo podjetja in drugi izdajatelji ([5])	
	Nadnacionalni dolžniški instrumenti		

([1]) V splošnem določa likvidnostno kategorijo klasifikacija izdajatelja. Vendar so ne glede na klasifikacijo izdajatelja vsi zavarovani vrednostni papirji vključeni v kategorijo IV in vsi dolžniški instrumenti v obliki Jumbo Pfandbrief obveznic vključeni v kategorijo II, v nasprotju z drugimi dolžniškimi instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki so vključeni v kategorijo III.
([2]) Zavarovani vrednostni papirji se uvrščajo v likvidnostno kategorijo IV ne glede na klasifikacijo izdajatelja.
([3]) Dolžniški certifikati, ki jih je izdala ECB in dolžniški instrumenti, ki so jih nacionalne centralne banke izdale pred uvedbo eura v zadevni državi članici so uvrščeni v likvidnostno kategorijo I.
([4]) Med Jumbo Pfandbrief obveznice se uvrščajo samo instrumenti z obsegom izdaje vsaj 500 milijonov EUR, za katere vsaj dva trga redno nudita kotacije ponudb in povpraševanj.
([5]) V likvidnostno kategorijo II se uvrščajo samo vrednostni papirji, ki so jih izdali izdajatelji, ki jih je ECB klasificirala kot agencije. Vrednostni papirji, ki so jih izdale druge agencije so vključene v likvidnostno kategorijo III.

— Za posamezne dolžniške instrumente se uporabljajo posebni „odbitki pri vrednotenju“. Odbitki se uporabljajo tako, da se odšteje določen odstotek od tržne vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Višina odbitka pri vrednotenju je odvisna od preostale dospelosti in strukture kuponov dolžniškega instrumenta, kot je opisano v okvirjih 9 in 10.

([68]) Zaradi operativnih razlik med državami članicami v zvezi s postopki, s katerimi nasprotne stranke izročijo finančno premoženje za zavarovanje terjatev nacionalnim centralnim bankam (v obliki košarice finančnega premoženja, zastavljenega pri nacionalni centralni banki ali kot pogodba o povratnem nakupu na podlagi finančnega premoženja označenega za vsako transakcijo), lahko pride pri časovnem razporedu vrednotenja in drugih operativnih značilnostih sistema obvladovanja tveganj do manjših razlik.

OKVIR 9

Stopnje odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporabljajo pri ustreznem finančnem premoženju z liste 1 pri instrumentih s fiksnim kuponom in brezkuponskih instrumentih

Likvidnostna kategorija

	Kategorija I		**Kategorija II**		**Kategorija III**		**Kategorija IV**	
Preostala dospelost (leta)	fiksen kupon	brezkuponska	fiksen kupon	brezkuponska	fiksen kupon	brezkuponska	fiksen kupon	brezkuponska
0–1	0,5	0,5	1	1	1,5	1,5	2	2
1–3	1,5	1,5	2,5	2,5	3	3	3,5	3,5
3–5	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6
5–7	3	3,5	4,5	5	5,5	6	6,5	7
7–10	4	4,5	5,5	6,5	6,5	8	8	10
> 10	5,5	8,5	7,5	12	9	15	12	18

— Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za vse instrumente s fiksnim kuponom in brezkuponske instrumente z liste 1 so opisani v okvirju 9 ([69]).

— Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri vseh instrumentih z inverznim variabilnim donosom z liste 1, so enaki za vse likvidnostne kategorije in so opisani v okvirju 10.

OKVIR 10

Stopnje odbitkov pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporabljajo pri instrumentih z inverznim variabilnim donosom z liste 1

Preostala dospelost (leta)	**Inverzni variabilni kupon**
0–1	2
1–3	7
3–5	10
5–7	12
7–10	17
> 10	25

— Odbitek, ki se uporablja pri dolžniških instrumentih z variabilnim kuponom ([70]) je enak odbitku, ki se uporablja pri svežnju instrumentov z fiksnim kuponom z dospelostjo od nič do enega leta v likvidnostni kategoriji, kateri pripada instrument.

— Ukrepi za obvladovanje tveganj, ki se uporabljajo pri dolžniških instrumentih z več kot eno vrsto kuponskih plačil, so odvisni samo od preostalih kuponskih plačil v času do dospelosti instrumenta. Odbitek pri vrednotenju, ki se uporabi pri takšnem instrumentu, je enak najvišjemu možnemu odbitku za dolžniške instrumente z enako preostalo dospelostjo, pri čemer se upošteva katera koli vrsta preostalih kuponskih plačil v času do dospelosti instrumenta.

— Pri operacijah za umik likvidnosti se odbitki pri vrednotenju ne uporabljajo.

— Odvisno od jurisdikcije in nacionalnih operativnih sistemov, nacionalne centralne banke dovoljujejo uporabo košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev in/ali zahtevajo označevanje finančnega pre-

([69]) Višine odbitkov pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri vrednostnih papirjih s fiksnim kuponom, se uporabljajo tudi za dolžniške instrumente, katerih kupon je povezan s spremembo bonitete samega izdajatelja, ali za obveznice, ki so indeksirane z inflacijo.

([70]) Plačilo kupona se smatra za plačilo po variabilni obrestni meri, če je kupon vezan na referenčno obrestno mero in če obdobje ponovnega določanja kupona ni daljše od enega leta. Kuponska plačila, pri katerih obdobje ponovnega določanja presega eno leto, se šteje za plačilo s fiksnim donosom, pri čemer je ustrezna dospelost, ki se uporablja za določanje odbitka enaka preostali dospelosti dolžniškega instrumenta.

moženja, ki se uporablja v vsaki posamezni transakciji. V sistemu košarice finančnega premoženja, nasprotna stranka zbere zadostno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki je na razpolago centralni banki za kritje odobrenih posojil, kar pomeni, da posamezno finančno premoženje ni povezano s točno določenimi kreditnimi operacijami. Nasprotno je v sistemu označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, vsaka kreditna operacija povezana z določenim finančnim premoženjem.

— Finančno premoženje se vrednoti dnevno. Nacionalne centralne banke dnevno izračunavajo zahtevano vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, upoštevajoč spremembe v nezapadlem znesku odobrenih posojil, načela vrednotenja, ki so navedena v oddelku 6.5, in zahtevane odbitke pri vrednotenju.

— Če po vrednotenju finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne ustreza zahtevani višini izračunani na ta dan, se izvedejo simetrični pozivi h kritju. Da se zmanjša pogostost pozivov h kritju lahko nacionalne centralne banke uporabljajo prag poziva. Če se uporablja, prag poziva znaša 0,5 odstotka zneska posojene likvidnosti. Glede na jurisdikcijo lahko nacionalne centralne banke zahtevajo, da se poziv h kritju izvede bodisi v obliki zagotovitve dodatnega finančnega premoženja bodisi v obliki denarnega plačila. To pomeni, da so nasprotne stranke, če tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod spodnji prag poziva, dolžne zagotoviti dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po popravku vrednosti presegla zgornji prag poziva, bi nacionalna centralna banka nasprotni stranki vrnila presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) (glej okvir 11).

OKVIR 11

Izračun pozivov h kritju

Skupni znesek ustreznega finančnega premoženja J (za $j = 1$ do J; vrednost $C_{j,t}$ ob času t), ki ga mora zagotoviti nasprotna stranka mora za vrsto operacij povečanja likvidnosti I (za $i = 1$ do I; znesek $L_{i,t}$ ob času t) se določi s pomočjo sledečega izračuna:

$$\sum_{i=1}^{I} L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t} \qquad (1)$$

Kjer:

h_j predstavlja odbitek pri vrednotenju, ki se uporablja za ustrezno finančno premoženje j.

Naj bo τ časovno obdobje med dvema ponovnima vrednotenjema. Osnova za poziv h kritju ob času $t + \tau$ je enaka:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^{J} (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \qquad (2)$$

Glede na operativne značilnosti sistemov za upravljanje z zavarovanjem, ki jih imajo nacionalne centralne banke, lahko nacionalne centralne banke pri izračunu osnove za poziv h kritju upoštevajo tudi natečene obresti od posojene likvidnosti v trenutnih operacijah.

Pozivi h kritju se sprožijo samo, če osnova za poziv h kritju preseže določen prag poziva.

Naj $k = 0{,}5$ % označuje prag poziva. V sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ($I = 1$) se poziv k doplačilu izvrši v primeru, ko:

$$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(nasprotna stranka plača poziv h kritju nacionalni centralni banki); ali

$$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$$

(nacionalna centralna banka plača poziv h kritju nasprotni stranki).

V sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev mora nasprotna stranka prispevati več finančnih sredstev v košarico, če:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau}$$

Znesek posojila čez dan (*IDC*), ki je na razpolago nasprotni stranki pri uporabi sistema košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se lahko izrazi kot:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^{I} L_{i,t+\tau} \qquad (\textit{če je pozitivno})$$

V obeh sistemih, košarice in označevanja finančnega premoženjem, pozivi h kritju zagotavljajo, da se ponovno vzpostavi razmerje izraženo v (1) zgoraj.

— V sistemih košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev lahko nasprotne stranke dnevno zamenjajo finančno premoženje za zavarovanje terjatev.

— V sistemih z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev lahko nacionalne centralne banke dovolijo zamenjavo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev.

— ECB se lahko kadar koli odloči umakniti posamezni dolžniški instrument s seznama ustreznih instrumentov z liste 1 ([71]).

6.4.2 *Ukrepi za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2*

Ustrezne ukrepe za obvladovanje tveganj za finančno premoženje z liste 2 pripravi nacionalna centralna banka, ki je uvrstila to finančno premoženje na svojo listo 2. Ukrepe za obvladovanje tveganj, ki jih izvajajo nacionalne centralne banke, mora odobriti ECB. Eurosistem si pri pripravljanju ustreznih ukrepov za obvladovanje tveganj prizadeva zagotoviti enake pogoje za finančno premoženje z liste 2 za celotno euroobmočje. Znotraj tega okvira odražajo odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za finančno premoženje z liste 2, posebna tveganja, ki so povezana s tem finančnim premoženjem in so vsaj tako visoki kot odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za finančno premoženje z liste 1. Finančno premoženje z liste 2 se razvršča v štiri različne odbitkovne kategorije, ki odražajo razlike v njihovih finančnih značilnostih in v njihovi likvidnosti. Likvidnostne skupine in odbitki pri vrednotenju za finančno premoženje z liste 2 so prikazani v okvirju 12.

([71]) Če se v času izločitve iz liste 1 dolžniški instrument uporablja v kreditnih operacijah Eurosistema, ga je potrebno odstraniti takoj, ko je to mogoče.

OKVIR 12

Višine odbitkov pri vrednotenju, ki se uporabljajo za ustrezno finančno premoženje z liste 2

1. **Odbitki pri vrednotenju za lastniške vrednostne papirje:**

Za vse primerne lastniške vrednostne papirje se uporablja odbitek pri vrednotenju v višini 22 odstotkov.

2. **Odbitki pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporabljajo za tržne dolžniške vrednostne papirje z omejeno likvidnostjo** ([1]):

Preostala dospelost (leta)	Instrument s fiksnim kuponom	Brezkuponski instrument
0–1	2	2
1–3	3,5	3,5
3–5	5,5	6
5–7	6,5	7
7–10	8	10
>10	12	18

Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri instrumentih z liste 2 z inverznim variabilnim donosom:

Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo za vse instrumente z liste 2 z inverznim variabilnim donosom, so enaki tistim, ki se uporabljajo pri instrumentih z liste 1 z inverznim variabilnim donosom.

3. **Odbitki pri vrednotenju (v odstotkih), ki se uporabljajo pri dolžniških instrumentih z omejeno likvidnostjo in posebnimi značilnostmi:**

Preostala dospelost (leta)	Instrument s fiksnim kuponom	Brezkuponski instrument
0–1	4	4
1–3	8	8
3–5	15	16
5–7	17	18
7–10	22	23
>10	24	25

4. **Odbitki pri vrednotenju, ki se uporabljajo pri netržnih dolžniških instrumentih**:

Komercialni zapisi: 4 % za instrumente s preostalo dospelostjo do šestih mesecev;

Bančna posojila: 12 % za posojila s preostalo dospelostjo do šestih mesecev; in
22 % za posojila s preostalo dospelostjo od šestih mesecev do dveh let.

Zadolžnice, zavarovane z hipoteko: 22 %.

([1]) Treba je upoštevati, da kljub temu, da dolžniški instrumenti, ki jih izdajo kreditne institucije, ki ne izpolnjujejo popolnoma meril iz člena 22(4) Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kot je bila spremenjena, običajno niso ustrezni za uvrstitev na listo 2, lahko ECB nacionalne centralne banke pooblasti, da takšno finančno premoženje pod določenimi pogoji in z določenimi omejitvami uvrsti na svojo listo 2. Za takšne instrumente se uporablja dodatni 10 odstotni odbitek k obstoječemu odbitku za listo 2.

Finančno premoženje z liste 2 se na predlog nacionalne centralne banke in ob odobritvi ECB razvrsti v eno izmen sledečih likvidnostnih kategorij:

1. Lastniški vrednostni papirji

2. Tržni dolžniški instrumenti z omejeno likvidnostjo

Večina finančnega premoženja z liste 2 sodi v to kategorijo. Čeprav lahko obstajajo nekatere razlike v stopnji likvidnosti, si je finančno premoženje v tej skupini na splošno med seboj podobno v tem, da ima majhen sekundarni trg, da cene lahko ne kotirajo vsak dan in da posli normalne velikosti lahko vplivajo na ceno.

3. Dolžniški instrumenti z omejeno likvidnostjo in s posebnimi značilnostmi

To je finančno premoženje, ki, čeprav ima nekatere značilnosti tržnosti, zahteva dodaten čas za unovčenje na trgu. Tu gre za finančno premoženje, ki je splošno gledano netržno, vendar ima posebne značilnosti, ki uvajajo določeno stopnjo tržnosti, vključno s tržnimi avkcijskimi postopki (če obstaja potreba po likvidaciji finančnega premoženja) in vrednotenjem po tržni ceni.

4. Netržni dolžniški instrumenti

Ti instrumenti so v praksi netržni in imajo zaradi tega majhno likvidnost ali so nelikvidni.

Za finančno premoženje z liste 2 z variabilnimi kuponi iz za dolžniške instrumente z več kot eno vrsto kuponskih plačil veljajo enaka pravila kot za finančno premoženje z liste 1, razen če ECB ne določi drugače ([72]).

Nacionalne centralne banke za izvajanje poziva h kritju za finančno premoženje z liste 2 in za finančno premoženje z liste 1 uporabljajo enak prag poziva (če je ta predviden). Poleg tega lahko nacionalne centralne banke postavijo omejitve pri sprejemanju finančnega premoženja z liste 2, lahko zahtevajo dodatne garancije in se lahko ob katerem koli času odločijo izključiti posamezno finančno premoženje iz svoje liste 2.

6.5 **Načela vrednotenja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev**

Eurosistem pri določanju vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki se uporablja za povratne transakcije, uporablja naslednja načela:

— Eurosistem za vsako tržno finančno premoženje, ustrezno za listo 1 ali listo 2, določi enoten vir za določitev referenčne cene. To tudi pomeni, da se za finančno premoženje, ki je uvrščeno, ki kotira ali s katerim se trguje na več kakor enem trgu, kot vir za določitev cene uporabi samo eden od teh trgov.

— Eurosistem za vsak referenčni trg določi najbolj reprezentativno ceno, ki se bo uporabljala za izračun tržne vrednosti. Če je kotirana več kot ena cena, se uporabi najnižja od teh cen (navadno ponudbena cena).

— Vrednost tržnega finančnega premoženja se izračuna na podlagi najbolj reprezentativne cene na delovni dan pred datumom vrednotenja.

— Če za določeno finančno premoženje na delovni dan pred datumom vrednotenja reprezentativna cena ni na razpolago, se uporabi zadnja cena trgovanja. Če cena trgovanja ni na voljo, določi ceno nacionalna centralna banka ob upoštevanju zadnje identificirane cene za to finančno premoženje na referenčnem trgu.

— Tržna vrednost dolžniškega instrumenta se izračuna vključno z natečenimi obrestmi.

— Odvisno od razlik med nacionalnimi zakonodajami in razlik pri operativnih postopkih, lahko nacionalne centralne banke različno obravnavajo donose (npr. kuponska plačila), povezane s finančnim premoženjem, ki se prejmejo v času življenjske dobe povratne transakcije. V primeru, da se donos prenese na nasprotno stranko, nacionalne centralne banke zagotovijo, da so zadevne operacije še naprej popolnoma krite z zadostnim zneskom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev še preden pride do takšnega prenosa dohodka. Cilj nacionalnih centralnih bank je zagotoviti, da je gospodarski učinek obravnave donosov enak kot v primeru, da se donos na dan plačila prenese na nasprotno stranko ([73]).

— Za netržno finančno premoženje z liste 2, nacionalna centralna banka, ki je vključila finančno premoženje na svojo listo 2, določi posebna načela vrednotenja.

([72]) Za nekatero finančno premoženje z liste 2 z variabilno obrestno mero, pri katerem se sprememba obrestne mere opravi na nedvoumen in jasen način skladno s tržnimi standardi in pod pogojem, da to odobri ECB, je zadevna dospelost enaka roku med dvema spremembama obrestne mere.

([73]) Nacionalne centralne banke lahko odločijo, da v povratnih transakcijah za finančno premoženje za zavarovanje terjatev ne sprejemajo dolžniških instrumentov z donosi (npr. kuponskimi plačili) ali lastniških vrednostnih papirjev s kakršnim koli plačilom (ali s kakršno koli drugo podeljeno pravico, ki bi lahko vplivala na njihovo ustreznost kot finančno premoženje za zavarovanje terjatev), ki bo nastalo oziroma ki bodo nastala v obdobju do datuma dospelosti operacije monetarne politike (glej oddelka 6.2 in 6.3).

6.6 **Uporaba ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje**

Nasprotne stranke Eurosistema lahko uporabijo ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev prek meje, t. j. lahko dobijo denarna sredstva od nacionalne centralne banke države članice, v kateri so ustanovljene, z uporabo finančnega premoženja, ki se nahaja v drugi državi članici. Finančno premoženje za zavarovanje terjatev mora biti mogoče uporabiti prek meje na celotnem euroobmočju za poravnavo vseh tipov operacij, v katerih Eurosistem povečuje likvidnost na podlagi ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev.

Mehanizem, razvit s strani nacionalnih centralnih bank (in ECB) zagotovi, da se vse ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, izdano ali deponirano na euroobmočju, lahko uporabi prek meje. Ta mehanizem je korespondenčni centralnobančni model (CCBM), v katerem nacionalne centralne banke delujejo kot skrbniki („korespondenti“) druga za drugo (in za ECB) v zvezi s finančnim premoženjem, ki so ga sprejele v svoj lokalni register ali poravnalni sistem. Posebne rešitve se lahko uporabljajo za netržno finančno premoženje ali finančno premoženje z liste 2 z omejeno likvidnostjo in s posebnimi značilnostmi, ki ga ni mogoče prenesti prek sistema SSS ([74]). Model CCBM se lahko uporabi za zavarovanje terjatev vseh vrst posojilnih poslov Eurosistema. Poleg modela CCBM se za prenos vrednostnih papirjev prek meje lahko uporabljajo ustrezne povezave med sistemi SSS ([75]).

6.6.1 *Korespondenčni centralnobančni model*

Korespondenčni centralnobančni model je prikazan na diagramu 3 spodaj.

DIAGRAM 3

Korespondenčni centralnobančni model

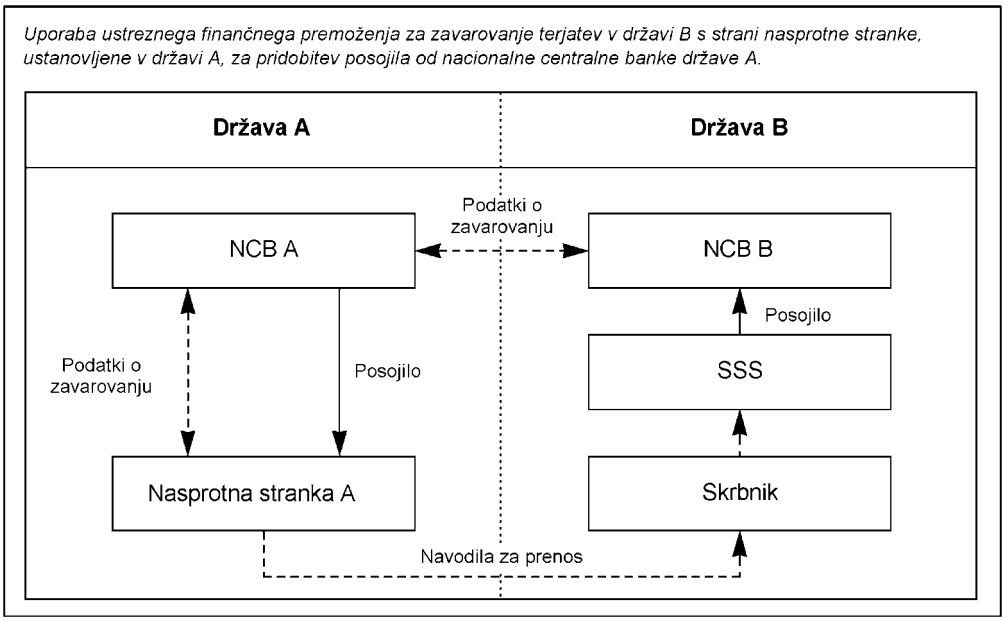

Vse nacionalne centralne banke imajo odprte račune vrednostnih papirjev druga pri drugi za namen uporabe ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev prek meje. Natančen postopek za CCBM je odvisen od tega, ali je ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev označeno za vsako posamezno transakcijo ali če se uporablja košarica finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ([76]).

([74]) Podrobnosti so navedene v „brošuri korespondenčnega centralnobančnega modela“, ki je na voljo na spletni strani ECB (www.ecb.int).

([75]) Ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev se lahko uporablja prek računa centralne banke v SSS, locirane v drugi državi in ne v državi, v kateri je locirana ta centralna banka, če Eurosistem odobri uporabo takega računa. Od avgusta 2000 je Centralna banka in organ za finančne storitve Irske pooblaščena za odprtje takega računa v sistemu Euroclear. Ta račun se lahko uporablja za vse ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev, ki se vodi v sistemu Euroclear, t. j., vključno z ustreznim finančnim premoženjem za zavarovanje terjatev, ki je preneseno na Euroclear prek ustreznih povezav.

([76]) Glej „brošuro korespondenčnega centralnobančnega modela“ za nadaljnja pojasnila.

— V sistemu, ki uporablja označevanje finančnega premoženja takoj, ko se sprejme njena protiponudba za posojilo s strani nacionalne centralne banke države članice, v kateri je nasprotna stranka ustanovljena (t. j. „matična centralna banka“), nasprotna stranka izda nalog (prek svojega lastnega skrbnika, če je potrebno) sistemu SSS v državi, v kateri se nahajajo vrednostni papirji, da jih prenese na centralno banko te države za račun matične centralne banke. Ko je matična centralna banka obveščena s strani korespondenčne centralne banke, da je slednja prejela zavarovanje terjatev, matična CB nakaže denarna sredstva nasprotni stranki. Centralne banke ne nakažejo denarnih sredstev, dokler niso prepričane o tem, da je korespondenčna centralna banka prejela vrednostne papirje nasprotne stranke. Ko je to potrebno zaradi izpolnitve roka za poravnavo, lahko nasprotne stranke v naprej deponirajo finančno premoženje pri korespondenčnih centralnih bankah za račun njihove matične centralne banke z uporabo postopkov CCBM.

— V sistemu, ki uporablja košarico finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, lahko nasprotna stranka v vsakem trenutku zagotovi korespondenčni centralni banki vrednostne papirje za račun matične centralne banke. Ko je matična centralna banka obveščena s strani korespondenčne centralne banke, da je slednja prejela vrednostne papirje, bo matična CB dodala te vrednostne papirje v košarico finančnega premoženja nasprotne stranke.

CCBM je na voljo nasprotnim strankam od 9.00 do 16.00 ure po času ECB (srednjeevropski čas) na vsak delovni dan Eurosistema. Nasprotna stranka, ki želi uporabiti CCBM, mora to sporočiti nacionalni centralni banki, od katere želi dobiti posojilo, t. j. svoji matični centralni banki, pred 16.00 uro po času ECB (srednjeevropski čas). Poleg tega mora nasprotna stranka zagotoviti, da se zavarovanje terjatev za zavarovanje operacij monetarne politike dostavi na račun korespondenčne centralne banke najkasneje do 16.45 ure po času ECB (srednjeevropski čas). Navodila ali dostave, ki ne spoštujejo roka, se bodo upoštevala samo za posojilo, odobreno na naslednji delovni dan. Ko nasprotne stranke predvidijo potrebo, po uporabi CCBM proti koncu tega dne, morajo, kjer je to možno, izročiti finančno premoženje vnaprej (t. j. vnaprej deponirati finančno premoženje). V izrednih okoliščinah ali ko se to zahteva za namene monetarne politike, se ECB lahko odloči podaljšati čas za zapiranje CCBM do časa zaprtja sistema TARGET.

6.6.2 *Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev*

Poleg modela CCBM se lahko za prenos vrednostnih papirjev prek meje uporabljajo ustrezne povezave med sistemi SSS v EU.

DIAGRAM 4

Povezave med sistemi poravnave vrednostnih papirjev

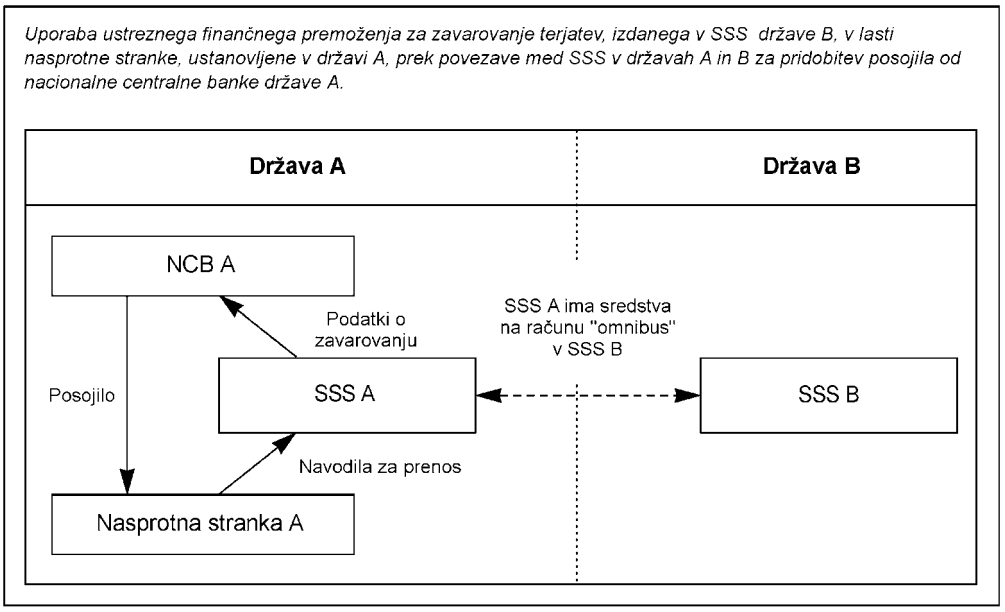

Povezava med dvema SSS dovoljuje udeleženki enega SSS imeti vrednostne papirje, izdane v drugem SSS, ne da bi bila udeleženka tega drugega SSS. Preden se te povezave lahko uporabijo za prenos zavarovanja za posojilne posle Eurosistema, se morajo oceniti in odobriti v skladu s standardi za uporabo SSS v EU ([77]), ([78]).

([77]) Posodobljen seznam primernih povezav se nahaja na spletni strani ECB (www.ecb.int).
([78]) Glej „Standardi za uporabo sistemov za poravnavo vrednostnih papirjev v EU v posojilnih operacijah ESCB“, januar 1998.

S stališča Eurosistema CCBM in povezave med SSS v EU izpolnjujejo enako vlogo, to je dovoljevati nasprotnim strankam, da uporabijo zavarovanje prek meje. Oboje omogoča nasprotnim strankam, da uporabijo zavarovanje za pridobitev posojila od njihove matične centralne banke, tudi če je bilo to zavarovanje izdano v SSS druge države. CCBM in povezave med SSS to funkcijo opravljajo na različna načina. V CCBM je razmerje prek meje razmerje med nacionalnimi centralnimi bankami. Druga za drugo delujeta kot skrbnik. Z uporabo povezav je razmerje prek meje razmerje med SSS. Le-ti eden pri drugem odprejo račune tipa „omnibus“. Finančno premoženje, deponirano pri korespondenčni centralni banki, se lahko uporablja samo za zavarovanje terjatev posojilnih poslov Eurosistema. Finančno premoženje, ki se drži prek povezave, se lahko uporablja za posojilne posle Eurosistema kot tudi za kateri koli drugi namen, izbran s strani nasprotne stranke. Z uporabo povezav med SSS imajo nasprotne stranke finančno premoženje na svojih lastnih računih pri svojem matičnem SSS in nimajo potrebe po skrbniku.

POGLAVJE 7

7. OBVEZNE REZERVE ([79])

7.1 Splošni opis

ECB zahteva od kreditnih institucij, da vzdržujejo obvezne rezerve na računih pri nacionalnih centralnih bankah v sklopu sistema obveznih rezerv Eurosistema. Pravni okvir za ta sistem je opredeljen v členu 19 Statuta ESCB, Uredbi Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke ([80]) in Uredbi (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9) ([81]). Uporaba Uredbe (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9) zagotavlja, da so pogoji sistema obveznih rezerv Eurosistema enotni po vsem euroobmočju.

Znesek izračunanih obveznih rezerv, ki ga mora vsaka institucija vzdrževati, se določi glede na njeno osnovo za rezerve. Sistem obveznih rezerv Eurosistema omogoča nasprotnim strankam uporabo določbe o povprečenju, kar pomeni, da se obvezne rezerve izpolnjujejo na podlagi povprečnih stanj ob koncu koledarskega dneva na računih rezerv nasprotnih strank v času obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Rezervna imetja do zneska izračunanih obveznih rezerv se obrestujejo po obrestni meri operacij glavnega refinanciranja Eurosistema.

Sistem obveznih rezerv Eurosistema je poglavitno namenjen izvajanju naslednjih monetarnih funkcij:

— *Stabilizacija obrestnih mer denarnega trga*

Določba o povprečenju ima za cilj prispevati k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da daje obveznikom spodbude k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti.

— *Ustvarjanje ali povečanje strukturnega likvidnostnega primanjkljaja*

Sistem obveznih rezerv Eurosistema prispeva k nastanku ali povečanju strukturnega likvidnostnega primanjkljaja. To lahko izboljša sposobnost Eurosistema, da deluje kot učinkovit ponudnik likvidnosti.

Pri izvajanju obveznih rezerv je ECB zavezana, da ravna v skladu s cilji Eurosistema, kot so opredeljeni v členu 105(1) Pogodbe in členu 2 Statuta ESCB, kar med drugim pomeni, da ne spodbuja znatnih nezaželenih pojavov delokacije ali pomanjkanja disintermediacije.

7.2 Institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve

Na podlagi člena 19.1 Statuta ESCB ECB od kreditnih institucij, ustanovljenih v državah članicah, zahteva, da imajo obvezne rezerve. To pomeni, da so v euroobmočju podružnice oseb, ki nimajo registriranega sedeža v euroobmočju, tudi obvezniki obveznih rezerv Eurosistema. Za podružnice kreditnih institucij, ustanovljenih v euroobmočju, ki so locirane izven euroobmočja, ta sistem ne velja.

([79]) Vsebina tega poglavja je le informativna.
([80]) UL L 318, 27.11.1998, str. 1.
([81]) UL L 250, 2.10.2003, str. 10.

Institucije bodo avtomatično izvzete iz sistema obveznih rezerv od začetka obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, v katerem jim je bilo trajno ali začasno odvzeto dovoljenje za poslovanje, ali v katerem se je pravosodna ali katera koli druga pristojna oblast sodelujoče države članice odločila sprožiti postopek likvidacije nad zadevno institucijo. V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke in Uredbo (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9) lahko ECB iz sistema izpolnjevanja obveznih rezerv Eurosistema izvzame tudi druge kategorije institucij na nediskriminatorni osnovi, če cilji tega sistema ne bi bili doseženi z vključitvijo teh institucij v sistem obveznih rezerv. Pri sklepanju o tovrstnih izjemah ECB upošteva eno ali več naslednjih meril:

— institucija opravlja funkcije posebnega namena,

— institucija ne izvaja aktivnih bančnih funkcij v konkurenci z drugimi kreditnimi institucijami, in/ali

— institucija uporablja vse svoje depozite za namene, povezane z regionalno in/ali mednarodno razvojno pomočjo.

ECB oblikuje in vodi seznam institucij, za katere velja sistem obveznih rezerv Eurosistema. ECB javno objavlja tudi seznam vseh institucij, ki so izvzete iz tega sistema zaradi drugih razlogov in ne zaradi ukrepov reorganizacije ([82]). Nasprotne stranke se lahko zanesejo na te sezname pri odločanju, ali so njihove obveznosti terjatve druge institucije, ki je obveznik obveznih rezerv. Seznami, dostopni javnosti po zaključku poslovanja na zadnji delovni dan Eurosistema v vsakem koledarskem mesecu, so veljavni za izračun osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v koledarskem mesecu dva meseca pozneje. Na primer, seznam, objavljen ob koncu februarja, bi veljal za izračun osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v aprilu.

7.3 **Določitev obveznih rezerv**

(a) Osnova za rezerve in stopnje obveznih rezerv

Osnova za rezerve posamezne institucije se določi glede na sestavine njene bilance stanja. Podatki bilance stanja se poročajo nacionalnim centralnim bankam v splošnem okviru denarne in bančne statistike ECB (glej oddelek 7.5) ([83]). Za institucije, za katere veljajo polne zahteve poročanja, se podatki bilance stanja, ki se nanašajo na konec danega koledarskega meseca, uporabijo za določitev osnove za rezerve za obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v koledarskem mesecu dva meseca pozneje. Na primer, osnova za rezerve, izračunana iz bilance stanja ob koncu februarja, bi se uporabila za izračun obveznih rezerv, ki jih morajo nasprotne stranke izpolniti v obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začne v aprilu.

Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko ECB predvideva možnost, da se majhne institucije delno razbremenijo bremena poročanja. Institucije, za katere velja ta določba, morajo četrtletno poročati samo omejen nabor podatkov iz bilance stanja (po stanju na zadnji dan četrtletja) in s skrajnim rokom za pošiljanje poročil, ki je daljši od skrajnega roka, postavljenega za večje institucije. Za te institucije se uporabijo podatki bilance stanja, ki se predložijo v poročilih za določeno četrtletje, da se z zamikom dveh mesecev določi osnova za rezerve za naslednja tri obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Na primer, bilanca stanja ob koncu prvega četrtletja – marca – bi veljala za izračun osnove za rezerve za obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, ki se začnejo v juniju, juliju in avgustu.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke ima ECB pravico vključiti obveznosti iz naslova sprejemanja denarnih sredstev skupaj z obveznostmi iz naslova zunajbilančnih postavk v osnovo za rezerve institucij. V sistemu obveznih rezerv Eurosistema dejansko osnovo za rezerve sestavljata le pasivni postavki „depoziti“ in „izdani dolžniški vrednostni papirji“ (glej okence 13).

Obveznosti do drugih institucij, uvrščenih na seznam institucij, ki so obvezniki obveznih rezerv Eurosistema, in obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank, niso vključene v osnovo za rezerve. V tem pogledu mora biti za pasivno postavko „izdani dolžniški vrednostni papirji“ izdajatelj sposoben dokazati dejanski znesek teh instrumentov, ki jih imajo druge institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv Eurosistema, zato da jih imajo pravico odšteti od osnove za rezerve. Če takega dokazila ni mogoče predložiti, lahko izdajatelji uporabijo standardizirane odbitke v fiksnem odstotku ([84]) za to postavko bilance stanja.

([82]) Seznami so na voljo javnosti na spletni strani ECB (www.ecb.int).

([83]) Poročevalski okvir za monetarno in bančno statistiko ECB je predstavljen v Prilogi 4.

([84]) Glej Uredbo (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9). Nadaljnje podatke v zvezi s standardiziranim odstotkom odbitka so na spletni strani ECB (www.ecb.int); glej tudi spletne strani Eurosistema (Priloga 5).

Stopnje obveznih rezerv, ki jih določi ECB, smejo biti največ enake zgornji meji, ki je določena v Uredbi Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke. ECB uporablja enotno, od nič različno stopnjo za večino postavk, ki so zajete v osnovi za rezerve. Ta stopnja rezerv je določena v Uredbi ECB o obveznih rezervah. ECB določi ničelno stopnjo obveznih rezerv na naslednje pasivne postavke: „depoziti z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma“, „ depoziti na odpoklic z odpovednim rokom nad dvema letoma“, „repo posli“ in „dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo nad dvema letoma“ (glej okence 13). ECB lahko kadar koli spremeni stopnje obveznih rezerv. Spremembe stopnje obveznih rezerv objavi ECB pred prvim obdobjem izpolnjevanja obveznih rezerv, za katerega sprememba velja.

OKVIR 13

Osnova za rezerve in stopnje obveznih rezerv

A. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja pozitivna stopnja rezerv

Depoziti

— Depoziti čez noč

— Depoziti z dogovorjeno dospelostjo do dveh let

— Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom do dveh let

Izdani dolžniški vrednostni papirji

— Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo do dveh let

B. Obveznosti, ki so vključene v osnovo za rezerve in za katere se uporablja stopnja rezerv, enaka nič

Depoziti

— Depoziti z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti

— Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom več kot dve leti

— Repo posli

Izdani dolžniški vrednostni papirji

— Dolžniški vrednostni papirji z dogovorjeno dospelostjo več kot dve leti

C. Obveznosti, ki so izključene iz osnove za rezerve

— Obveznosti do drugih institucij, ki so obvezniki v sistemu obveznih rezerv Eurosistema

— Obveznosti do ECB in nacionalnih centralnih bank

(b) Izračun obveznih rezerv

Obvezne rezerve za vsako posamezno institucijo se izračunajo tako, da se znesek posamezne pasivne postavke iz osnove za rezerve množi s stopnjo obveznih rezerv za to pasivno postavko, nakar se seštejejo zmnožki za vse postavke, vključene v osnovo za rezerve.

Vsaka institucija odšteje olajšavo v znesku 100 000 EUR od svojih obveznih rezerv v vsaki državi članici, v kateri ima poslovalnico. Odobritev tovrstne olajšave ne posega v pravne obveznosti institucij, ki so obvezniki sistema obveznih rezerv Eurosistema ([85]).

Znesek obveznih rezerv se za vsako obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv zaokroži na najbližji euro.

([85]) Za institucije, ki jim je dovoljeno poročati statistične podatke kot skupini na konsolidirani osnovi v skladu z določbami okvira za poročanje za denarno in bančno statistiko ECB (glej Prilogo 4), bo izdana samo ena tovrstna olajšava kot celoti, razen če institucije zagotovijo dovolj podrobne podatke o osnovi za rezerve in rezervnih imetij, da omogočijo Eurosistemu, da preveri njihovo točnost in kakovost ter določi zadevno obvezno rezervo vsake posamezne institucije v skupini.

7.4 **Vzdrževanje rezervnih imetij**

(a) Obdobje izpolnjevanja

ECB objavi koledar obdobij izpolnjevanja obveznih rezerv vsaj tri mesece pred začetkom vsakega leta ([86]). Obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv se začne na dan poravnave prve operacije glavnega refinanciranja po seji Sveta ECB, za katero je na dnevnem redu predvidena mesečna ocena naravnanosti monetarne politike. V posebnih primerih se lahko objavljeni koledar popravi, kar je med drugim odvisno od sprememb v urniku sej Sveta ECB.

(b) Rezervna imetja

Vsaka institucija mora izpolnjevati svoje obvezne rezerve z rezervnimi imetji, to je s stanji na enem ali več računih rezerv pri nacionalni centralni banki v državi članici, v kateri je ustanovljena. Za institucije z več kot eno poslovalnico v državi članici je sedež institucije odgovoren za izpolnjevanje skupnih obveznih rezerv vseh domačih poslovalnic te institucije ([87]). Institucija s poslovalnicami v več kot eni državi članici mora izpolnjevati obvezne rezerve pri nacionalni centralni banki v vsaki državi članici, v kateri ima poslovalnico, v razmerju do njene osnove za rezerve v ustrezni državi članici.

Poravnalni računi institucij pri nacionalnih centralnih bankah se lahko uporabijo kot računi rezerv. Rezervna imetja na poravnalnih računih se lahko uporabijo za namene poravnave čez dan. Dnevna rezervna imetja institucije se izračunajo kot stanje ob koncu dneva na njenem računu rezerv.

Institucija lahko zaprosi nacionalno centralno banko v državi članici, v kateri je institucija rezident, za dovoljenje za izpolnjevanje vseh svojih obveznih rezerv posredno prek posrednika. Možnost izpolnjevanja obveznih rezerv prek posrednika je praviloma omejena na institucije, ki so organizirane tako, da del funkcij (npr. dejavnosti zakladnice) običajno izvaja posrednik (npr. mreže hranilnic in hranilno-kreditnih služb lahko centralizirajo svoja rezervna imetja). Izpolnjevanje obveznih rezerv prek posrednika je opredeljeno z določbami iz Uredbe ECB o obveznih rezervah.

(c) Obrestovanje rezervnih imetij

Rezervna imetja se za čas obdobja izpolnjevanja obrestujejo po povprečni obrestni meri ECB (ponderirani glede na število koledarskih dni) za operacije glavnega refinanciranja, izračunani s pomočjo formule, opredeljene v okencu 14. Rezervna imetja, ki presegajo zahtevane zneske izračunanih obveznih rezerv, se ne obrestujejo. Obresti se plačujejo na drugi delovni dan NCB po koncu obdobja izpolnjevanja, za katerega so bile obresti obračunane.

([86]) Koledar se normalno objavi v sporočilu za javnost ECB, ki se najde na spletni strani ECB (www.ecb.int). Poleg tega se koledar objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in na spletnih straneh NCB.

([87]) Če institucija nima sedeža v državi članici, v kateri je ustanovljena, mora določiti glavno podružnico, ki je potem odgovorna za izpolnitev skupnih obveznih rezerv vseh poslovalnic institucije v zadevni državi članici.

OKVIR 14

Izračun obresti na rezervna imetja

Rezervna imetja se obrestujejo po naslednji formuli:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

Kjer je:

R_t = obresti, ki se plačajo na rezervna imetja v obdobju izpolnjevanja *t*.

H_t = povprečna dnevna rezervna imetja v obdobju izpolnjevanja *t*.

n_t = število koledarskih dni v obdobju izpolnjevanja *t*.

r_t = obrestna mera za rezervna imetja v obdobju izpolnjevanja. Uporablja se standardno zaokroževanje obrestne mere na dve decimalki.

i = *i*-ti dan obdobja izpolnjevanja *t*.

MR_i = mejna obrestna mera za večino zadnjih operacij glavnega refinanciranja, poravnanih na dan *i* ali prej.

7.5 **Pošiljanje poročil, potrditev in preverjanje osnove za rezerve**

Postavke osnove za rezerve izračunajo institucije, ki so obvezniki obveznih rezerv in jih poročajo nacionalnim centralnim bankam znotraj splošnega okvira denarne in bančne statistike ECB (glej Prilogo 4). Člen 5 Uredbe (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9) opredeljuje postopke za obveščanje in potrditev osnove za rezerve in obveznih rezerv institucije.

Postopek za obveščanje in potrditev obveznih rezerv institucije je takšen, kot je opisan v nadaljevanju. Bodisi ustrezna sodelujoča nacionalna banka bodisi institucija da pobudo za izračun obveznih rezerv institucije za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv. Izračunane obvezne rezerve stranka, ki jih izračuna, sporoči najkasneje tri delovne dni NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Ustrezna sodelujoča nacionalna centralna banka lahko določi zgodnejši datum kot rok za obvestilo o obveznih rezervah. Poleg tega lahko določi dodatne roke, do katerih mora institucija poslati obvestilo o morebitnih spremembah osnove za rezerve in morebitne spremembe sporočenih obveznih rezerv. Obveščena stranka potrdi izračunane obvezne rezerve najkasneje na delovni dan NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv. Če obveščena stranka ni odgovorila na obvestilo do konca delovnega dne NCB pred začetkom obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv, se šteje, da je potrdila znesek obveznih rezerv institucije za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv. Ko so obvezne rezerve institucije enkrat potrjene za ustrezno obdobje izpolnjevanja obveznih sprememb, jih ni mogoče več spreminjati.

Za institucije, ki lahko delujejo kot posredniki za posredno izpolnjevanje obveznih rezerv drugih institucij, so posebni pogoji poročanja opredeljeni v Uredbi ECB o obveznih rezervah. Izpolnjevanje obveznih rezerv prek posrednika ne spremeni obveznosti statističnega poročanja institucij, ki izpolnjujejo obvezne rezerve prek posrednika.

ECB in nacionalne centralne banke imajo pravico, da znotraj okvira Uredbe Sveta (ES) o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke preverijo točnost in kakovost zbranih podatkov.

7.6 **Neizpolnjevanje obveznih rezerv**

Neizpolnjevanje obveznih rezerv nastane, če je povprečno stanje institucije konec koledarskega dneva na njenih računih rezerv v obdobju izpolnjevanja rezerv manjše od njenih izračunanih obveznih rezerv za taisto obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv.

Ko institucija ne izpolni vseh ali dela obveznih rezerv, lahko ECB, v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke naloži katero koli od naslednjih sankcij:

— plačilo zneska, izračunanega na podlagi obrestne mere, ki je največ 5 odstotnih točk nad obrestno mero mejnega posojanja in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv, ali

— plačilo zneska, izračunanega na podlagi dvakratnika obrestne mere mejnega posojanja in zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv, ali

— zahtevek, da zadevna institucija deponira neobrestovane depozite pri ECB ali nacionalnih centralnih bankah v znesku do višine trikratnega zneska neizpolnjevanja obveznih rezerv. Rok dospelosti depozita ne sme biti daljši od obdobja, v katerem institucija ni izpolnila obveznih rezerv.

Kjer institucija ne izpolni drugih obveznosti iz uredb ECB in odločb, povezanih s sistemom obveznih rezerv Eurosistema (npr. če zadevni podatki niso poslani pravočasno ali niso točni), ima ECB pooblastilo, da naloži sankcije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2532/98 z dne 23. novembra 1998 o pooblastilih Evropske centralne banke, da naloži sankcije, in Uredbo ECB z dne 23. septembra 1999 o pooblastilih ECB, da naloži sankcije (ECB/1999/4). Izvršilni odbor ECB lahko opredeli in objavi merila, v skladu s katerimi bo izvajal sankcije iz člena 7(1) Uredbe Sveta (ES) št. 2531/98 z dne 23. novembra 1998 o uporabi obveznih rezerv s strani Evropske centralne banke ([88]).

Poleg tega lahko v primeru hude kršitve obveznosti obveznih rezerv Eurosistem prepove nasprotnim strankam udeležbo v operacijah odprtega trga.

([88]) Taka merila so bila objavljena v obvestilu v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* z dne 11. februarja 2000 pod naslovom „Obvestilo Evropske centralne banke o uvedbi sankcij za kršitve obveznosti izpolnjevanja obveznih rezerv“.

PRILOGA

PRILOGA 1

Primeri operacij in postopkov monetarne politike

Seznam primerov

Primer št. 1 Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije s fiksno obrestno mero

Primer št. 2 Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

Primer št. 3 Izdaja dolžniških certifikatov ECB na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

Primer št. 4 Valutna zamenjava za umik likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

Primer št. 5 Valutna zamenjava za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

Primer št. 6 Ukrepi za obvladovanje tveganj

PRIMER št. 1

Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije s fiksno obrestno mero

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost na trgu s povratno transakcijo na podlagi avkcije s fiksno obrestno mero.

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Nasprotna stranka	**Protiponudba** (milijoni EUR)
Banka 1	30
Banka 2	40
Banka 3	70
Skupaj	140

ECB se odloči dodeliti znesek 105 milijonov EUR.

Odstotek dodelitve je:

$$\frac{105}{(30+40+70)} = 75\,\%$$

Dodelitev nasprotnim strankam znaša:

Nasprotna stranka	**Protiponudba** (milijoni EUR)	**Dodelitev** (milijoni EUR)
Banka 1	30	22,5
Banka 2	40	30,0
Banka 3	70	52,5
Skupaj	140	105,0

PRIMER št. 2

Povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

ECB se odloči, da bo povečala likvidnost na trgu s povratno transakcijo na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	**Znesek** (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj protiponudbe**	**Protiponudbe kumulativno**
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Skupaj	30	45	70	145	

ECB se odloči dodeliti 94 milijonov EUR, kar implicira mejno obrestno mero v višini 3,05 %.

V celoti se sprejmejo vse protiponudbe nad 3,05 % (v kumulativnem znesku 80 milijonov EUR). Pri 3,05 % je odstotek dodelitve:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40\,\%$$

Dodelitev banki 1 pri mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0{,}4 \times 10 = 4$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	**Znesek** (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj**
Skupaj protiponudbe	30,0	45,0	70,0	145
Skupaj dodelitev	14,0	34,0	46,0	94

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa), je obrestna mera za vse zneske, dodeljene nasprotnim strankam, enaka 3,05 %.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa), se za zneske, dodeljene nasprotnim strankam, ne uporabi enotna obrestna mera; na primer, banka 1 prejme 5 milijonov EUR po 3,07 %, 5 milijonov EUR po 3,06 % in 4 milijone EUR po 3,05 %.

PRIMER št. 3

Izdaja dolžniških certifikatov ECB na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

ECB se odloči za umik likvidnosti s trga z izdajo dolžniških certifikatov na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero.

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Obrestna mera (%)	**Znesek** (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj**	**Protiponudbe kumulativno**
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Skupaj	55	70	55	180	

ECB se odloči dodeliti nominalni znesek v višini 124,5 milijonov EUR, kar implicira mejno obrestno mero v višini 3,05 %.

Vse protiponudbe pod 3,05 % (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se sprejmejo v celoti. Pri 3,05 % je odstotek dodelitve:

$$\frac{124{,}5 - 65}{70} = 85\,\%$$

Dodelitev banki 1 po mejni obrestni meri znaša na primer:

$$0{,}85 \times 20 = 17$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	**Znesek** (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj**
Skupaj protiponudbe	55,0	70,0	55,0	180,0
Skupaj dodelitev	42,0	49,0	33,5	124,5

PRIMER št. 4

Valutna zamenjava za umik likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

ECB se odloči umakniti likvidnost s trga z uporabo valutne zamenjave eura proti ameriškemu dolarju na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero. (Opomba: Euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (× 10 000)	**Znesek** (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj**	**Protiponudbe kumulativno**
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Skupaj	65	90	80	235	

ECB se odloči dodeliti 158 milijonov EUR, kar implicira mejne swap točke v višini 6,63. Vse protiponudbe nad 6,63 (v kumulativnem znesku 65 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,63 je odstotek dodelitve:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93\,\%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0{,}93 \times 25 = 23{,}25$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23{,}25 = 48{,}25$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	**Znesek** (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj**
Skupaj protiponudbe	65,0	90,0	80,0	235,0
Skupaj dodelitev	48,25	52,55	57,20	158,0

ECB fiksira za operacijo promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa), na datum začetka operacije Eurosistem kupi 158 000 000 EUR in proda 178 540 000 USD. Na datum dospelosti operacije Eurosistem proda 158 000 000 EUR in kupi 178 644 754 USD (terminski devizni tečaj je 1,130663 = 1,1300 + 0,000663).

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa), Eurosistem zamenja zneske EUR in USD, kot je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			**Terminska transakcija**		
Valutni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD	Valutni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Skupaj	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

PRIMER št. 5

Valutna zamenjava za povečevanje likvidnosti na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero

ECB se odloči, da poveča likvidnost na trgu z izvedbo valutne zamenjave eura proti ameriškemu dolarju na podlagi avkcije z variabilno obrestno mero. (Opomba: Euro je v tem primeru valuta s premijo.)

Tri nasprotne stranke predložijo naslednje protiponudbe:

Swap točke (× 10 000)	**Znesek** (milijoni EUR)				
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj**	**Protiponudbe kumulativno**
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Skupaj	60	85	75	220	

ECB se odloči dodeliti 197 milijonov EUR, kar implicira mejne swap točke v višini 6,54. Vse protiponudbe pod 6,54 (v kumulativnem znesku 195 milijonov EUR) se v celoti sprejmejo. Pri 6,54 je odstotek dodelitve:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10\,\%$$

Dodelitev banki 1 pri mejnih swap točkah znaša na primer:

$$0{,}10 \times 5 = 0{,}5$$

Skupna dodelitev banki 1 je:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0{,}5 = 55{,}5$$

Rezultate dodelitve lahko povzamemo:

Nasprotne stranke	**Znesek** (milijoni EUR)			
	Banka 1	Banka 2	Banka 3	**Skupaj**
Skupaj protiponudbe	60,0	85,0	75,0	220
Skupaj dodelitev	55,5	75,5	66,0	197

ECB fiksira za operacijo promptni devizni tečaj EUR/USD pri 1,1300.

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa), na datum začetka operacije Eurosistem proda 197 000 000 EUR in kupi 222 610 000 USD. Na datum dospelosti operacije Eurosistem kupi 197 000 000 EUR in proda 222 738 838 USD (terminski devizni tečaj je 1,130654 = 1,1300 + 0,000654).

Če se postopek dodelitve izvaja na podlagi avkcije z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa), Eurosistem zamenja zneske EUR in USD, kot je prikazano v spodnji tabeli:

Promptna transakcija			**Terminska transakcija**		
Valutni tečaj	Prodaja EUR	Nakup USD	Valutni tečaj	Nakup EUR	Prodaja USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Skupaj	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

PRIMER št. 6

Ukrepi za obvladovanje tveganj

Ta primer prikazuje okvir za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev v operaciji Eurosistema za povečanje likvidnosti ([1]). Primer temelji na predpostavki, da nasprotna stranka sodeluje v naslednjih operacijah monetarne politike Eurosistema:

— v operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004 in konča 4. avgusta 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 50 milijonov EUR po obrestni meri 4,24 %,

— v operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. julija 2004 in konča 21. oktobra 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 45 milijonov EUR po obrestni meri 4,56 %, in

— v operaciji glavnega refinanciranja, ki se začne 4. avgusta 2004 in konča 11. avgusta 2004, kjer se nasprotni stranki dodeli 35 milijonov EUR po obrestni meri 4,26 %.

Značilnosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ki ga nasprotna stranka uporabi za kritje teh operacij, so podrobno opredeljene v spodnji preglednici 1.

Preglednica 1 – Finančno premoženje za zavarovanje terjatev, uporabljeno v transakcijah

Značilnosti						
Ime	**Kategorija finančnega premoženja**	**Datum dospelosti**	**Definicija kupona**	**Frekvenca kupona**	**Preostala dospelost**	**Odbitek**
Finančno premoženje A	Instrument, zavarovan s premoženjem	29.8.2006	Fiksna obrestna mera	6 mesecev	2 leti	3,50 %
Finančno premoženje B	Državne obveznice	19.11.2008	Variabilna obrestna mera	12 mesecev	4 leta	0,50 %
Finančno premoženje C	Podjetniške obveznice	12.5.2015	Brezkuponska mera		> 10 let	15,00 %

Cene v odstotkih (vključno z obračunanimi obrestmi) ([1])						
28.7.2004	**29.7.2004**	**30.7.2004**	**2.8.2004**	**3.8.2004**	**4.8.2004**	**5.8.2004**
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
				55,01	54,87	

([1]) Cene, prikazane za poseben datum vrednotenja, ustrezajo najbolj reprezentativni ceni na poslovni dan pred tem datumom vrednotenja.

Sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Prvič, predpostavlja se, da nacionalna centralna banka uporablja pri transakcijah sistem, kjer se finančno premoženje za zavarovanje terjatev označi za vsako transakcijo. Vrednotenje premoženja za zavarovanje terjatev se izvaja dnevno. Okvir za obvladovanje tveganj lahko opišemo na naslednji način (glej tudi spodnjo preglednico 2):

1. Dne 28. julija 2004 nasprotna stranka začne repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 50,6 milijona EUR finančnega premoženja A. Finančno premoženje A je instrument, zavarovan s premoženjem, in ima kupon s fiksnim donosom, ki dospe v plačilo 29. avgusta 2006. Torej ima preostalo dospelost dveh let, kar pomeni odbitek pri vrednotenju v višini 3,5 %. Tržna cena finančnega premoženja A na njegovem referenčnem trgu na ta dan znaša 102,63 %, kar vključuje obračunane obresti kupona. Nasprotna stranka mora zagotoviti tak znesek finančnega premoženja A, ki po odbitku 3,5 % odbitka pri vrednotenju presega dodeljeni znesek 50 milijonov EUR. Nasprotna stranka zato izroči finančno premoženje A za nominalni znesek 50,6 milijona EUR, katerega prilagojena tržna vrednost znaša tistega dne 50 113 203 EUR.

2. Dne 29. julija 2004 nasprotna stranka izvede repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 21 milijonov EUR finančnega premoženja A (tržna cena 101,98 %, odbitek pri vrednotenju 3,5 %) in 25 milijonov EUR finančnega premoženja B (tržna cena 98,35 %). Finančno premoženje B je državna obveznica z izplačilom kuponov po variabilni obrestni meri, za kar se uporablja 0,5 % odbitek pri vrednotenju. Prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja A in finančnega premoženja B znaša tega dne 45 130 810 EUR, torej presega zahtevani znesek 45 000 000 EUR.

([1]) Primer temelji na predpostavki, da se pri izračunu potrebe za poziv h kritju, upošteva obračunane obresti na posojeno likvidnost in ob predpostavki, da znaša prag poziva 0,5 % posojene likvidnosti.

Dne 29. julija 2004 se izvrši popravek vrednosti finančnega premoženje za zavarovanje operacije glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004. S tržno ceno 101,98 % je tržna cena finančnega premoženja A po odbitku pri vrednotenju še vedno v mejah spodnje in zgornje meje za poziv k doplačilu. V začetku dano zavarovanje se zato obravnava, kot da krije tako začetni dani znesek posojene likvidnosti in obračunane obresti, ki znašajo 5 889 EUR.

3. Dne 30. julija 2004 se izvrši popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: tržna cena finančnega premoženja A je 100,55 % in tržna cena finančnega premoženja B je 97,95 %. Obračunane obresti znašajo 11 778 EUR za operacijo glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004, in 5 700 EUR za operacijo dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. julija 2004. Zato prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja A v prvi transakciji pade pod znesek transakcije, ki se mora pokriti (t. j. posojena likvidnost plus obračunane obresti) z 914 218 EUR, in tudi pod nižjo raven poziva h kritju, ki znaša 49 761 719 EUR. Nasprotna stranka ponudi 950 000 EUR finančnega premoženja A v nominalni vrednosti, ki po odbitku 3,5 % odbitka pri vrednotenju od tržne vrednosti, ki temelji na 100,55 % ceni, vzpostavi zadostno kritje zavarovanja ([1]).

   Poziv h kritju je potreben tudi za drugo transakcijo, ker je prilagojena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, uporabljenega v tej transakciji (44 741 520 EUR), manjša od nižje ravni poziva h kritju (44 780 672 EUR). Nasprotna stranka zato ponudi 270 000 EUR finančnega premoženja B s prilagojeno tržno vrednostjo 263 143 EUR.

4. Dne 2. in 3. avgusta 2004 se popravi vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, ne da bi to povzročilo poziv h kritju za transakcije, ki se začnejo 28. in 29. julija 2004.

5. Dne 4. avgusta 2004 nasprotna stranka odplača posojeno likvidnost iz operacije glavnega refinanciranja, ki se začne 28. julija 2004, vključno z obračunanimi obrestmi 41 222 EUR. Nacionalna centralna banka vrne 51 550 000 EUR finančnega premoženja A v nominalni vrednosti.

   Nasprotna stranka istega dne začne novo repo transakcijo z nacionalno centralno banko, ki odkupi 75 milijonov EUR finančnega premoženja C v nominalni vrednosti. Ker je finančno premoženje C brezkuponska podjetniška obveznica s preostalo dospelostjo več kot desetih let, ki zahteva 15 % odbitka pri vrednotenju, znaša ustrezna tržna vrednost po odbitku pri vrednotenju tega dne 35 068 875 EUR.

   Popravek vrednosti finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v operaciji dolgoročnejšega refinanciranja, ki se začne 29. julija 2004, kaže, da prilagojena tržna vrednost danega finančnega premoženja presega zgornjo raven poziva h kritju za približno 262 000 EUR in privede do tega, da nacionalna centralna banka vrne nasprotni stranki 262 000 EUR finančnega premoženja B v nominalni vrednosti ([2]).

Sistem košarice finančnega premoženja

Drugič, predpostavlja se, da se za transakcije z nacionalno centralno banko uporablja sistem košarice finančnega premoženja. Finančno premoženje, vključeno v košarico, ki jo bo uporabila nasprotna stranka, ni označeno za posamezne transakcije.

V tem primeru se uporabi isto zaporedje transakcij kot v zgornjem primeru, ki opisuje sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Glavna razlika je v tem, da mora prilagojena tržna vrednost celotnega finančnega premoženja v košarici na datume vrednotenja pokriti celotni znesek zahtevanega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev iz vseh nedospelih poslov, ki jih ima nasprotna stranka z nacionalno centralno banko. Poziv h kritju v višini 1 178 398 EUR, ki nastopi dne 30. julija 2004, je v tem primeru enak tistemu, ki se zahteva v primeru sistema označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev. Nasprotna stranka izroči finančno premoženje A v nominalni vrednosti 1 300 000 EUR, kar po odbitku 3,5 % od tržne vrednosti, ki temelji na ceni 100,55 %, ponovno vzpostavi zadostno zavarovalno kritje.

Poleg tega lahko nasprotna stranka dne 4. avgusta 2004, ko dospe operacija glavnega refinanciranja, ki se je začela 28. julija 2004, obdrži finančno premoženje na svojem zastavnem računu. Finančno premoženje se lahko tudi izmenja za drugo finančno premoženje, kot kaže primer, kjer 51,9 milijona EUR finančnega premoženja A v nominalni vrednosti zamenja 75,5 milijonov EUR finančnega premoženja C v nominalni vrednosti, da se pokrijejo posojena likvidnost in obračunane obresti iz vseh operacij refinanciranja.

Okvir za obvladovanje tveganj, uporabljen pri sistemu označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, je opisan v preglednici 3.

([1]) Nacionalne centralne banke lahko izvajajo pozive h kritju z denarnimi sredstvi namesto z vrednostnimi papirji.

([2]) Če bi morala nacionalna centralna banka prenesti kritje nasprotni stranki v zvezi z drugo transakcijo, se lahko tak prenos kritja v nekaterih primerih pobota s kritjem, ki ga je nasprotna stranka prenesla na nacionalno centralno banko v zvezi s prvo transakcijo. Kot posledica bi se izvedel samo en prenos kritja.

Preglednica 2 – Sistem z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Datum	Nedospele transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Posojena likvidnost
28.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
29.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
30.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
2.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
3.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
4.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
5.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000

Obračunane obresti	Skupni znesek, ki zahteva kritje	Spodnja meja za poziv h kritju	Zgornja meja za poziv h kritju	Prilagojena tržna vrednost	Poziv h kritju
—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	– 914 218
5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	– 264 180
29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

Preglednica 3 – Sistem z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev

Datum	Nedospele transakcije	Datum začetka	Datum dospelosti	Obrestna mera	Posojena likvidnost
28.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
29.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
30.7.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
2.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
3.8.2004	Glavno refinanciranje	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
4.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000
5.8.2004	Glavno refinanciranje	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000
	Dolgoročnejše refinanciranje	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000

Obračunane obresti	Skupni znesek, ki zahteva kritje	Spodnja meja za poziv h kritju [1]	Zgornja meja za poziv h kritju [2]	Prilagojena tržna vrednost	Poziv h kritju
—	50 000 000	49 750 000	se ne uporablja	50 113 203	—
5 889 —	95 005 889	94 530 859	se ne uporablja	94 926 624	—
11 778 5 700	95 017 478	94 542 390	se ne uporablja	93 839 080	– 1 178 398
29 444 22 800	95 052 244	94 576 983	se ne uporablja	95 487 902	—
35 333 28 500	95 063 833	94 588 514	se ne uporablja	95 399 949	—
— 34 200	80 034 200	79 634 029	se ne uporablja	80 333 458	—
4 142 39 900	80 044 042	79 643 821	se ne uporablja	80 248 396	—

[1] V sistemu z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev je znesek spodnje meje za poziv h kritju najnižji prag za poziv h kritju. V praksi večina nacionalnih centralnih bank zahteva dodatno zavarovanje, kadar prilagojena tržna vrednost po odbitku v košarici finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod skupni znesek, ki zahteva kritje.

[2] V sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pojem zgornje meje za poziv h kritju ni pomemben, saj si bo nasprotna stranka nenehno prizadevala za presežek zneska posojenega zavarovanja, da bi čim bolj zmanjšala transakcije v operaciji.

PRILOGA 2

Glosar

Avkcija ameriškega tipa: glej *avkcija z različnimi obrestnimi merami*.

Avkcija nizozemskega tipa: glej *avkcija z enotno obrestno mero*.

Avkcija obsega: glej *avkcija s fiksno obrestno mero*.

Avkcija s fiksno obrestno mero: *avkcijski postopek*, v katerem je obrestna mera opredeljena v naprej s strani centralne banke in sodelujoče *nasprotne stranke* licitirajo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni meri.

Avkcija z enotno obrestno mero (avkcija nizozemskega tipa): avkcija, v kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/*swap točke*), uporabljena za vse sprejete protiponudbe, enaka *mejni obrestni meri*.

Avkcijski postopek: postopek, v katerem centralna banka povečuje ali umika likvidnost s trga na podlagi protiponudb, ki jih predložijo *nasprotne stranke*, ki pri tem tekmujejo druga z drugo. Najbolj konkurenčne protiponudbe se sprejemajo prednostno, dokler se skupni znesek likvidnosti, ki ga centralna banka nudi ali umika ne izčrpa.

Avkcija z različnimi obrestnimi merami (avkcija ameriškega tipa): avkcija, pri kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/*swap točke*) enaka obrestni meri, ponujeni v vsaki posamezni protiponudbi.

Avkcija z variabilno obrestno mero: *avkcijski postopek*, v katerem *nasprotne stranke* licitirajo tako denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti s centralno banko, kot tudi obrestno mero, po kateri želijo posel skleniti.

Brezkuponska obveznica: vrednostni papir, ki v času do dospelosti izplača samo en gotovinski priliv. Za namen tega dokumenta se med brezkuponske obveznice uvrščajo vrednostni papirji, izdani z diskontom, in vrednostni papirji, pri katerih se plača en kupon ob dospelosti. *Strip* je poseben tip brezkuponske obveznice.

Cena nakupa: cena, po kateri prodajalec kupcu proda ali bo prodal kupljeno finančno premoženje.

Cena ponovnega nakupa: v zvezi s transakcijo iz *pogodbe o povratnem nakupu*, cena, po kateri se kupec zaveže ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu. Cena ponovnega nakupa je enaka seštevku *nakupne cene* in razlike v ceni, ki ustreza obrestim za posojeno likvidnost za obdobje do dospelosti posla.

Centralni register vrednostnih papirjev (CRVP): subjekt, ki vodi in upravlja vrednostne papirje ali drugo finančno premoženje, vodi račune za izdajo in omogoča procesiranje transakcij v nematerializirani obliki. Finančno premoženje lahko obstaja bodisi v fizični obliki (vendar imobilizirano v CRVP) bodisi v nematerializirani obliki (tj. samo kot elektronska evidenca).

Čas ECB: čas v kraju, v katerem ima sedež ECB.

Čezmejna poravnava: poravnava, ki se izvrši v državi, ki ni država ali državi, v kateri je nameščena ena ali obe poslovni stranki.

Datum dospelosti: datum, na katerega se operacija monetarne politike zaključi. V primeru *pogodbe o povratnem nakupu* ali valutne zamenjave je datum dospelosti enak datumu *ponovnega nakupa*.

Datum nakupa: datum, na katerega postane veljavna prodaja kupljenega finančnega premoženja s strani prodajalca kupcu.

Datum ponovnega nakupa: datum, na katerega je kupec dolžan ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu v povezavi s transakcijo, ki je bila izvršena na podlagi *pogodbe o povratnem nakupu*.

Datum poravnave: datum, na katerega se transakcija poravna. Do poravnave lahko pride na isti dan kot se sklene posel (poravnava istega dne) ali en dan ali več dni po tem (datum poravnave je določen kot *datum trgovanja (T)* + zamik v poravnavi).

Datum pričetka: datum, na katerega se poravna prvi del operacije monetarne politike. Datum pričetka sovpada z *datumom nakupa* za operacije, ki temeljijo na *pogodbah o povratnem nakupu* in *valutnih zamenjavah*.

Datum trgovanja (T): datum, na katerega se sklene posel (tj. pogodba o finančni transakciji med dvema *nasprotnima strankama*). Datum trgovanja lahko sovpada z *datumom poravnave* transakcije (poravnava na isti dan) ali nastopi pred datumom poravnave za določeno število delovnih dni (datum poravnave je opredeljen kot T + zamik v poravnavi).

Datum vrednotenja: datum, na katerega se vrednoti finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova posojilnih poslov.

Dejansko število dni/360 dni v letu: *konvencija o štetju dni*, ki se uporablja za izračun obresti na posojilo, po kateri se obresti izračunajo glede na dejansko število koledarskih dni, za katere je kredit odobren, in ob predpostavki, da ima leto 360 dni. Ta konvencija o štetju dni se uporablja pri operacijah monetarne politike Eurosistema.

Delovni dan Eurosistema: kateri koli dan, na katerega sta ECB in najmanj ena *nacionalna centralna banka* odprta za namen izvajanja operacij monetarne politike *Eurosistema*.

Delovni dan NCB: vsak dan, ko je *nacionalna centralna banka* določene *države članice* odprta za potrebe vodenja operacij monetarne politike *Eurosistema*. V nekaterih državah članicah so lahko podružnice nacionalne centralne banke zaprte na delovni dan NCB zaradi lokalnih ali regionalnih praznikov. V teh primerih je zadevna nacionalna centralna banka odgovorna, da vnaprej obvesti *nasprotne stranke* o postopkih za transakcije, ki vključujejo te podružnice.

Dematerializacija: odstranitev fizičnih potrdil ali dokumentov o lastninski pravici, ki predstavljajo lastništvo nad finančnim premoženjem, tako da finančno premoženje obstaja samo kot računovodska evidenca.

Depozitar: posrednik, čigar osnovna vloga je vodenje evidence vrednostnih papirjev bodisi fizično bodisi elektronsko in vodenje evidence lastništva nad temi vrednostnimi papirji.

Depoziti na odpoklic z odpovednim rokom: kategorija instrumentov, ki jo sestavljajo depoziti, za katere mora imetnik upoštevati fiksno odpovedno obdobje preden lahko dvigne denarna sredstva. V nekaterih primerih obstaja možnost dviga določenega fiksnega zneska v določenem obdobju ali možnost predčasnega dviga ob plačilu pogodbene kazni.

Depoziti z dogovorjeno dospelostjo: kategorija instrumentov, ki ga v glavnem sestavljajo vezani depoziti z določeno dospelostjo, ki so, odvisno od nacionalne prakse, lahko bodisi nekonvertibilni pred zapadlostjo bodisi konvertibilni samo proti plačilu pogodbene kazni. Ta kategorija zajema tudi določene netržne dolžniške instrumente, kot na primer netržna (*retail*) potrdila o vlogah.

Dokončni prenos: nepreklicni in brezpogojni prenos, ki pomeni razbremenitev obveznosti za izvršitev prenosa.

Določba o povprečenju: določba, ki *nasprotnim strankam* dovoljuje, da svoje *obvezne rezerve* izpolnjujejo na podlagi povprečnih *rezervnih imetij* v obdobju *izpolnjevanja obveznih rezerv*. Določba o povprečenju prispeva k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da institucije spodbuja k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti. Sistem obveznih rezerv *Eurosistema* predvideva uporabo povprečenja.

Država članica: pomeni v tem dokumentu državo članico EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Države EGP (Evropskega gospodarskega prostora): države članice EU ter Islandija, Liechtenstein in Norveška.

Dvostranski postopek: postopek, v katerem centralna banka sklene posel neposredno samo z eno *nasprotno stranko* ali omejenim številom *nasprotnih strank*, brez uporabe avkcijskih postopkov. Dvostranski postopki zajemajo operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali tržnih posrednikov.

Euroobmočje: območje, ki zajema države članice EU, ki so sprejele euro za svojo enotno valuto v skladu s Pogodbo in v katerih se izvaja enotna monetarna politika, za katero je odgovoren svet ECB.

Eurosistem: obsega Evropsko centralno banko (ECB) in *nacionalne centralne banke držav članic euroobmočja*. Organa odločanja Eurosistema sta Svet in Izvršilni odbor ECB.

Evropski sistem centralnih bank (ESCB): se nanaša na Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic EU. Opozoriti je treba, da nacionalne centralne banke tistih držav članic, ki niso uvedle enotne valute v skladu s *Pogodbo*, obdržijo svoja pooblastila na področju monetarne politike v skladu z nacionalnim pravom in torej niso vključene v izvajanje monetarne politike *Eurosistema*.

Finančno premoženje z liste 1: tržno finančno premoženje, ki izpolnjuje določena enotna merila ustreznosti, veljavna za celotno *euroobmočje*, ki jih določi ECB.

Finančno premoženje z liste 2: tržno ali netržno finančno premoženje, za katerega *nacionalne centralne banke*določijo posebna merila ustreznosti, ki jih odobri ECB.

Gibljivo kritje (vrednotenje po tržnih cenah): Eurosistem zahteva, da finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz *povratnih transakcij*, s katerimi Eurosistem zagotavlja likvidnost, skozi čas vzdržuje določeno tržno vrednost. To pomeni, da morajo, če redno merjena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določen nivo, *nacionalne centralne banke* zahtevati od *nasprotnih strank*, da te zagotovijo dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. *poziv h kritju*). Podobno lahko nasprotne stranke, če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po njegovi ponovni ocenitvi presega določen nivo, umaknejo presežno finančno premoženje ali denarna sredstva. Glej tudi Oddelek 6.4.

Hitra avkcija: *avkcijski postopek*, ki ga uporablja *Eurosistem* za *operacije finega uravnavanja*, ko je zaželen hiter učinek operacije na likvidnost. Hitre avkcije se izvedejo v časovnem okviru ene ure in so omejene na omejen krog *nasprotnih strank*.

Hkratna denarna poravnava in poravnava vrednostnih papirjev v realnem času (poravnava po sistemu dostave proti plačilu – DVP): mehanizem v sistemu poravnave „menjava za vrednost“, ki zagotavlja, da je *dokončen prenos* finančnega premoženja (vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov), opravljen ko in samo, če pride do dokončnega prenosa drugega finančnega premoženja (ali drugih finančnih premoženj).

Instrument s fiksnim donosom: finančni instrument, katerega kupon ostane nespremenjen skozi celotno življenjsko dobo instrumenta.

Instrument z inverznim variabilnim donosom: vrednostni papir, pri katerem se obresti, ki se izplačajo imetniku vrednostnega papirja, spreminjajo v obratni smeri glede na spremembe določene referenčne obrestne mere.

Instrument z variabilnim donosom: finančni instrument, katerega kupon se periodično spremeni glede na referenčni indeks, ki odraža spremembe kratkoročnih ali srednjeročnih tržnih obrestnih mer. Instrumenti z variabilnim donosom imajo bodisi *vnaprej* bodisi *naknadno določene kupone*.

ISIN koda: mednarodna identifikacijska koda, ki se dodeli vrednostnim papirjem, izdanim na finančnih trgih.

Izdajatelj: subjekt, ki je naveden kot dolžnik na vrednostnem papirju ali drugem finančnem instrumentu.

Korespondenčno bančništvo: Dogovor, po katerem ena *kreditna institucija* zagotavlja plačilne in druge storitve drugi kreditni instituciji. Plačila prek korespondenčnih institucij se pogosto izvajajo prek recipročnih računov (*nostro* in *loro* računov), ki jim lahko pripadajo odobrene kreditne linije. Storitve korespondenčnega bančništva se primarno opravljajo prek mednarodnih meja, vendar so poznane tudi kot posredniška razmerja v nekaterih domačih kontekstih. *Loro* račun je izraz, ki ga uporablja korespondenčna institucija, da opiše račun, odprt v imenu tuje kreditne institucije; tuja kreditna institucija bi s svoje strani obravnavala račun kot svoj *nostro* račun.

Korespondenčni centralnobančni model (CCBM): mehanizem, ki ga je vzpostavil Evropski sistem centralnih bank z namenom, da se *nasprotnim strankam* omogoči uporaba finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v prekomejnem kontekstu. V CCBM *nacionalne centralne banke* delujejo kot skrbnice druga za drugo. To pomeni, da vsaka nacionalna centralna banka v okviru upravljanja z vrednostnimi papirji vodi račun vrednostnih papirjev za vsako od ostalih nacionalnih centralnih bank (in za ECB).

Kreditna institucija: v tem dokumentu pomeni institucijo, ki ustreza opredelitvi iz člena 1(1) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2000/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2000. Sledi, da je kreditna institucija: (i) družba, ki se ukvarja s sprejemanjem vlog ali drugih vračljivih sredstev od javnosti in z odobravanjem posojil za svoj lastni račun; ali (ii) družba ali katera koli druga pravna oseba, razen tistih pod (i), ki izdaja plačilna sredstva v obliki elektronskega denarja. „Elektronski denar“ pomeni denarno vrednost, ki jo predstavlja terjatev do izdajatelja in ki je: (a) shranjena na elektronskem mediju; (b) izdana na podlagi prejema sredstev v znesku, ki ni nižji od izdane denarne vrednosti; in (c) jo družbe, ki niso izdajatelj, sprejemajo kot plačilno sredstvo.

Konec dneva: ura v delovnem dnevu (po zaprtju *sistema TARGET* za poslovanje), ko se za ta dan zaključijo plačila, poslana v obdelavo v sistem TARGET.

Konvencija o štetju dni: konvencija, ki določa število dni, ki se upoštevajo pri izračunu obresti na posojila. *Eurosistem* uporablja za svoje operacije monetarne politike konvencijo o štetju dni „*dejansko število dni/360 dni v letu*".

Mejna kotacija swap točk: kotacija *swap točk*, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Mejna obrestna mera: obrestna mera, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Minimalna stopnja dodelitve: spodnja meja, izražena v odstotkih, razmerja protiponudb po *mejni obrestni meri*, ki se dodelijo na avkciji. Eurosistem lahko odloči, da na svojih avkcijah uporabi minimalno stopnjo dodelitve.

Minimalni znesek dodelitve: spodnja meja zneska, ki bo dodeljen posameznim *nasprotnim strankam* na avkciji. *Eurosistem* lahko odloči, da na svojih avkcijah vsaki nasprotni stranki dodeli minimalni znesek.

Monetarna finančna institucija (MFI): finančne institucije, ki skupaj tvorijo sektor, ki izdaja denar *v euroobmočju*. Ta zajema centralne banke, rezidenčne *kreditne institucije*, kakor so opredeljene v zakonodaji Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki se ukvarjajo s sprejemanjem depozitov in/ali depozitom podobnih instrumentov od subjektov, ki niso MFI, in ki se za svoj račun (vsaj v ekonomskem pomenu) ukvarjajo z odobritvijo posojil in/ali z naložbami v vrednostne papirje.

Nacionalna centralna banka (NCB): pomeni v tem dokumentu centralno banko države članice EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Najvišja obrestna mera: najvišja obrestna mera, po kateri lahko *nasprotne stranke* predložijo protiponudbe na *avkcijah z variabilno obrestno mero*. Protiponudbe, dane po obrestni meri, ki je višja od najvišje obrestne mere, katero jo objavi ECB, se zavržejo.

Nasprotna stranka: nasprotna stranka v finančni transakciji (npr. kateri koli transakciji s centralno banko).

Obdobje izpolnjevanja rezerv: obdobje, za katerega se izračunava izpolnjevanje obveznih rezerv. ECB objavi koledar obdobij izpolnjevanja obveznih rezerv vsaj tri mesece pred začetkom vsakega leta. Obdobja izpolnjevanja rezerv se začnejo na dan poravnave prve operacije glavnega refinanciranja po seji Sveta ECB, za katero je na dnevnem redu predvidena mesečna ocena naravnanosti monetarne politike. Navadno se končajo na dan, ki je predhoden podobnemu dnevu poravnave sledeči mesec. V posebnih primerih se lahko objavljeni koledar popravi, kar je med drugim odvisno od sprememb v urniku sej Sveta ECB.

Obvezne rezerve: zahteva, da imajo institucije obvezne rezerve pri centralni banki. Znotraj sistema obveznih rezerv *Eurosistema* se obvezne rezerve *kreditne institucije*izračunajo z množenjem *stopnje rezerv* za vsako kategorijo postavk, ki tvorijo *osnovo za rezerve*, z zneskom teh postavk v bilanci stanja institucije. Poleg tega institucije od svojih obveznih rezerv odštevajo *pavšalno olajšavo*.

Odbitek: glej *odbitek pri vrednotenju*.

Odbitek pri vrednotenju: ukrep za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova *povratnih transakcij*, po katerem centralna banka izračunava vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev tako, da od tržne vrednosti finančnega premoženja odšteje določen odstotek (*odbitek*). *Eurosistem* uporablja odbitke pri vrednotenju, ki upoštevajo značilnosti posameznega finančnega premoženja, na primer njegove preostale dospelosti.

Odprta ponudba deponiranja likvidnosti čez noč: *odprta ponudba Eurosistema*, ki jo *nasprotne stranke* lahko uporabijo za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalni centralni banki in ki se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri.

Odprta ponudba mejnega posojanja: *odprta ponudba Eurosistema*, ki jo *nasprotne stranke* lahko uporabijo za pridobitev posojila čez noč od nacionalne centralne banke po vnaprej določeni obrestni meri.

Operacija dolgoročnejšega refinanciranja: redna *operacija odprtega trga*, ki jo *Eurosistem* izvaja v obliki *povratne transakcije*. Operacije dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo mesečno v obliki *standardnih avkcij* in imajo navadno rok dospelosti tri mesece.

Operacija finega uravnavanja: občasna *operacija odprtega trga*, ki jo izvaja *Eurosistem* pretežno z namenom izravnavanja nepričakovanih nihanj likvidnosti na trgu.

Operacija glavnega refinanciranja: redna *operacija odprtega trga*, ki jo *Eurosistem* izvaja v obliki *povratne transakcije*. Operacije glavnega refinanciranja se izvajajo kot tedenske *standardne avkcije* in imajo običajno rok dospelosti en teden.

Operacija odprtega trga: operacija, ki se izvaja na finančnem trgu na pobudo nacionalne centralne banke. Glede na njihove cilje, rednost in postopke se operacije odprtega trga Eurosistema lahko razdelijo na štiri kategorije: *operacije glavnega refinanciranja*, *operacije dolgoročnejšega refinanciranja*, *operacije finega uravnavanja* in *strukturne operacije*. Z vidika uporabljenih instrumentov so *povratne transakcije* glavni instrument odprtega trga Eurosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij. Poleg tega sta za *strukturne operacije* na voljo še izdaja dolžniških certifikatov in *dokončne transakcije*, medtem ko so za izvajanje *operacij finega uravnavanja* na voljo *dokončne transakcije*, *valutne zamenjave* in *zbiranje vezanih depozitov*.

Osnova za rezerve: seštevek bilančnih postavk, ki predstavljajo osnovo za izračun *obveznih rezerv* kreditne institucije.

Pavšalna olajšava: fiksni znesek, ki ga institucija odšteje pri izračunu svojih obveznih rezerv v okviru minimalnih obveznih rezerv *Eurosistema*.

Plačilni mehanizem ECB: plačilna ureditev, organizirana v okviru ECB in povezana s *sistemom TARGET* za namen izvršitve: (i) plačil med računi, ki se vodijo pri ECB; in (ii) plačil prek *sistema TARGET* med računi, ki se vodijo pri ECB in pri *nacionalnih centralnih bankah*.

Pogodba: Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti. Pogosto se nanjo sklicuje kot na „Rimsko pogodbo“, kakor je bila spremenjena.

Pogodba o povratnem nakupu: pogodba, po kateri se finančno premoženje proda, istočasno pa prodajalec pridobi pravico in obveznost, da finančno premoženje ponovno kupi po določeni ceni na datum v prihodnosti ali na poziv. Tovrstni posel je podoben zavarovani izposoji, z razliko, da prodajalec ne obdrži lastništva nad vrednostnim papirjem. *Eurosistem* pri svojih povratnih transakcijah uporablja pogodbe o povratnem nakupu s fiksno dospelostjo.

Poravnalni agent: institucija, ki izvaja poravnalni postopek (npr. določi pozicije za poravnavo, spremlja izmenjavo plačil) v sistemih za prenos ali v drugih primerih, ki zahtevajo poravnavo.

Poravnalni račun: račun, ki ga ima neposredna udeleženka v nacionalnem *sistemu BPRČ* pri centralni banki za namen obdelave plačil.

Poravnalni sistem za vrednostne papirje (SSS): sistem, ki dovoljuje imetje in prenos vrednostnih papirjev ali drugega finančnega premoženja, bodisi brez plačila (FOP) ali proti plačilu (*dostava proti plačilu*).

Posojilo čez dan: posojilo, odobreno za obdobje, krajše od enega delovnega dneva. Odobrijo ga lahko centralne banke za izravnavo neusklajenosti pri poravnavah plačil in lahko zavzame obliko: (i) zavarovanega okvirnega kredita; ali (ii) posojilne operacije v obliki zavarovanega posojila ali *pogodbe o povratnem nakupu*.

Povezava med sistemi za poravnavo vrednostnih papirjev: povezava zajema vse postopke in dogovore, ki obstajajo med dvema *sistemoma za poravnavo vrednostnih papirjev (SSS)* za prenos vrednostnih papirjev med zadevnima SSS prek postopka nematerializiranih vrednostnih papirjev.

Povezovalni mehanizem: znotraj *sistema TARGET* zagotavlja povezovalni mehanizem skupne postopke in infrastrukturo, ki dovoljuje prenos plačilnih nalogov od enega domačega *sistema BPRČ* do drugega.

Povratna transakcija: operacija, s katero *nacionalna centralna banka* kupi ali proda finančno premoženje s *pogodbo o povratnem nakupu* ali sklepa zavarovane posojilne posle.

Poziv h kritju: postopek, povezan z uporabo *gibljivega kritja*, ki določa, da če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, kot se normalno meri, pade pod določen nivo, lahko centralne banke od *nasprotnih strank* zahtevajo, da zagotovijo dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva). Podobno, če bi vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev po opravljenem dnevnem vrednotenju presegla znesek terjatve do nasprotne stranke, povečan za gibljivo kritje, bi centralna banka presežno finančno premoženje (ali denarna sredstva) vrnila nasprotni stranki.

Prag poziva: vnaprej opredeljen znesek posojene likvidnosti, pri katerem se izvede *poziv h kritju*.

Preostala dospelost: preostali čas do datuma dospelosti dolžniškega instrumenta.

Račun rezerv: račun pri *nacionalni centralni banki*, na katerem se vodijo *rezervna imetja nasprotnih strank*. *Poravnalni računi* nasprotnih strank pri *nacionalnih centralnih bankah* se lahko uporabljajo kot računi rezerv.

Repo posel: *povratna transakcija* za povečevanje likvidnosti v obliki *pogodbe o povratnem nakupu*.

Rezerva imetja: imetja *nasprotnih strank* na njihovih računih rezerv, ki služijo za izpolnitev *obveznih rezerv*.

Sistem BPRČ (bruto poravnava v realnem času): poravnalni sistem, v katerem se obdelava in poravnava izvedeta na osnovi posameznih naročil (brez pobota) v realnem času (nepretrgoma). Glej tudi *sistem TARGET*.

Sistem bruto poravnave: sistem prenosa, v katerem se poravnava denarja ali prenos vrednostnih papirjev opravi po načelu naloga za nalogom.

Sistem košarice finančnega premoženja: glej *sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev*.

Sistem košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: centralnobančni sistem za upravljanje z zavarovanjem, v katerem nasprotne stranke odprejo zbirni račun, na katerega deponirajo finančno premoženje, s katerim zavarujejo svoje transakcije s centralno banko. Za razliko od *sistema označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev* v sistemu košarice finančnega premoženja za zavarovanje terjatev za posamezne transakcije niso označena sredstva za zavarovanje.

Sistem nematerializiranih vrednostnih papirjev: evidenčni sistem, ki omogoča prenos vrednostnih papirjev in drugega finančnega premoženja brez fizičnega premikanja papirnih listin ali potrdil (npr. elektronski prenos vrednostnih papirjev). Glej tudi *dematerializacija*.

Sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: sistem za upravljanje zavarovanja centralnih bank, kjer se likvidnost zagotovi ob označitvi finančnega premoženja za vsako posamezno transakcijo.

Sistem TARGET (transevropski sistem bruto poravnave v realnem času): sistem bruto poravnave v realnem času za euro. To je decentraliziran sistem, ki ga sestavlja 15 nacionalnih *sistemov BPRČ*, *plačilni mehanizem ECB* in *povezovalni mehanizem*.

Skrbnik: subjekt, ki v imenu drugih hrani in upravlja vrednostne papirje in drugo finančno premoženje.

Skrbniški račun: račun vrednostnih papirjev, s katerim upravlja centralna banka, na katerega lahko *kreditne institucije* položijo vrednostne papirje, ki se smatrajo za ustrezno zavarovanje za operacije centralne banke.

Standardna avkcija: *avkcijski postopek*, ki ga uporablja *Eurosistem* za svoje redne *operacije odprtega trga*. Standardne avkcije se izvedejo v časovnem okviru 24-ih ur. Vse *nasprotne stranke*, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti, so upravičene, da predložijo protiponudbe na standardnih avkcijah.

Standardizirani odbitek: fiksni odstotek od zneska neporavnanih dolžniških vrednostnih papirjev z dogovorjeno zapadlostjo do dveh let (vključno z vrednostnimi papirji denarnega trga), ki ga lahko izdajatelji, ki ne morejo predložiti dokaza, da je takšen neporavnan znesek v lasti drugih institucij, ki so podvržene sistemu obveznih rezerv *Eurosistema*, v lasti ECB-ja ali *nacionalne centralne banke*, odštejejo od *osnove za rezerve*.

Stopnja rezerv: količnik, ki ga določi centralna banka za vsako kategorijo bilančnih postavk, ki je vključena v *osnovo za rezerve*. Ti količniki se uporabljajo za izračun *obveznih rezerv*.

Strip – ločeno trgovanje s kuponi in glavnico: *brezkuponska obveznica*, nastala z namenom ločenega trgovanja s terjatvami do določenih denarnih tokov vrednostnega papirja in glavnico istega instrumenta.

Strukturna operacija: *operacija odprtega trga*, ki jo uporablja *Eurosistem* v glavnem z namenom spremeniti strukturno likvidnostno pozicijo finančnega sektorja nasproti Eurosistemu.

Sveženj z dospelostjo: kategorija dolžniških instrumentov znotraj likvidnostne kategorije finančnega premoženja z liste 1 ali znotraj likvidnostne kategorije finančnega premoženja z liste 2, katerih *preostala dospelost* se giblje znotraj določenih vrednosti, npr. sveženj z dospelostjo od treh do petih let.

Swap točke: razlika med deviznim tečajem terminske transakcije in deviznim tečajem promptne transakcije pri *valutni zamenjavi*.

Tesne povezave: člen 1(26) Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o začetku delovanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij navaja, da „tesne povezave pomenijo stanje, ko dve ali več fizičnih ali pravnih oseb povezuje: (a) udeležba, ki pomeni lastništvo, neposredno ali prek obvladovanja, 20 odstotkov ali več glasovalnih pravic ali kapitala družbe; ali (b) obvladovanje, ki pomeni odnos med matičnim podjetjem in hčerinskim podjetjem, v vseh primerih iz člena 1(1) in (2) Direktive 83/349/EGS ali podobno povezavo med katero koli fizično ali pravno osebo in podjetjem; tudi vsako hčerinsko podjetje hčerinskega podjetja velja za hčerinsko podjetje matičnega podjetja, ki je na čelu takšnih družb. Šteje se, da situacija, ko sta dve fizični ali pravni osebi ali več trajno povezani z isto osebo skozi položaj obvladovanja predstavlja tesno povezavo med temi osebami“.

Tveganje nesolventnosti: tveganje izgube zaradi stečaja *izdajatelja* finančnega premoženja ali *nesolventnosti* nasprotne stranke.

Tveganje spremembe cen lastniških vrednostnih papirjev: tveganje izgube zaradi sprememb cen lastniških vrednostnih papirjev. *Eurosistem* je pri svojih operacijah monetarne politike izpostavljen tveganju spremembe cen lastniških vrednostnih papirjev v obsegu, v katerem se lastniški vrednostni papirji obravnavajo kot ustrezno *finančno premoženje* z *liste 2*.

Valutna zamenjava: istočasni promptni nakup/prodaja ter terminska prodaja/nakup ene valute za drugo. *Eurosistem* izvaja operacije monetarne politike na odprtem trgu v obliki valutnih zamenjav, v katerih *nacionalne centralne banke* (ali ECB) promptno kupijo (ali prodajo) euro za tujo valuto in ga istočasno terminsko prodajo (ali kupijo).

Vnaprej določen kupon: kupon pri *instrumentih z variabilno obrestno mero*, določen na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) pred začetkom obdobja, v katerem natekajo obresti na kupon.

Vrednotenje po tržnih cenah: glej *gibljivo kritje*.

Začetno kritje: ukrep za obvladovanje tveganja, ki ga lahko Eurosistem uporablja pri *povratnih transakcijah*. Zavarovanje, ki se zahteva za transakcijo mora biti enako posojilu, odobrenemu *nasprotni stranki*, plus vrednost začetnega kritja.

Zgornja meja protiponudbe: meja za najvišjo sprejemljivo protiponudbo posamezne *nasprotne stranke* na avkciji. *Eurosistem* lahko predpiše zgornje meje protiponudb, da se na ta način izogne nesorazmerno visokim protiponudbam posameznih sodelujočih strank.

Zbiranje vezanih vlog: instrument monetarne politike, ki ga lahko *Eurosistem* uporabi za namene finega uravnavanja, pri katerem Eurosistem za vezane depozite *nasprotnih strank* na računih pri *nacionalnih centralnih bankah* ponuja nadomestilo v obliki obresti z namenom zagotoviti umik likvidnosti s trga.

PRILOGA 3

Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za cilje monetarne politike

Izbor nasprotnih strank za posege na deviznem trgu in valutne zamenjave za cilje monetarne politike sledi enotnemu pristopu ne glede na izbrani način organizacije izvedbe posegov Eurosistema na denarni trg. Politika izbora ne pomeni bistvenega odstopanja od obstoječih tržnih standardov, ker je rezultat harmonizacije obstoječih praks nacionalnih centralnih bank. Izbor nasprotnih strank za posege Eurosistema na devizni trg temelji predvsem na dveh sklopih meril.

Prvi sklop meril sledi načelom varnega poslovanja. Prvo merilo varnega poslovanja je boniteta, ki se ocenjuje s pomočjo kombinacije različnih metod (npr. z uporabo kreditnih ocen, ki jih izdelujejo komercialne agencije in analizo kapitala ter drugih poslovnih kazalcev, izdelano v Eurosistemu); drugo merilo je, da Eurosistem zahteva od vseh svojih potencialnih nasprotnih strank za posege na devizni trg, da so zajeti v nadzor, ki ga izvaja priznani nadzornik; in tretje merilo je, da morajo vse nasprotne stranke za posege Eurosistema na devizni trg izpolnjevati visoke etične zahteve in uživati velik ugled.

Ko so izpolnjena minimalna merila varnega poslovanja, se uporabi drugi sklop meril, ki sledi želji po učinkovitosti. Prvo merilo učinkovitosti se nanaša na konkurenčno obnašanje pri določanju cen in sposobnost nasprotne stranke, da posluje v velikem obsegu tudi v nestabilnih tržnih pogojih. Obseg in kvaliteta informacij, ki jih zagotovijo nasprotne stranke, se uvrščajo med ostala merila učinkovitosti.

Nabor možnih nasprotnih strank za posege na devizni trg je zadostno velik in raznolik, da jamči potrebno prožnost pri izvajanju posegov. Nabor omogoča Eurosistemu, da izbira iz nabora različnih kanalov za posege. Zato da je sposoben intervenirati učinkovito na različnih geografskih lokacijah in časovnih conah, lahko Eurosistem uporablja nasprotne stranke v katerem koli mednarodnem finančnem središču. Vendar se v praksi pretežni del nasprotnih strank nahaja v euroobmočju. Krog nasprotnih strank za valutne zamenjave, ki se izvajajo za namene monetarne politike, ustreza nasprotnim strankam, ki se nahajajo v euroobmočju in so izbrane za operacije posegov na devizni trg Eurosistema.

Nacionalne centralne banke lahko uporabljajo sisteme, zasnovane na limitih, s ciljem obvladovanja izpostavljenosti kreditnemu tveganju nasproti posameznim nasprotnim strankam pri valutnih zamenjavah, ki se izvajajo za namene monetarne politike.

PRILOGA 4

Okvir poročanja za denarno in bančno statistiko Evropske centralne banke ([1])

1. *Uvod*

Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani Evropske centralne banke ([2]) določa fizične in pravne osebe, za katere veljajo zahteve za poročanje (tako imenovani referenčni obvezniki za poročanje), režim zaupnosti podatkov in ustrezne določbe za izvajanje v skladu s členom 5.4 Statuta Evropskega sistema centralnih bank Evropske centralne banke (Statut ESCB). Poleg tega pooblašča ECB, da:

— opredeli dejanske obveznike za poročanje,

— določi zahteve statističnega poročanja ECB in jih naloži dejanskim obveznikom iz sodelujočih držav članic, in

— opredeli pogoje, pod katerimi ECB in nacionalne centralne banke (NCB) lahko uveljavljajo pravico do preverjanja ali izvajanja obveznega zbiranja statističnih podatkov.

2. *Splošne ocene*

Namen Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13) ([3]) je omogočiti ECB in v skladu s členom 5.2 Statuta tudi NCB – ki v največji možni meri opravljajo svoje delo – zbiranje statističnega gradiva, potrebnega za izpolnitev nalog Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) in predvsem tiste naloge, ki zahteva opredelitev in izvajanje monetarne politike Skupnosti v skladu s prvo alineo člena 105(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Pogodba). Statistični podatki, zbrani v skladu z Uredbo (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13), se uporabljajo za izdelavo konsolidirane bilance stanja v sektorju monetarnih finančnih institucij (MFI), s poglavitnim ciljem zagotoviti ECB celovito statistično sliko monetarnih gibanj, ki se nanašajo na skupno finančno premoženje in obveznosti MFI s sedežem v sodelujočih državah članicah, ki se obravnavajo kot eno gospodarsko ozemlje.

V statistične namene so zahteve poročanja ECB za potrebe konsolidirane bilance sektorja MFI določene na podlagi treh glavnih razmislekov.

Prvič, ECB mora prejeti primerljive, zanesljive in ažurne statistične podatke, ki se zbirajo pod primerljivimi pogoji za celotno območje eura. Čeprav NCB zbira podatke decentralizirano v skladu s členoma 5.1 in 5.2 Statuta in, v kolikor je to potrebno, v kombinaciji z nadaljnjimi statističnimi zahtevami za potrebe Skupnosti ali za nacionalne namene, se zahteva zadostna stopnja harmonizacije in skladnosti z minimalnimi standardi poročanja z vidika potrebe po vzpostaviti zanesljive statistične osnove za opredelitev in izvajanje enotne monetarne politike.

Drugič, obveznosti poročanja, določene v Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13), morajo upoštevati načela preglednosti in pravne gotovosti. Razlog je v tem, da je omenjena Uredba zavezujoča v celoti in se neposredno uporablja na celotnem območju eura. Obveznosti nalaga neposredno fizičnim in pravnim osebam, ki jim ECB lahko naloži sankcije, kadarkoli niso izpolnjene zahteve za poročanje ECB (glej člen 7 Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani Evropske centralne banke). Obveznosti poročanja so zaradi tega jasno opredeljene in katera koli diskrecijska pravica, ki jo izvaja ECB, ko preverja ali prisilno zbira statistične podatke, sledi prepoznavnim načelom.

Tretjič, ECB mora zmanjšati s tem povezano breme poročanja na najmanjšo možno mero (glej člen 3(a) Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani Evropske centralne banke). Statistično gradivo, ki so ga zbrale NCB na podlagi Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z

([1]) Vsebina te priloge je le informativna.
([2]) UL L 318, 27.11.1998, str. 8.
([3]) UL L 333, 17.12.2001, str. 1. Ta uredba je nadomestila Uredbo (ES) št. 2819/98 Evropske centralne banke z dne 1. decembra 1998 (ECB/1998/16).

dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13), se zato uporablja tudi za izračun osnove za rezerve v skladu z Uredbo (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9) ([4]).

Člani Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13) se omejujejo na splošno opredelitev dejanskih obveznikov za poročanje, njihovih obveznosti poročanja in načel, v skladu s katerimi ECB in NCB običajno izvajajo svoja pooblastila, da preverijo ali prisilno zberejo statistične podatke. Podrobni statistični podatki, ki jih je treba sporočiti, da se izpolnijo zahteve ECB za statistično poročanje, in minimalni standardi, ki jih je treba upoštevati, so določeni v Prilogah I do IV k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13).

3. *Dejanski obvezniki za poročanje; Seznam MFI za statistične namene*

Na seznam MFI se uvrščajo rezidenčne kreditne institucije, kot so opredeljene v zakonodaji Skupnosti, in vse druge rezidenčne finančne institucije, ki se ukvarjajo s sprejemanjem depozitov in/ali depozitom podobnih instrumentov od oseb, ki niso MFI, in za svoj račun (vsaj z ekonomskega vidika), odobravajo posojila in/ali investirajo v vrednostne papirje. ECB oblikuje in vodi seznam institucij v skladu s to opredelitvijo in po načelih uvrščanja, ki so določena v Prilogi I k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13). Pristojnost za oblikovanje in vodenje tega seznama MFI za statistične namene ima Izvršilni odbor ECB. MFI, ki so rezidenti območja eura, predstavljajo institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje.

NCB imajo pravico izvzeti majhne MFI iz poročanja, če na MFI, ki pošiljajo podatke za mesečno konsolidirano bilanco stanja, odpade najmanj 95 % skupne bilance stanja MFI v vsaki sodelujoči državi članici. Ta odstopanja omogočajo NCB, da uporabi metodo „rezanja repa“.

4. *Statistične obveznosti poročanja*

Da se izdela konsolidirana bilanca stanja, morajo rezidenčne institucije, ki so dejanski obvezniki za poročanje, mesečno poročati o statističnih podatkih v zvezi s svojo bilanco stanja. Dodatni podatki se zahtevajo četrtletno. Statistični podatki, ki jih je treba sporočiti, so dodatno opredeljeni v Prilogi I k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13).

Zadevne statistične podatke zbirajo NCB, ki morajo opredeliti postopke poročanja. Uredba (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13) ne preprečuje NCB, da pri dejanskih obveznikih za poročanje zbirajo statistične podatke, potrebne za izpolnjevanje statističnih zahtev ECB v širšem okviru statističnega poročanja, ki ga NCB oblikujejo na lastno odgovornost v skladu z zakonodajo Skupnosti ali nacionalno zakonodajo ali uveljavljeno prakso in ki služi drugim statističnim namenom. To pa ne bi smelo posegati v izpolnjevanje statističnih zahtev, določenih v Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13). V posebnih primerih se ECB za zadovoljitev svojih potreb lahko opira na statistične podatke, zbrane v te namene.

Posledica odstopanja, ki ga dopuščajo NCB, kot je opredeljeno zgoraj, je ta, da veljajo za manjše zadevne MFI manjše obveznosti poročanja (med drugim obsegajo samo četrtletno poročanje), ki so obvezne v smislu obveznih rezerv in so določene v Prilogi II k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13). Zahteve za tiste manjše MFI, ki niso kreditne institucije, so določene v Prilogi III k omenjeni uredbi. MFI, ki se jim odobri odstopanje, pa imajo možnost izpolnitve vseh zahtev poročanja.

5. *Uporaba statističnih informacij po Uredbi ECB o obveznih rezervah*

Da bi zmanjšali breme poročanja in da bi se izognili podvajanju pri zbiranju statističnih podatkov, se statistični podatki v zvezi z bilanco stanja, o katerih poročajo MFI na podlagi Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13), uporabljajo tudi za izračun osnove za rezerve na podlagi Uredbe (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9).

([4]) UL L 250, 2.10.2003, str. 10.

Zavezanci za poročanje morajo za statistične namene poročati podatke svoji NCB v skladu z okvirom spodnje preglednice 1, ki je vključena v Prilogo I k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13). Polja, označena z „*“, v preglednici 1 uporabljajo institucije poročevalke za izračun svoje osnove za rezerve (glej polje 13 v poglavju 7 te objave).

Da se zagotovi izračun točne osnove za rezerve, za katero velja pozitivna stopnja rezerv, se zahteva podrobna razčlenitev za depozite z dogovorjeno dospelostjo več kot dveh let, za depozite na odpoklic z odpoklicnim rokom nad dve leti in za repo obveznosti kreditnih institucij do („domač“ in „drugih sodelujočih držav članic“) „MFI“, „kreditnih institucij, ki so obvezniki za obvezne rezerve, ECB in NCB“ in „centralne ravni države“ ter do ostalega sveta (OS).

PREG LEDNICA 1

Podatki, ki se zahtevajo mesečno

BILANCA STANJA POSTAVKE	A. Domači									B. Druge sodelujoče države članice										C. Preostali svet	D. Nedodeljeno
	MFI [3]		Institucije, ki niso MFI							MFI [3]		Institucije, ki niso MFI									
		od katerih kreditne institucije, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke	Širše opredeljena država		Drugi rezidenčni sektorji						od katerih kreditne institucije, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke	Širše opredeljena država		Drugi rezidenčni sektorji						
			Enote centralne ravni države	Ostala država	Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123+S.124)	Zavarovalnice in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14+S.15)			Enote centralne ravni države	Ostala država	Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123+S.124)	Zavarovalnice in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14+S.15)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV																				
8 Gotovina v obtoku																				*
9 Depoziti	*	*	*							*	*	*							*	
do 1 leta																				
nad 1 letom																				
9e Euro	*	*								*	*									
9.1e Preko noči				*	*								*	*						
9.2e Z dogovorjeno dospelostjo																				
do 1 leta				*	*								*	*						
več kakor 1 leto in do 2 let				*	*								*	*						
več kot 2 leti [1]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3e Na odpoklic z odpovednim rokom																				
do 3 mesecev [2]				*	*								*	*						
nad 3 meseci				*	*								*	*						
od katerih nad 2 leti [4]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4e Repoji	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9x Valutni																				
9.1x Preko noči				*	*								*	*						
9.2x Z dogovorjeno dospelostjo																				
do 1 leta				*	*								*	*						
več kakor 1 leto in do 2 let				*	*								*	*						
več kot 2 leti [1]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.3x Na odpoklic z odpovednim rokom																				
do 3 mesecev [2]				*	*								*	*						
nad 3 meseci				*	*								*	*						
od katerih nad 2 leti [4]	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
9.4x Repoji	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*					*	
10 Delnice/enote skladov denarnega trga																				
11 Izdani dolžniški vrednostni papirji																				
11e Euro																				*
do 1 leta																				*
več kakor 1 leto in do 2 let																				*
več kot 2 leti																				
11x Valutni																				*
do 1 leta																				*
več kakor 1 leto in do 2 let																				*
več kot 2 leti																				
12 Kapital in rezerve																				
13 Preostale obveznosti																				

[1] Vključno z administrativno reguliranimi depoziti.
[2] Vključno z neprenosljivimi varčevalnimi depoziti na vpogled.
[3] Kreditne institucije lahko pozicije sporočajo v obliki „MFI razen kreditnih institucij, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke“ raje kot nobeno polje v mastnem tisku.
[4] Sporočanje te postavke je prostovoljno do nadaljnjega obvestila.

v obliki „MFI“ in „Kreditne institucije, ki morajo izpolnjevati obvezne rezerve, ECB in nacionalne centralne banke“, če pri tem ne izgubi na podrobnosti in se ne spremeni

BILANCA STANJA POSTAVKE	A. Domači									B. Druge sodelujoče države članice									C. Preostali svet	D. Nedodeljeno
	MFI	Institucije, ki niso MFI								MFI	Institucije, ki niso MFI									
		Širše opredeljena država	Drugi rezidenčni sektorji								Širše opredeljena država	Drugi rezidenčni sektorji								
			Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123+S.124)	Zavarovalnice in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14+S.15)					Skupaj	Drugi finančni posredniki + izvajalci pomožnih finančnih dejavnosti (S.123+S.124)	Zavarovalnice in pokojninski skladi (S.125)	Nefinančne družbe (S.11)	Gospodinjstva + neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (S.14+S.15)					
							Potrošniški krediti	Posojila za nakup stanovanj	Drugo (ostanek)							Potrošniški krediti	Posojila za nakup stanovanj	Drugo (ostanek)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(i)	(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)
SREDSTVA																				
1 Denar																				
1e od česar: euri																				
2 Posojila																				
do 1 leta																				
več kakor 1 leto in do 5 let																				
več kot 5 let																				
2e od katerih: v eurih																				
3 Vrednostni papirji razen delnic																				
3e Euro																				
do 1 leta																				
več kakor 1 leto in do 2 let																				
več kot 2 leti																				
3x Valute																				
do 1 leta																				
več kakor 1 leto in do 2 let																				
več kot 2 leti																				
4 Delnice/enote skladov denarnega trga																				
5 Delnice in drugi lastniški kapital																				
6 Stalna sredstva																				
7 Preostala sredstva																				

	Osnova za rezervo (brez prenosljivih instrumentov), izračunana kot vsota naštetih stolpcev iz preglednice 1: (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(j)–(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
OBVEZNOSTI IZ NASLOVA VLOG (kombinacija eura in tujih valut)	
DEPOZITI SKUPAJ **9.1e + 9.1x** **9.2e + 9.2x** **9.3e + 9.3x** **9.4e + 9.4x**	
od katerih: **9.2e + 9.2x z dogovorjeno dospelostjo** več kot dveh let	
od katerih: **9.3e + 9.3x na odpoklic z dobo odpoklica** več kot dveh let	**Prostovoljno poročanje**
od katerih: **9.4e + 9.4x repo posli**	

Poleg tega, odvisno od nacionalnih sistemov zbiranja podatkov in brez poseganja v popolno skladnost z opredelitvami in načeli klasifikacije bilance stanja MFI iz Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13), kreditne institucije, ki so obvezniki za rezerve, lahko alternativno sporočajo podatke, potrebne za izračun osnove za rezerve, razen tistih o prenosljivih instrumentih, v skladu s spodnjo preglednico, če to ne vpliva na postavke v krepkem tisku iz prejšnje preglednice.

Priloga II k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13) vsebuje posebne in prehodne določbe in določbe o združitvah, ki vključujejo kreditne institucije v zvezi z uporabo sistema obveznih rezerv.

Priloga II k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13) vključuje predvsem shemo poročanja za kreditne institucije v „repu“. Kreditne institucije „v repu“ morajo obvezno pošiljati vsaj četrtletne podatke, ki so potrebni za izračun osnove za rezerve v skladu s preglednico 1a. Te institucije zagotavljajo, da se poročanje v skladu s preglednico 1a v celoti ujema z opredelitvami in klasifikacijami, uporabljenimi v preglednici 1. Podatki o osnovi za rezerve institucij v repu za tri obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv temeljijo na podatkih ob koncu četrtletja, ki jih zberejo NCB.

Priloga vsebuje tudi določbe o poročanju na konsolidirani osnovi. Po prejemu dovoljenja Evropske centralne banke, lahko kreditne institucije, ki so obvezniki za obvezne rezerve, pripravijo konsolidirana poročila za statistične namene za skupino kreditnih institucij, obveznikov za obvezne rezerve znotraj enotnega nacionalnega območja, če so se vse zadevne institucije odpovedale uveljavljanju kakršne koli pavšalne olajšave na rezerve. Pavšalna olajšava se še naprej lahko uveljavlja za skupino kot celoto. Vse zadevne institucije se ločeno uvrstijo na seznam MFI, ki ga sestavlja ECB.

PREGLEDNICA 1a

Podatki, ki jih morajo četrtletno pošiljati manjše kreditne institucije na podlagi zahtev za obvezne rezerve

	Osnova za rezerve, izračunana kot vsota naštetih stolpcev iz preglednice 1 (obveznosti): (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(j)–(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
OBVEZNOSTI IZ NASLOVA VLOG (kombinacija eura in tujih valut)	
9 SKUPAJ DEPOZITI **9.1e + 9.1x** **9.2e + 9.2x** **9.3e + 9.3x** **9.4e + 9.4x**	
od katerih: **9.2e + 9.2x z dogovorjeno dospelostjo** več kot dveh let	
od katerih: **9.3e + 9.3x na odpoklic z dobo odpoklica** več kot dveh let	**Prostovoljno poročanje**
od katerih: **9.4e + 9.4x repo posli**	
	Nedospeli posli, stolpec (t) v preglednici 1 (obveznosti)
PRENOSLJIVI INSTRUMENTI (kombinacija eura in tujih valut)	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI **11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo** do dveh let	
11 IZDANI DOLŽNIŠKI VREDNOSTNI PAPIRJI **11e + 11x z dogovorjeno dospelostjo** več kot dve leti	

Priloga vsebuje tudi določbe, ki se uporabljajo v primeru združitve, ki vključuje kreditne institucije. Izrazi „združitev“, „prevzete institucije“ in „prevzemna institucija“ imajo takšen pomen, kot je opredeljen v Uredbi (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9). Za obdobje izpolnjevanja, v katerem nastopi združitev, se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo in morajo biti izpolnjene, kot določa člen 13 omenjene uredbe. Za zaporedna obdobja izpolnjevanja obveznih rezerv se obvezne rezerve prevzemne institucije izračunajo na podlagi osnove za rezerve in statističnih podatkov v skladu s posebnimi pravili (glej preglednico v Dodatku k Prilogi II k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13)), če se uporabljajo. Sicer se uporabljajo običajna pravila za poročanje statističnih podatkov in izračun obveznih rezerv, kot je določeno v členu 3 Uredbe (ES) št. 1745/2003 Evropske centralne banke z dne 12. septembra 2003 o uporabi obveznih rezerv (ECB/2003/9). Zadevna NCB lahko tudi dovoli prevzemni instituciji, da izpolni svojo obveznost poročanja statističnih podatkov na podlagi začasnih postopkov. To odstopanje od običajnih postopkov poročanja mora biti omejeno na najkrajši možni čas in v nobenem primeru ne sme trajati dlje kot šest mesecev po uveljavitvi združitve. To odstopanje ne posega v obveznost prevzemne institucije do izpolnjevanja svoje obveznosti poročanja v skladu z Uredbo (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13) in, če se uporablja, svoje obveznosti, da prevzame obveznosti poročanja prevzetih institucij. Prevzemna institucija je dolžna obvestiti zadevno NCB, ko namera za združitev postane javna in pravočasno, preden združitev stopi v veljavo, o vseh postopkih, ki jih namerava izvesti, zato da bo izpolnila svoje obveznosti do poročanja statističnih podatkov, potrebnih za določitev obveznih rezerv.

6. *Preverjanje in prisilno zbiranje podatkov*

Sama ECB in NCB običajno izvajajo svoje pooblastilo, da preverjajo in prisilno zbirajo statistične podatke, kadar koli niso izpolnjene minimalne zahteve glede pošiljanja, točnosti, konceptualne skladnosti in popravkov. Ti minimalni standardi so določeni v Prilogi IV k Uredbi (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13).

7. *Nesodelujoče države članice*

Ker uredba iz člena 34.1 Statuta ne podeljuje nobenih pravic in ne nalaga nobenih obveznosti državam članicam z odstopanjem (člen 43.1 Statuta) in Danski (člen 2 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Dansko) in se ne uporablja za Združeno kraljestvo (člen 8 Protokola o nekaterih določbah, ki veljajo za Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska), se Uredba (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13) uporablja samo v sodelujočih državah članicah.

Vendar se člen 5 Statuta glede pooblastil ECB in NCB na področju statistike in Uredba Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani Evropske centralne banke uporabljata v vseh državah članicah. Iz tega izhaja, skupaj s členom 10 (prejšnji člen 5) Pogodbe, obveznost nesodelujočih držav članic, da oblikujejo in izvajajo na nacionalni ravni vse ukrepe, za katere menijo, da so potrebni za zbiranje statističnih podatkov, potrebnih za izpolnitev zahtev ECB za statistično poročanje in za pravočasno pripravo na statističnem področju, da bi tako postale sodelujoče države članice. Ta obveznost je jasno določena v členu 4 in uvodni izjavi št. 17 Uredbe Sveta (ES) št. 2533/98 z dne 23. novembra 1998 o zbiranju statističnih podatkov s strani Evropske centralne banke. Zaradi preglednosti opozarjajo na to posebno obveznost uvodne izjave Uredbe (ES) št. 2423/2001 Evropske centralne banke z dne 22. novembra 2001 o konsolidirani bilanci stanja sektorja monetarnih finančnih institucij (ECB/2001/13).

PRILOGA 5

Spletne strani Eurosistema

Centralna banka	Spletna stran
Evropska centralna banka	www.ecb.int
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be ali www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	www.centralbank.ie
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Österreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Suomen Pankki — Finlands Bank	www.bof.fi

PRILOGA 6

Postopki in sankcije, ki se uporabljajo ob kršitvah obveznosti nasprotne stranke

1. *Denarne kazni*

Če nasprotna stranka krši avkcijska pravila ([1]), dvostranska transakcijska pravila ([2]), pravila za uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ([3]) ali postopke ob koncu dneva in pogoje dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja ([4]), Eurosistem uporablja naslednje denarne kazni:

(i) Za kršitve pravil, ki se nanašajo na avkcijske operacije, dvostranske transakcije in uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, za prvo in drugo kršitev, ki nastaneta v roku 12-mesečnega obdobja, se denarna kazen naloži za vsako kršitev. Denarne kazni, ki se lahko naložijo, se izračunajo po obrestni meri odprte ponudbe mejnega posojanja, povečani za 2,5 odstotne točke.

— Za kršitve pravil, povezanih z avkcijskimi operacijami in dvostranskimi transakcijami, se denarne kazni izračunajo na podlagi zneska zavarovanja ali denarnih sredstev, ki ga nasprotna stranka ni mogla poravnati, pomnoženo s koeficientom 7/360.

— Za kršitve pravil, povezanih z uporabo finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, se denarne kazni izračunajo na podlagi zneska neustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev (ali finančnega premoženja, ki ga nasprotna stranka ne sme uporabljati), ki ga: (1) je nasprotna stranka izročila nacionalni centralni banki ali ECB; ali (2) nasprotna stranka ni umaknila po več kot 20 delovnih dneh po trenutku, ko je ustrezno finančno premoženje za zavarovanje terjatev postalo neustrezno ali ga nasprotna stranka ne sme več uporabljati, pomnoženo s koeficientom 1/360.

(ii) Ob prvi kršitvi pravil za postopke ob koncu dneva ali za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja se denarne kazni, ki se jih lahko uporabi, izračunajo v višini 5 odstotnih točk. Ob ponovljenih kršitvah se zamudna obrestna mera poveča za nadaljnje 2,5 odstotne točke za vsako ponovno kršitev, ki nastane v 12-mesečnem obdobju, računano na podlagi zneska nedovoljenega dostopa do odprte ponudbe mejnega posojanja.

2. *Nedenarne kazni*

Eurosistem izreče nasprotni stranki prepoved dostopa zaradi kršitve pravil, ki so povezana z avkcijskimi operacijami in dvostranskimi transakcijami, ter pravil za finančno premoženje za zavarovanje terjatev, kot je določeno spodaj:

(a) Prepoved dostopa po kršitvah pravil, ki so povezana z avkcijskimi operacijami in dvostranskimi transakcijami

Če pride do tretje kršitve enake vrste v roku 12 mesecev, Eurosistem izreče prepoved udeležbe nasprotnih strank v naslednji(-h) operaciji(-ah) odprtega trga enakega tipa in opravljenih po enakih postopkih. Prepoved dostopa velja v določenem obdobju, poleg denarne kazni izračunane v skladu s pravili, opisanimi v oddelku 1. Prepoved dostopa se izreče v skladu z naslednjo lestvico:

(i) če znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev znaša do 40 % skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče enomesečna prepoved dostopa;

(ii) če znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev znaša med 40 % in 80 % skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče dvomesečna prepoved dostopa; in

([1]) To velja, če nasprotna stranka ni sposobna prenesti zadostnega zneska finančnega premoženja za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji povečanja likvidnosti ali če ni sposobna izročiti zadostnih denarnih sredstev za poravnavo zneska, ki ji je bil dodeljen pri operaciji zmanjševanja likvidnosti.

([2]) To velja, če nasprotna stranka ni sposobna izročiti zadostnega zneska ustreznega finančnega premoženja za zavarovanje terjatev ali če ni sposobna izročiti zadostnega denarnega zneska za poravnavo zneska, dogovorjenega v dvostranskih transakcijah.

([3]) To velja, če nasprotna stranka uporablja finančno premoženje, ki je neustrezno ali je postalo neustrezno (ali ki ga ne sme uporabiti) za zavarovanje terjatev posojila.

([4]) To velja, če ima nasprotna stranka negativno stanje na poravnalnem računu ob koncu dneva in ne izpolnjuje pogojev za dostop do odprte ponudbe mejnega posojanja.

(iii) če znesek neizročenega zavarovanja ali denarnih sredstev znaša med 80 % in 100 % skupnega zavarovanja ali denarnih sredstev, ki naj bi se izročila ob tretji kršitvi, se izreče trimesečna prepoved dostopa.

Te denarne kazni in ukrepi prepovedi ne glede na pododdelek (c) spodaj veljajo tudi za katero koli naslednjo kršitev v vsakem 12-mesečnem obdobju.

(b) Prepoved dostopa po kršitvi pravil o finančnem premoženju za zavarovanje terjatev

Če v 12-mesečnem obdobju nastane tretja kršitev, Eurosistem nasprotni stranki prepove dostop do nadaljnjih operacij na prostem trgu poleg denarne kazni, izračunane v skladu z oddelkom 1 zgoraj.

Te denarne kazni in ukrepi prepovedi ne glede na pododdelek (c) spodaj veljajo tudi za katero koli naslednjo kršitev v vsakem 12-mesečnem obdobju.

(c) Prepoved dostopa do vseh prihodnjih operacij monetarne politike za določeno obdobje v izjemnih primerih

V izjemnih primerih, če je to potrebno zaradi resnosti kršitve (kršitev), in zlasti ob upoštevanju zadevnih zneskov, pogostosti ali časa trajanja kršitev, se lahko upošteva možnost, da se poleg denarne kazni, izračunane v skladu z oddelkom 1 zgoraj, nasprotni stranki prepove dostop do vseh prihodnjih operacij monetarne politike za obdobje treh mesecev.

(d) Institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah

Eurosistem lahko tudi odloči, ali naj bi predlagani ukrepi prepovedi dostopa, izrečeni nasprotni stranki, veljali tudi za podružnice te iste institucije, ki se nahajajo v drugih državah članicah.